اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

چهارشنبه
• ۳ اسفند ۱۴۰۱
• اول شعبان ۱۴۴۴
• ۲۲ فوریه ۲۰۲۳

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۹۰ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۲۷۲ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

تخلفات خودروسازان در دست بررسی است

وزیر صمت گفت: تخلفات خودروسازان در واگذاری خارج از ضابطه خودرو به سازمان‌ها در دست بررسی است. رضا فاطمی‌امین درباره تخلف خودروسازان در واگذاری خارج از نوبت خودرو به دستگاه‌های دولتی، اظهار کرد: رئیس‌جمهوری در اسفند سال گذشته تاکید داشتند در واگذاری خودرو ضوابطی رعایت شود که رانت نباشد و اگر خودروهایی قرعه‌کشی می‌شوند، خارج از قرعه‌کشی اتفاقی نیفتد، اما متأسفانه چندین سازمان با چندین خودروساز و البته با یکی از خودروسازها بیشتر در این باره مواردی داشته‌اند.
۲

کارشناسان نسبت به وقوع تورم سه‌رقمی هشدار می‌دهند

ابرتورم در کمین اقتصاد ایران

دلار از مرز روانی ۵۰ هزار تومان عبور کرد و کارشناسان معتقدند باتوجه به تاثیر مستقیم افزایش نرخ دلار بر روند تامین مواد اولیه و همچنین بازارهای موازی باید منتظر تشدید تورم در آستانه سال نو باشیم. نوسانات شدید قیمتی دلار در روزهای اخیر به بی‌ارزش‌تر شدن پول ملی انجامیده است. به‌باور برخی کارشناسان منتقد اگر بازار ساز با همین فرمان بازار را هدایت کند؛ یعنی همچنان منفعلانه با تورم فزاینده برخورد کند، دیری نخواهد پایید که اقتصاد کشور آنقدر متورم می‌شود که ممکن است «اقتصاد کل» را به مرز فروپاشی برساند. فعالان بازار طی روزهای اخیر خواستار اقدام فوری بانک مرکزی برای کنترل قیمت‌ها هستند، اما این نهاد بی توجه به رشد افسارگسیخته قیمت‌ها که نتیجه عدم مهار تورم بوده، تنها به راه‌اندازی سامانه‌های مختلف بسنده کرده است. برخی کارشناسان منتقد سیاست‌های اقتصادی دولت، در سال‌های اخیر بارها نسبت به عواقب بی‌اعتنایی دولت‌ها به کنترل تورم و خطر بروز ابرتورم در اقتصاد ایران هشدار داده‌اند.
۱۴

بورس، اسفند را با رشد خیره کننده آغاز کرد

شروع امیدبخش یا جبران عقب‌ماندگی؟
۱۲

عکس: آیدا فریدی

چهره

بهبود شرایط ارزی در هفته‌های آینده
۲

سامانه نیما هم پابرجا می‌ماند
۲

گزارش‌های روز

عقبگرد اقتصادی با طرح‌های غیرشفاف
۸

خالص‌فروشی چقدر محقق می‌شود؟
۹

روزهای تیره برای خرید خانه

به‌تازگی رئیس اداره کل اعتبارات بانک مسکن از افزایش نرخ بهره تسهیلات طرح نهضت ملی از ۱۸ به ۲۳ درصد در قراردادهای جدید خبر داده است. موضوعی که چند ماهی بود زمزمه آن به گوش می‌رسید. این اتفاق، کل سود پرداختی متقاضی در این تسهیلات را به حدود یک میلیارد و ۶۴۲ میلیون تومان می‌رساند و از سویی، اقساط متقاضیانی که در حال پرداخت تسهیلات هستند، کمابیش به حدود ۸.۵ تا ۹ میلیون تومان افزایش پیدا خواهد کرد. این موضوع در حالی رقم خورد که پیش‌بینی حداقل دستمزد از سوی وزارت کار ۷میلیون و ۹۲۰ هزار تومان اعلام شده و این یعنی قشر زیادی از مردم توانایی بازپرداخت تسهیلات را نخواهند داشت. این اتفاق همچنین می‌تواند تمایل سازندگان را برای طرح‌های انبوه‌سازی کاهش دهد، هرچند همین حالا نیز بسیاری از انبوه‌سازان از کار ساخت‌وساز فاصله گرفته‌اند و رکود در این حوزه بخش مسکن را از سمت عرضه نیز با مشکل مواجه کرده است.
۱۰

آگهی مناقصه
خرید سیستم کامل اوواش

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور جهت تامین سیستم کامل اوواش به همراه پمپ و هیدروسیکلون و سامپ و نصب و راه‌اندازی - خوراک fresh ۱۱۰t/h - مورد نیاز کارخانه خود در همدان، دعوت به همکاری می‌نماید لذا تامین کنندگان واجد شرایط می‌توانند جهت دریافت مشخصات درخواست با شماره ۰۲۱۲۷۶۴۵۳۱۴ تماس یا به بخش مناقصات سایت https://www.sabanour.com/ مراجعه و پیشنهاد فنی و مالی خود را در پاکت‌های جداگانه دربسته و مهرو موم شده، حداکثر تا ده روز پس از انتشار در روزنامه به آدرس سعادت‌آباد نرسیده به خروجی هاشمی‌رفسنجانی شرق - خیابان ۲۶(حق‌طلب غربی) پلاک ۴۹ - طبقه سوم (بخش بازرگانی) تحویل نمایند.

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

آگهی مناقصه عمومی
شماره ۱۴۰۱/۷۲/ع

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد "خرید سه دستگاه فرکانس کانورتر ABB" را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به فروشنده حقوقی واجد شرایط واگذار نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به وبسایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین‌کنندگان دانلود نمایند. آخرین مهلت تحویل پاکات ساعت ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۴ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. شایان ذکر است فرمت ضمانت‌نامه‌های شرکت در مناقصه بایستی عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه تهیه گردد. شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

بیمه تعاون
یک به توان چهار رسید
کسب سطح یک توانگری مالی برای چهارمین سال متوالی
گواهینامه استاندارد مدیریت ریسک
گواهینامه استاندارد مدیریت کیفیت
گواهینامه ارزیابی رضایت مشتریان
توانگری مالی سطح یک
عضویت در بازار اصلی فرابورس
گواهینامه حمایت از حقوق مصرف‌کننده
مرکز ارتباط بیمه تعاون ۱۶۰۲ بدون پیش‌شماره
www.taavon-ins.ir www.drbime.com taavonins_co info@taavon-ins.ir 1602

خدمتی نوین در عرصه دندانپزشکی
ویژه سازمان های دولتی و خصوصی
تا ۹۰٪ پوشش دندانپزشکی
در ۴۵۰ مرکز طرف قرارداد
در سراسر کشور
۰۲۱-۴۳۳۱۶ (۳۰خط)
www.bonyansalamat.com
نماینده انحصاری ساجد سوئیس در کشور جمهوری اسلامی ایران
دارای تندیس طلایی از جشنواره ملی ارتقاء سلامت
از جشنواره ملی صنعت سلامت محور
دارای تندیس کارآفرین برتر
از همایش ملی کارآفرینان مسئولیت پذیر

چهره‌ها

سامانه نیما هم پابرجا می‌ماند

رئیس کل بانک مرکزی گفت: از نظر ذخایر ارزی هیچ محدودیتی نداریم و آنچه بازار را بهم ریخته فقط انتظارات تورمی بوده است.

به گزارش مهر، رئیس کل بانک مرکزی در مراسم رونمایی از مرکز مبادله ارز و طلا گفت: یکی از برنامه‌های ما راه‌اندازی مرکز مبادله ارز و طلا بود که با تأخیر انجام شد و دلیل تأخیر هم وضعیت نرم افزاری و رایانه‌ای بود.

فرزین ادامه داد: در سال‌های گذشته بخش عمده ارز حواله‌ای در سامانه نیما انجام شده و در ۵۰ روز تصدی بنده ۶.۵ میلیارد دلار ارز، عرضه شده است.

وی گفت: افزایش نرخ بازار آزاد ارز در چند روز گذشته منطقی نبوده و ما امروز با مرکز مبادله به دنباله کشف نرخ هستیم، جز اول مرکز مبادله، تالار مبادله بوده که ارز فولادی‌ها، پتروشیمی‌ها، غذایی‌ها در آن انجام می‌شود.

فرزین ادامه داد: از لحاظ ذخایر ارزی هیچ محدودیتی نداشته و وضعیت خوبی داریم چیزی که امروز بازار را به هم ریخته انتظارات تورمی بوده که کار را خراب کرده است.

وی ادامه داد: تالار دوم در مرکز مبادله، تالار خدماتی‌ها است، تمام نیازهای خدماتی را در قالب سامانه تامین می‌کنیم؛ به طوری که مهم‌ترین ارز مسافرتی، ارز دانشجویی و مأموریتی است، هم اکنون بالای ۶۰ نوع ارز خدماتی شناسایی شده و افرادی که نیاز دارند دیگر نیاز به حضور در بازار آزاد ندارند.

فرزین گفت: تلاش می‌کنیم مرکز مبادله را مرکز ارز و طلای کشور کنیم، ابزار فیجورز، سلف ارز در بانک مرکزی راه‌اندازی شده و به نرخ آتی عرضه خواهیم کرد.

وی گفت: یکی از مواردی که بازار ارز را امروز دچار اختلال کرده بازار فردایی است اما از همین ابزار به طور صحیح می‌توان در بازار مبادله ارز و طلا استفاده کرد.

رئیس کل بانک مرکزی خاطرنشان کرد: از تمام رسانه‌ها و فعالان اقتصادی درخواست می‌شود تصویر واقعی اقتصاد را به تصویر بکشند، تصویر منفی از اقتصاد باعث هراس مردم و فشار بر بازار ارز خواهد شد.

وی خاطرنشان کرد: مرکز مبادله شروعی بر رسمی شدن و مدیریت ارز کشور بوده و در تمام کشورهای دنیا بانک مرکزی مدیریت ارز را به عهده دارد.

آرایش جدید دولت در حوزه ارزی

دبیر هیات دولت تصریح کرد که دولت آرایش جدیدی در حوزه ارزی به خود می‌گیرد که این آرایش با بهره‌گیری از تجارب گذشته و دستاوردهای ضد تحریمی طراحی شده است.

علی بهادری جهرمی در گفت‌وگو با ایرنا درباره دلایل و ریشه‌های نوسانات اخیر در بازار سکه و ارز گفت: تشدید جنگ ارزی بدخواهان با ملت ایران به‌خصوص پس از شکست طرح آشوب، ۲۲ بهمن تاریخی امسال و سفر راهبردی و پر ثمر رئیس‌جمهور به چین، نشان می‌دهد آنها پس از ناامیدی از خیابان و پی‌بردن به محاسبه نادرست خود، مجدد در جنگ ترکیبی خود بر جنبه اقتصادی تمرکز کرده‌اند.

وی هدف از این کار بدخواهان را ایجاد فضای روانی و نارضایتی و تولید سوخت جدید برای آشوب و ناآرامی در ایران عنوان کرد و گفت که بر اساس اطلاعات دقیق، سرویس‌های جاسوسی امریکا و چند دولت مشخص، مأموریت یافته‌اند تا به هر شکل ممکن از ایجاد ثبات در بازار ارز ایران جلوگیری کنند.

سخنگوی دولت با بیان اینکه در پاسخ به این جنگ اقتصادی، دولت از امروز آرایش جدیدی در حوزه ارزی به خود می‌گیرد، تصریح کرد: این آرایش با بهره‌گیری از تجارب گذشته و دستاوردهای ضد تحریمی طراحی شده است.

بهادری جهرمی ادامه داد: با اجرای بسته جدید، هرگونه نیاز واقعی ارزی در مسیر قانونی و مشخص پاسخ می‌گیرد و خرید و فروش خارج از مرکز مبادله یا بانک‌ها و کارگزاری‌های رسمی در حکم قاچاق ارز و طلا بوده و با آن برخورد جدی شکل خواهد گرفت.

وی به نقش برجسته رسانه‌ها در ایجاد آرامش روانی در بازار گریزی زد و خاطرنشان کرد: همکاری رسانه‌ها و فعالان بازار نقش ویژه‌ای در آرامش‌بخشی به بازار پولی و مالی دارند و ضروری است آنها نیز در اجرای صحیح سیاست بانکی و عملکرد بازار مرکز مبادله ارز و طلا در این جنگ اقتصادی مشارکت داشته باشند، زیرا پیروزی در این عرصه نیز همانند سایر موارد نیازمند مشارکت همگانی و مردمی است.

سخنگوی دولت اظهار کرد: امسال با تلاش دولت و فعالان بازار موفق شدیم حدود ۴۰ درصد بیشتر از گذشته ارز برای تامین مصارف وارداتی تأمین کرده و تخصیص داده شود و که انشاءالله در سال بعد نیز این رقم بیشتر خواهد شد.

بهادری جهرمی به اقدامات دولت در حوزه دیپلماسی پولی و بانکی اشاره کرد و گفت: با مذاکرات خوبی که با کشورهای دیگر به ویژه قدرت‌های اقتصادی جهانی در آسیا صورت گرفته، توافق‌های اقتصادی و بانکی خوبی حاصل شده است که به ثبات اقتصادی در سال آینده کمک می‌کند.

سخنگوی دولت خاطرنشان کرد: ما همچین با شرکای تجاری خود از جمله روسیه و چین مسیرهای متنوعی را برای مبادلات تجاری فراهم کرده‌ایم که به مدیریت بهتر بازار ارز نیز کمک خواهد کرد.

جلسه غیرعلنی مجلس برای بررسی نوسانات بازار ارز

نمایندگان مجلس شورای اسلامی برای بررسی نوسانات اخیر در بازار ارز روز سه شنبه جلسه غیرعلنی تشکیل دادند.

به گزارش خانه ملت، در این جلسه نمایندگان نظرات خود را درباره مشکلات بازار ارز و سیر صعودی نرخ آن بیان کرده و راه‌حل‌هایی در این باره پیشنهاد دادند. درهمین حال روز گذشته مرکز مبادله ایران (مرکز مبادله ارز و طلای ایران) نیز با حضور رئیس کل بانک مرکزی و تعدادی از مدیران عامل بانک‌ها و جمعی از اقتصاددان‌ها افتتاح شد.

نخستین نرخ مرکز مبادله ارز کشور برای دلار کشف شد که با ریزش نسبت به روزهای گذشته، هر دلار آمریکا در این بازار ۴۱ هزار و ۵۴۹ تومان قیمت خورد. همچنین نخستین قیمت برای دلار حواله ۳۶ هزار و ۱۳۰ تومان در مرکز مبادله ارز و طلا به ثبت رسید.

در این مرکز مبادله تالار ارز خدماتی، تالار ارز حواله‌ای و تابلو مسکوکات طلا فعال هستند. در بخش تالار ارز خدماتی افراد می‌توانند در ۴ گام نسبت به تهیه ارز مورد نیاز خود اقدام کنند. در ابتدا متقاضیان ارز مورد نیاز در سامانه و انتخاب صرافی و صرافی بانکی عضو مرکز مبادله ارز ثبت می‌کنند و با اطلاعات افراد به مرکز مبادله ایران ارسال و در صورت تایید مدارک تقاضای نهایی ثبت می‌شود و افراد یک روز پس از تایید مدارک می‌توانند به صرافی معرفی شده مراجعه کنند. باید توجه شود که اگر افراد تا یک هفته نسبت به تحویل ارز مراجعه نکنند، پرونده مختومه و باید دوباره از ابتدا نسبت به ثبت تقاضا اقدام کنند.

سخنگوی اقتصادی دولت خبر داد

بهبود شرایط ارزی در هفته‌های آینده

عکس: آیدا فریدی

سخنگوی اقتصادی دولت در مورد نرخ ۵۰ هزار تومانی دلار، گفت: وقتی در مورد منابع و مصارف ارزی کشور به شکل بنیادین صحبت می‌کنیم می‌بینیم که با مسئله خاصی در امسال مواجه نبودیم.

به گزارش مهر، سید احسان خاندوزی در نشست خبری اظهار کرد: بر اساس گزارش خزانه داری مانده بدهی دولت به بانک مرکزی در ۱۱ ماهه ۱۴۰۱ بابت تنخواه گردان عدد صفر است که در مثایسه با پارسال که ۴۵ هزار میلیارد تومان بوده نشان می‌دهد که دولت انضباط بودجه‌ای را به شکل بی‌سابقه‌ای رعایت کرده است.

سخنگوی اقتصادی دولت افزود: در فضای مجازی میبینم که در مورد تورم سال آینده نگرانی وجود دارد اما عملکرد ۱۱ ماهه دولت نشان می‌دهد که دولت نسبت به بودجه خود سختگیرانه عمل کرده است.

■ رشد نقدینگی به ۳۴.۱ درصد رسید

خاندوزی اضافه کرد: همچنین در ۱۲ ماهه منتهی به دی ماه امسال نرخ رشد نقدینگی به ۳۴.۱ درصد رسیده بوده است که نشان می‌دهد سیاست‌های پولی کشور در حوزه انضباط بخشی در شبکه بانکی و نقدینگی خوب بوده است. وی ادامه داد: بنابراین از محل کسری بودجه و رشد فزاینده نقدینگی شاهد شرایط بهتری در حوزه کلان در سال بعد خواهیم بود.

وزیر اقتصاد تصریح کرد: بر اساس عملکرد ۱۱ ماهه بودجه عمومی دولت ۱، ۱۴۷ هزار میلیارد تومان مجموع درآمد واریز به خزانه دولت است که ۹۰ درصد رقم مصوب بودجه ۱۴۰۱ بوده و در مقایسه با پارسال ۶۰ درصد افزایش را نشان می‌دهد. خاندوزی اظهار کرد: در درآمدهای جاری و مالیاتی و سایر درآمدهای جاری کشور به نحو مناسبی رشد داشتیم که حاکی از تحقق ۱۰۰ درصدی اهداف بودجه است.

■ استفاده حداکثری از ارزهای محلی

سخنگوی اقتصادی دولت در مورد روابط با چین اظهار کرد: سیاست دولت در مبادلات تجاری با شرکای اصلی استفاده حداکثری از ارزهای محلی است و نیاز به دلار یا یورو به صفر برسد. وی اضافه کرد: تا امروز اکثریت مبادلات با چین بر اساس یوآن صورت می‌گرفته است. خاندوزی افزود: استفاده از ارزهای محلی به جای دلار و یورو مورد استقبال طرف چینی قرار گرفت. وی گفت: بانک مرکزی برای استفاده حداکثری یوآن به جای دلار و یورو مذاکرات لازم را با طرف‌های چینی انجام داده در صورت قطعی شدن توافقات اعلام می‌شود.

■ جنگ ارزی علیه مردم ایران

خاندوزی در مورد نرخ ۵۰ هزار تومانی دلار، افزود: وقتی در مورد منابع و مصارف ارزی کشور به شکل بنیادین صحبت می‌کنیم می‌بینیم که با مسئله خاصی در امسال مواجه نبودیم و روند بازار ارز تا مهرماه موید این بود که بازار به شکل مطلوبی مدیریت می‌شد بدون اینکه شوکی وارد شود.

وزیر امور اقتصادی و دارایی اضافه کرد: بدخواهان مردم ایران در ماه‌های اخیر از طریق هراس آفرینی و القای انتظارات تورمی منجر به تغییر رفتارها در داخل ایران شدند و در یک جنگ ارزی علیه مردم ایران شاهد هستیم که کانال‌های تلگرامی و شبکه‌های قمار اعدادی را برای ارز اعلام کردند که با متغیرهای کشور هیچ تناسبی نداشت.

وی گفت: رسانه‌ها باید دست به‌دست هم دهند تا بر این موج آفرینی انتظارات تورمی غلبه کنند زیرا حرکت موتورهای تورمی کشور حکایت از مسیر دیگری دارد و تناسبی با این فضای روانی و ارقام ارز ندارد.

■ دنبال بازگشت ثبات در بازار ارز هستیم

خاندوزی تصریح کرد: سیاست‌های اقتصادی باید به نحوی باشد که منجر به بازگشت ثبات به بازار ارز شود و امیدواریم تدبیر جدید بانک مرکزی تحت عنوان مرکز مبادله ارز و طلا کمک کند به اینکه آن بخشی از نارسایی‌هایی که در سیاست‌های گذشته بود اصلاح شود و در هفته‌های آینده شاهد بهبود شرایط ارزی کشور باشیم.

وزیر امور اقتصادی و دارایی در مورد اصلاح شیوه حکمرانی اقتصادی گفت: در سال ۹۱ که با تنگناهای جدی این ایرادات ساختاری دیده شد متأسفانه فرصت خوبی را برای اصلاح ساختارها در دهه ۹۰ از دست دادیم و چیزی شبیه به تعطیلی در این حوزه داشتیم و باید عقب ماندگی‌ها را جبران کنیم.

وی اضافه کرد: در حوزه رشد اقتصادی انگیزه فعالان اقتصادی را باید بالا ببریم تا از دوره رکود طولانی و نرخ‌های منفی رشد خارج شویم.

وزیر اقتصاد با بیان اینکه تلاش کردیم موتورهای تورمی را کنترل کنیم، افزود: افزایش درآمدهای پایدار، افزایش ۵۰ درصدی شناسایی مودیان جدید مالیاتی، جلوگیری از فرار مالیاتی، جبران شکاف درآمد دهک دهم و اول و ... از جمله اقدامات ما بود. البته اصلاً کافی نیست.

وی ادامه داد: بسیاری از بی‌کیفیت بودن سیاست‌ها و روش اداره سازمان‌ها و دستگاه‌ها به این دلیل بود که دولتهای گذشته پشت دیوارهای سیمانی تصمیماتی می‌گرفتند ولی ما تلاش کردیم تا سیاست‌گذاران تصمیمات شفاف‌تری بگیرند تا در بلندمدت شاهد اتفاقات مثبتی باشیم.

فروش ارز با کارت ملی متوقف شد

نکته مهم در سیاست‌های جدید ارزی بانک مرکزی این است که از این پس دیگر این بانک، ارز برای فروش با کارت ملی در اختیار صرافی‌ها قرار نمی‌دهد.

به گزارش ایلنا، با اعلام بانک مرکزی از امروز مرکز مبادله طلا و ارز ایران رسما آغاز به کار می‌کند. این مهم بعد از آن به مرحله اجرا درآمده که در هفته‌های اخیر نرخ ارز نوسان شدید را ثبت کرده و به رکوردهای تاریخی رسیده است.

مردم برای دریافت این ارز باید به کارگزاری‌هایی که بانک مرکزی معرفی می‌کند مراجعه کنند و در زمان مشخصی ارز خود را دریافت کنند.

طبق تصمیم جدید بانک‌مرکزی؛ برای مسافرت‌های زمینی ۳۰۰ یورو و مسافرت‌های هوایی ۵۰۰ یورو اختصاص داده شده است؛ ارز مسافرتی در پشت گیت فرودگاه‌ها به مسافران تحویل داده خواهد شد.

نکته مهم در سیاست‌های جدید ارزی بانک مرکزی این است که از این پس دیگر این بانک، ارز برای فروش با کارت ملی در اختیار صرافی‌ها قرار نمی‌دهد. البته صرافی‌ها می‌توانند از منابع داخلی خودشان در همان سرفصل ارز از مردم بخرند و به مردم بفروشند.

تخلفات خودروسازان در دست بررسی است

وزیر صمت گفت: تخلفات خودروسازان در واگذاری خارج از ضابطه خودرو به سازمان‌ها در دست بررسی است.

رضا فاطمی‌امین در یک برنامه تلویزیونی درباره تخلف خودروسازان در واگذاری خارج از نوبت خودرو به دستگاه‌های دولتی، اظهار کرد: وزارت صنعت، معدن و تجارت بسیار وسیع است و حدود ۳۰ درصد از تولید کشور در این بخش انجام می‌شود و خودرو یکی از بخش‌های مرتبط به این وزارتخانه است لذا وقتی فقط در مورد خودرو صحبت می‌کنیم، حق بقیه صنایع ضایع می‌شود.

وزیر صمت افزود: رئیس‌جمهوری در اسفند سال گذشته تاکید داشتند که در واگذاری خودرو ضوابطی رعایت شود که رانت نباشد و اگر خودروهایی قرعه کشی می‌شوند، خارج از قرعه کشی اتفاقی نیفتد، اما متأسفانه چندین سازمان با چندین خودروساز و البته با یکی از خودروسازها بیشتر (ایران خودرو و سایپا نیستند) در این باره مواردی داشته‌اند.

وی ادامه داد: نام این خودروساز را ذکر نمی‌کنم زیرا فعلا در حال بررسی هستیم اما مسجل شده که این کار صورت گرفته و لذا برخی از سازمان‌ها برای گرفتن خودرو برای کارکنان خود از این شرکت، قراردادی با این شرکت منعقد کرده‌اند و از این شرکت نیز برای کارکنان خودرو گرفته‌اند.

فاطمی امین افزود: بنابراین رئیس‌جمهوری در این باره تذکر ویژه داده‌اند و ما هم بررسی کرده‌ایم و گزارش در حال نهایی شدن است.

فاطمی امین گفت: خودروهایی که باید در قالب قرعه کشی عرضه شود نباید از این روند عرضه خارج شود.

وی افزود: خودروهایی که خارج از ضابطه عرضه شدند، خودروهایی بودند که طبق قرارداد بسته شده با آن شرکت خودروساز به کارکنان آن سازمان تحویل شده است و نه خود سازمان. پول خودروها پرداخت شده است اما از آنجا که این کار خارج از ضابطه انجام شده قطعاً کار قابل پیگیری است.

فاطمی امین در ادامه در مورد روابط تجاری و اقتصادی ایران و چین، اظهار کرد: چین یک اقتصاد بسیار بزرگ دارد و ۶۳۰۰ میلیارد دلار حجم تجارت خارجی این کشور است و در انواع و اقسام رشته‌های صنعتی ورود کرده است. بنابراین همکاری با چین برای پر کردن خلاءهای ما بسیار مهم است.

وزیر صمت افزود: نکته دوم اینکه چینی‌ها برای خود جایگاه مستقلی قائل هستند و بر تمدن چینی تاکید دارند؛ نه تنها دنباله روی امریکا و اروپا نیستند بلکه می‌خواهند تا سال آینده تمدن چین را در دنیا معرفی کنند.

وی در مورد اینکه مزیت این ماجرا برای ایران در چیست، گفت که فرصت مزیتی در این است که ما با چین دشمن مشترک داریم.

فاطمی امین با اشاره به سفر به چین نیز اظهار کرد: در سفر اخیر به چین حوزه‌های معدنی به ویژه مس را پیگیری کردیم؛ به عنوان نمونه در نظر داریم در حوزه مس از ۲۸۰ هزار تن به یک میلیون تن برسیم که ۱۵ میلیارد دلار ارزش این پروژه است که نیاز به سرمایه و ماشین‌آلات دارد که از ظرفیت چین استفاده می‌کنیم.

وزیر صمت با اشاره به اینکه در حوزه فولاد و خودرو نیز با چینی‌ها برنامه داریم، گفت: مثلاً قرارداد لوکوموتیو امضا شد که ۲۰ عدد به صورت کامل وارد می‌شود و مابقی در داخل تولید خواهد شد.

فاطمی امین یادآور شد: تفاهمنامه‌ها و قراردادهایی که در این سفر امضا شد بین شرکت‌های خصوصی دو کشور بود و ما ناظر بودیم. در واقع بخش خصوصی و شرکت‌های خصوصی در این سفر نقش ایفا کردند زیرا در صورت برقراری ارتباط بین کسب و کارهای ایرانی و خارجی می‌توان به پایدار بودن این ارتباط اطمینان داشت. برای تعمیق روابط سیاسی باید روابط اقتصادی را پایدار کرد.

اینفوگرافی

ارزش پول ملی در ۱۵ سال اخیر

ویژه تر از خبر

بانک مرکزی نرخ دلار ایرلاین‌ها را تغییر دهد

دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی اظهار کرد: شنیده‌ها حاکی از این است که بانک مرکزی تصمیم گرفته نرخ ارز تخصیصی به ایرلاین‌ها را از دلار نیمایی به دلار بازار متشکل تغییر دهد و در صورت اعمال این تغییر این هشدار را می‌دهیم که فعالیت شرکت‌های هواپیمایی متوقف خواهد شد. بانک مرکزی نرخ دلار ایرلاین‌ها را تغییر دهد، فعالیت‌های پروازی متوقف می‌شود/ دولت شرکت‌ها را زمین گیر می‌کند مقصود اسعدی سامانی در گفت‌وگو با ایلنا درباره تصمیم بانک مرکزی برای تغییر ارز اختصاصی ایرلاین‌ها از ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان در سامانه نیما به دلار حدود ۴۵ هزار تومان متشکل ارزی اظهار کرد: شنیده‌ها حاکی از این است که بانک مرکزی تصمیم گرفته نرخ ارز تخصیصی به ایرلاین‌ها را از دلار نیمایی به دلار بازار متشکل تغییر دهد و در صورت اعمال این تغییر این هشدار را می‌دهیم که فعالیت شرکت‌های هواپیمایی متوقف خواهد شد. وی ادامه داد: بخشی از هزینه‌های جاری شرکت‌های هواپیمایی از جمله پرداخت دستمزد کروی خارجی و مهندسان پرواز خارجی، حقوق ماموریت خارجی کروی پروازی، سیمیلاتور پرواز، حق عضویت شرکت‌ها در یاتا، خرید قطعات و... به دلاری است و سایر هزینه‌های شرکت‌ها با توجه به افزایش دستمزد و نرخ تورم افزایش پیدا کرده این در حالی است که ستاد تنظیم بازار با افزایش ۳۰ درصدی نرخ بلیت هواپیما که در دوره دلار کمتر از ۳۰ هزار تومان با آن در شورای عالی هواپیمایی موافقت شد، مخالفت کرده است. دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی تاکید کرد: فاصله بین دلار نیمایی با دلار بازار متشکل بیش از ۱۷ هزار تومان است و اگر تخصیص دلار ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی قطع شود، شرکت‌های هواپیمایی امکان ادامه فعالیت‌های خود و خدمات رسانی را نخواهند داشت و ادامه فعالیت‌ها ممکن نیست و کاری که امریکا در ۴ دهه گذشته نتوانسته بود انجام دهد و صنعت هوانوردی کشورمان را زمین گیر کند را امروز دولت انجام داده و دستگاه‌های نظارتی با دخالت‌های غیرکارشناسی و غیرقانونی جلوی واقعی شدن درآمدهای شرکت‌های هواپیمایی را گرفته‌اند. اسعدی سامانی درباره یارانه‌هایی که صنعت هوانوردی از دولت دریافت می‌کند و از این بابت باید مراعات مردم و مشتریان را در بحث نرخ بلیت داشته باشد، گفت: به غیر از سوخت که این یارانه برای تمام مردم هم وجود دارد، شرکت‌های هواپیمایی هیچ یارانه‌ای از دولت دریافت نمی‌کنند بلکه شرکت فرودگاه‌ها بابت هزینه‌های مربوطه معادل دلاری آن را از ایرلاین‌ها دریافت می‌کند، از سوی ایرلاین‌ها با این شرایط تورمی سال گذشته در جهت همراهی با دولت و مردم هزینه بلیت هواپیما را تا ۱۵ درصد کاهش دادند.

آغوش باز شهرک‌ها برای صنعتگران

از آسفالت خودترمیم‌کننده تا اسکنر هویت‌یاب

ابرتورم در کمین اقتصاد ایران

توسعه شهرک‌های صنعتی مشترک در دستور کار

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

شـهرک صنعتی به شهرکی گفته می‌شـود که در فاصله دسـت‌کم ۲۰ کیلومتری از شهر اصلی واقع شـده و دارای کارگاه تولیدی و کارخانه است. در واقع شهرک صنعتی منطقه‌ای اسـت که به علت پیشرفت صنعت و تولیدات صنعتی به وجود آمده است. هدف از تشکیل شهرک صنعتی، گسترش صنعت کشـور خارج از منطقه‌های شهری است تا تاثیرات منفی بار صنعتی بر سـاکنان شـهری را کاهش دهد، آلایندگی‌ها را کم کند و با امکان دسترسـی راحت به مسیر حمل‌ونقل، کمترین بار ترافیکی را در منطقه‌های شهرنشین به‌وجود آورد.

به‌طور کلی تعریف‌های زیاد و متنوعی برای شـهرک‌های صنعتی عرضه شـده اسـت، اما بر حسـب تعریف سازمان توسعه صنعتی سـازمان ملل متحد (UNIDO)، «معنای شهرک صنعتی زمینی است که دارای محدوده مساحت مشخص است که براساس ضوابط و قوانین مکان‌یابـی صنعتـی و بر پایه راهبردهای توسـعه شـهرک‌های صنعتی هر کشـور انتخاب می‌شود. تاسیسات زیربنایی و فعالیت‌های خدماتی موردنیاز با توجه به نوع فعالیت صنعتی در آن تشـکیل می‌شـود که در روند آماده شـدن زمین شـهرک صنعتی یا بعـد از آن، به درخواست‌کنندگان تشکیل و بخش‌های صنعتی واگذار می‌شود.»

شـهرک‌های صنعتی طبقه‌بندی‌های مختلفی دارند، اما بسـیاری از کشورها، شهرک‌های صنعتی را براسـاس ویژگی‌هـای عملکردی آنهـا طبقه‌بندی می‌کنند که از ایـن نظر انواع مختلفی را شامل می‌شوند. صمت در این گزارش به بررسی شرایط روز و جایگاه شهرک‌های صنعتی در اقتصاد ایران پرداخته است.

عکس: صمت

> بسـیاری از کشورها، شـهرک‌های صنعتی را بر اساس ویژگی‌های عملکردی طبقه‌بندی می‌کنند که از این نظر انواع مختلفی را شـامل می‌شوند

تاریخچه شهرک‌های صنعتی

در کشور ما تلاش‌های بسیاری برای شهرک‌های صنعتـی انجام شـده اسـت. نخسـتین صحبت‌ها درباره سـاخت و استقرار واحدهای صنعتی در یک محدوده جغرافیایی در میانه‌های دهه ۳۰ به میان آمد که با شکسـت روبه‌رو شد. با این وجود، آرمان تاسـیس نواحی صنعتی همچنان تداوم پیدا کرد و به‌طور جدی‌تری دنبال شد و طرح ایجاد سه ناحیه صنعتی به تصویب رسـید. به دنبـال آن در مرداد سال ۱۳۴۱ در پی درخواست دولت ایران، سازمان ملـل یکی از کارشناسـان خود را بـرای مطالعات مقدماتی تشکیل یک ناحیه صنعتی نمونه و مشاور فنی به ایران فرستاد.

نتایـج این تحقیقات به انتخاب ناحیه صنعتی در بندر انزلی و اهواز منتهی شد.

مطلـب قابل‌توجه در این مطالعـات این بود که تهـران به‌دلیل «سیاسـت تمرکززدایـی» از میان گزینه‌های انتخابی به کنار گذاشـته شـده بود. به همین علت مشخص شد که ایده محافظت از شهر تهران در مقابل هجوم جمعیت تا دهه ۳۰ شمسی بـه اصلی مهم در برنامه‌ریزی شـهری و منطقه‌ای تبدیـل شـده بـود. در نتیجه سـاخت و اسـکان شـهرک‌های صنعتی در اطراف تهران باید براساس همین سیاست‌گذاری باشد.

ایده ایجاد شـهرک‌های صنعتی در دهه‌های بعد هم ادامه یافت.

در سـال ۱۳۶۴ براساس گزارش وزارت صنایع و معادن، تعداد ۷۴ واحد صنعتی (۵ واحد تاسـیس شـده، ۳۲ واحد در حال ساخت، ۳۷ واحد در حال مطالعه) برای تنظیـم و افزایش بهره‌جویی اقتصاد کشور در نظر گرفته شـده بود. همچنین براساس مطالعـات وزارتخانـه، هزینه سـاخت یـک واحد صنعتی در سـال ۱۳۶۴ برابر با ۲۵۰ ریال است که به این ترتیب، اعتباری برابر با ۱۸۱۵ میلیارد ریال فقط برای ساخت این شهرک‌ها باید در نظر گرفته می‌شـد و همچنین در این سـال مسئولیت ایجاد و اداره شـهرک‌های صنعتی به شرکت شهرک‌های صنعتی سپرده شد.

با توجه به برنامه‌ریزی‌های انجام‌شـده، هم‌اکنون بیـش از ۷۵۰۰ واحـد صنعتی در ۳۰۰ شـهرک صنعتـی در سراسـر کشـور فعالیـت می‌کننـد. فقـط در سـال ۱۳۸۱ تعـداد ۱۵۵۰ قـرارداد با درخواسـت‌کنندگان و صنعتگران در کشور متحد شد.

در زمان پیش از انقلاب، صنایع کشـور وابسـته بودند و با پیروزی انقلاب اسـلامی، این مشـکلات افزایـش یافـت. خوشـبختانه در سـال‌های اخیر کارهای مناسبی برای پیشرفت و تقویت صنایع در شهرک‌های صنعتی کشور انجام‌شده است.

> نخستین صحبت‌ها درباره ساخت و استقرار واحدهای صنعتی در یک محدوده جغرافیایی در میانه دهه ۳۰ به میان آمد که با شکست روبه‌رو شد

صادرات ۲۴ میلیون دلاری از شهرک‌های صنعتی

معاون وزیر صنعت، معـدن و تجارت با بیان اینکه مصرف آب صنایع در کشـور حدود ۲ درصد است، از صادرات ۲۴ میلیون دلاری کنسرسیوم‌های صادراتی مسـتقر در شهرک‌ها و نواحی صنعتی در سال جاری خبر داد.

به گزارش ایسـنا، علی رسولیان در نشستی خبری از راه‌انـدازی هزار و ۱۹۱ واحد راکد تولید صنعتی از ابتدای سـال تاکنون در شـهرک‌ها و نواحی صنعتی خبـر داد و گفـت: از ابتـدای سـال ۱۴۰۱ تاکنون، ۱۰۷۴ واحد صنعتی تولیدی که با کمتر از ۵۰ درصد ظرفیت خود فعالیـت می‌کردند، به بالای ۵۰ درصد ظرفیت تولید رسیدند.

وی همچنیـن از صـادرات ۲۴ میلیـون دلاری کنسرسـیوم‌های صادراتی مسـتقر در شـهرک‌ها و نواحی صنعتی در امسـال خبر داد که عمده صادرات آنها محصولات غذایی، خشـکبار، شیرینی، کفش و... به کشورهای همسایه و همچنین روسیه بوده است.

رئیـس سـازمان صنایـع کوچک و شـهرک‌های صنعتی با بیان اینکه ۶۳ شـهرک خصوصی در کشور وجـود دارد، برنامه‌ریزی برای راه‌اندازی ۵ شـهرک انرژی خورشـیدی در هر اسـتان خبـر داد و گفت: درباره زمین‌هایی که فعالیت تولیدی در آنها شـروع نشده، امسال ۸۸ جلسه حل اختلاف برگزار و تاکنون ۸۰۰ هکتار فسـخ داوری شد که تاکنون ۴۶۶ هکتار را پس گرفته‌ایم.

همچنین به گفته این مقام مسئول از ابتدای امسال تاکنـون ۲ هزار و ۱۶۶ واحد جدید در شـهرک‌ها و نواحی صنعتـی به بهره‌برداری رسـیده که منجر به ایجاد ۳۳ هزار شغل جدید شده است.

▣ نیاز به تغییر قوانین و مقررات

وی درباره ایجاد شـهرک‌های صنعتی مشـترک با دیگر کشورها، اظهار کرد: مذاکرات اولیه با کشورهای ترکیـه، عـراق، جمهـوری آذربایجـان و به‌تازگـی ارمنستان انجام شد، اما اگر قرار باشد این شهرک‌های صنعتی مشترک در نقطه صفر مرزی ایجاد شود نیاز بـه تغییر قوانین و مقررات داشـته و باید در مجلس مصوب شود.

معاون وزیر صمت با اشاره به مذاکرات با مسئولان کشور ترکیه و بحث و بررسی درباره نرخ زیرساخت‌ها بـرای بنگاه‌هـای ایرانـی و تـرک، گفت: اگـر این پیش‌نویس به قانون تبدیل شـود شـاید بتوان بحث شـهرک‌های صنعتی مشـترک با دیگر کشـورها رو راحت‌تـر اجرایی کـرد. بحث دیگر، احداث شـهرک صنعتـی در دیگـر کشورهاسـت و اکنـون در تبریز شـهرک صنعتی خارجـی داریم که سـرمایه‌گذاران خارجی در آن حضور دارند که اجرای آن نیز راحت‌تر است.

وی در ادامه با بیان اینکه مقررشده ۳۸ لکه صنعتی در تهران سـاماندهی شود، گفت: در کل کشور ۱۲۰ لکـه صنعتـی وجود دارد کـه برای سـاماندهی آنها بخش‌های مختلف از جمله استانداری و محیط‌زیست باید همکاری کنند.

▣ مصرف انرژی صنایع چقدر است؟

رسولیان همچنین با بیان اینکه در زمستان امسال به‌دلیل سـرمای هوا و کمبود گاز برخی نیروگاه‌های برق دچار مشکل و در نتیجه شهرک‌های صنعتی در برخی روزها تعطیل شـدند، گفت: با بهتر شـدن هوا این مشـکل رفع شده و درحال‌حاضر شهرک‌ها فعال هسـتند، اما هنوز خسارت ناشـی از این قطعی برق برآورده نشده است.

به گفته وی، سهم صنایع از کل مصرف برق کشور ۳۵ درصـد، گاز ۱۰ درصـد و آب ۲ درصـد اسـت. همچنین امسال هزار مگاوات برق شهرک‌ها از طریق نیروگاه‌های خود تامین تهیه شد.

ایـن مقام مسـئول همچنین سـهم شـهرک‌های صنعتـی در آلایندگی هوا را به‌شـدت پایین توصیف و علـت آن را جریمه‌هـای بالای بـرای آلودگی‌های احتمالی از سوی این واحدها عنوان کرد.

رسولیان درباره مشکل کمبود نیرو در شهرک‌های صنعتی به‌دلیل حقوق پایین نیز تصریح کرد: در واحدهای کوچـک بعضا تـا ۳۰ درصد هزینه مربوط به حقوق است؛ بنابرایـن حقـوق باید طوری تعیین شـود که معیشـت کارگران را تامین کند، اما بایـد ملاحظـات بنگاه‌ها را نیز در نظـر گرفت. البته به‌دلیل مشکل تامین نیرو، در برخی از واحدها همین حالا هم بیش از حقوق تعیین‌شده پرداخت می‌کنند، چراکه به کارگران نیاز دارند.

▣ سهم کم صنایع کوچک از تسهیلات

رسـولیان در ادامه سـهم صنایع کوچک و متوسط را از کل تسـهیلات بانکی ۶ تا ۷ درصد عنوان کرد و گفت: این در حالی اسـت که ایـن صنایع ۴۳ درصد اشـتغال صنعتی کشور را تامین می‌کند. تامین مالی زنجیره‌ای هم فعـلا در بنگاه‌های بزرگ مثل خودرو و فولاد شـروع شـده و به‌تدریج بـه صنایع کوچک می‌رسـد. یکی از مطالبات ما هم تامین مالی از منابع غیربانکی است.

رسـولیان در پایان تعـداد واحدهای صنعتی تحت تملک بانک‌ها را ۱۸۰۰ واحـد عنوان کرد که حدود ۴۰۰ واحـد از آنها در شـهرک‌های صنعتی تعطیل و بقیه فعال هستند.

جایگاه شرکت‌های صادرات‌محور در شهرک‌های صنعتی

معـاون صنایع کوچک سـازمان صنایـع کوچک و شـهرک‌های صنعتی از صـادرات ۲.۷ میلیارد دلاری هزار شرکت صادرات‌محور در شهرک‌های صنعتی در سال گذشـته خبر داد و گفت: سـهم صنایع کوچک از کل صـادرات غیرنفتـی کمتر از ۱۰ درصد اسـت، چراکه بیشتر نیازهای داخلی را صنایع کوچک تامین می‌کنند.

عزیـزالله قربانی با اشـاره به فعالیت هزار شـرکت صادرات محور در شـهرک‌ها که سـال گذشـته ۲.۷ میلیـارد دلار صـادرات داشـتند، گفت: بـا توجه به اینکه بیشـتر نیازهای داخلی را صنایع کوچک تامین می‌کنند، حجم صادرات آنها نسـبت به شـرکت‌های بـزرگ کمتـر اسـت. وی از حمایت سـازمان صنایع کوچـک از ۲۱ شـرکت مدیریت صـادرات خبر داد و اظهـار کرد: این شـرکت‌ها در حال ارائـه آموزش به شرکت کوچک و متوسط هستند.

معاون سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی در پاسـخ به سـوالی درباره سـهم این صنایع از کل صادرات غیرنفتی کشـور، گفت: سهم صادرات صنایع کوچک از کل صادرات غیرنفتی اسـت که همان‌طور که اشـاره شد علت اصلی آن تامین نیازهای داخلی از سوی این صنایع است.

▣ ۳۱ برند ملی تعریف می‌شود

معـاون صنایع کوچک سـازمان صنایـع کوچک و شـهرک‌های صنعتی با اشـاره به فعالیت هزار شرکت صادرات‌محور در شهرک‌ها که سال گذشته ۲ میلیارد و ۷۰۰ میلیـون دلار صـادرات داشـتند، اظهار کرد: سـهم صنایع کوچک از کل صـادرات غیرنفتی کمتر از ۱۰ درصد اسـت، چراکه بیشـتر نیازهای داخلی را صنایع کوچک تامین می‌کنند. با توجه به اینکه بیشتر نیازهـای داخلـی را صنایع کوچک تامیـن می‌کنند، حجم صادرات آنها نسـبت به شرکت‌های بزرگ کمتر است.

قربانـی از حمایت سـازمان صنایـع کوچک از ۲۱ شـرکت مدیریـت صـادرات خبـر داد و افـزود: این شـرکت‌ها در حال ارائه آموزش به شـرکت کوچک و متوسط هستند. علاوه بر این، از جمله مهم‌ترین موانع صادرات برای صنایع کوچک نداشـتن برند اسـت. به همین دلیل، توسـعه برندسـازی در دسـتور کار قرار گرفته و مقررشـده دسـت‌کم ۳۱ برنـد ملی تعریف شـود و صنایع کوچک در قالب ایـن برندها صادرات کننـد، چراکه صنایع به‌تنهایی برای این کار مشـکل دارند. مقدمات این فرآیند تعریف شده است. بر اساس گزارشـی از مهر، قربانی با بیـان اینکه در حال‌حاضر حدود ۱۰ کنسرسیوم صادرات تشـکیل شـده، تصریح کرد: قرار اسـت برندسـازی به این کنسرسـیوم‌های صادراتـی منتقل شـود تا شـرکت‌ها در قالب آنها بتوانند بازاریابی کنند.

سخن پایانی

شهرک‌های صنعتی ایران، شامل نواحی صنعتی و شهرک‌های صنعتی است که به هدف توسعه صنایع و تمرکز کارخانه‌ها، کارگاه‌ها و مجموعه‌های تولیدی در نظر گرفته شده است.

هـدف از ایجـاد شـهرک‌های صنعتی، توسـعه صنعتی، در خارج از محدوده مناطق شـهری اسـت تا از تاثیرات منفی آن بر سـاکنان شهرها پیشگیری شود مواردی مانند کاهش حمل‌ونقل نفرات انسانی و انتقال بار شـامل مواد اولیـه ورودی و محصولات خروجی مجموعه‌ها، کاهش ترافیک و آلایندگی و...

بعضـی از ویژگی‌های شـهرک‌های صنعتی ایران عبارتنـد از عدم‌نیاز به دریافـت مجوزهای جداگانه از سـازمان‌های گوناگون، مسـتقل بـودن از قوانین شـهرداری‌ها و در نتیجه تسریع دریافت مجوزهای ساخت‌وسـاز و پایانـکار، مدیریـت شـهرک‌های صنعتی توسـط صاحبان صنایـع، امکان بهره‌مندی از تسـهیلات ویژه مالی، زیرسـاخت‌ها و تاسیسات فنی موردنیاز، کاهش هزینه‌ها برای سـرمایه‌گذاران به‌دلیل استفاده از خدمات مشترک سازماندهی شده مثل آب، برق، تلفن، گاز، تصفیه‌خانه فاضلاب و...

چهره

تولید مشترک خودرو در ایران

رئیس سازمان توسعه تجـارت ایـران بـا بیان اینکـه شـرکت‌های خودروسـاز داخلـی و چینـی فرآیند همکاری تولید مشـترک خودرو در ایـران را طراحـی می‌کننـد، گفـت: اغلب موافقتنامه‌هـا، تفاهمنامه‌هـا و قراردادها منعقد شده با چینی‌ها طی دو ماه آینده وارد فاز اجرایی خواهد شـد و اثرات مثبت آن در اقتصاد کشـور بروز خواهد کرد.

بـه گزارش ایرنـا، علیرضا پیمان‌پـاک در یک برنامه رادیویی با بیان اینکه سفر رئیس‌جمهوری به چین برنامه‌ای منسـجم بـود که از ماه‌ها قبل با هدف توسـعه روابط تجاری و اقتصادی با این کشـور انجام شـد، اظهار داشت: توسـعه روابط تجـاری و اقتصادی ایران بـا چین از اولویت‌های مهم دولت سیزدهم اسـت، زیرا این کشور یکی از بزرگ‌ترین اقتصادهای جهان به‌شمار می‌رود.

وی بـا بیان اینکه در این سـفر برای توسـعه روابط گردشـگری، تجاری، معدنی، ریل، خودرو، ماشین‌آلات، تجهیزات صنعتی و... موافقتنامه‌ها، تفاهمنامه‌هـا و قراردادهـای گوناگونـی بین دو طرف منعقد شـد، خاطرنشان کرد: چین یکی از بزرگ‌ترین مصرف‌کنندگان محصولات معدنی در جهان است، به همین دلیل موضوع مشارکت در توسعه معادن و استفاده از ظرفیت‌های تکنولوژی چین در این حوزه مطرح و دسـتاوردهای خوبی به همراه داشـت. رئیس سـازمان توسعه تجارت ایـران گفـت: ایـران در حوزه صنعـت از جمله خودرو بحث همکاری‌های مشـترک برای انتقال تکنولوژی برای ارتقـای کیفیت و راندمان تولید خودرو، تامین برخـی از قطعات و همین‌طور در بحث مسائل مربوط به حوزه ریل مثل تجهیزات، ماشـین‌آلات و دیگر موارد مربوطه با طرف‌های چینی به توافق‌های خیلی خوبی رسیده است.

پیمان‌پاک ادامه داد: مشـارکت‌های فناوری و صنعتی ایران و چین در راستای افزایش راندمان و کیفیت تولید اسـت که بخـش عمده‌ای از این تولیدات در داخل مصرف خواهد شـد و بخشـی هم مثل قطعات خودرو، تجهیزات و ماشین‌آلات معدنی، لوکوموتیو، ریل و دیگر مسائل مربوط به این حوزه روی ریل صادرات قرار می‌گیرد، اما در بعضـی از بخش‌ها مثل حوزه مـس و حوزه‌های مشـابه دیگـر بخـش عمـده‌ای از محصـولات به‌صورت مواد نیمه‌خام صادر می‌شود.

وی بیان کرد: توسعه صادرات در این عرصه‌ها نیازمند سـرمایه‌گذاری جدی اسـت که در سفر اخیر رئیس‌جمهوری به چین مذاکرات خوبی در این زمینه‌ها هم انجام شده است.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت در خصوص تولید مشـترک ایران با شرکت‌های چینی برای صادرات محصولات نهایی به کشـورهای منطقه نیز اظهار کرد: یکی از مهم‌ترین مسائلی که بعد از فروکش کردن کرونا اتفاق افتاده به واسطه رونق تجارت جهانی افزایش زیاد هزینه‌های حمل‌ونقل اسـت. پیمان‌پـاک تصریـح کـرد: بـرای مثال کانتینری که دو سـال پیش با هزار دلار از چین به سـمت خاورمیانه روانه می‌شد، اکنون هزینه حمل یک کانتینر از چین به منطقه خاورمیانه به ۷ تـا ۸ هزار دلار رسـیده و این هزینه در قیمت نهایی کالا بسیار موثر است.

وی اضافه کرد: با توجه به قرابت‌های سیاسی، اجتماعی و توافقات تجاری که ایران با کشورهای منطقـه دارد بنـا شـد از این ظرفیـت در قالب تولید مشـترک شـرکت‌های ایرانی و چینی در داخل کشور و صادرات کالا به کشورهای منطقه استفاده شود.

رئیس سـازمان توسـعه تجارت ایـران گفت: البتـه این اقدام در قالب یک برنامه و مشـارکت برد - برد انجام می‌شـود تا منافع اقتصادی برای ایران و شرکت‌های چینی به همراه داشته باشد.

وی تاکیـد کرد: باتوجه بـه تاکید رئیس‌جمهور، توافقات و قراردادهای این سفر طی دو ماه آینده وارد فاز اجرایی شده و اثرات مثبت آن در اقتصاد کشور بروز خواهد یافت.

پیمان‌پـاک دربـاره تولید مشـترک خودرو با شـرکت‌های چینی گفت: قرار بر آن شـد تا دو ماه آینده شرکت‌های خودروساز داخلی و چینی برنامه‌ریـزی جامع و مشـخصی را انجام دهند و فرآیند همکاری تولید مشترک خودرو در ایران را طراحی کنند. رئیس سازمان توسعه تجارت ایران افزود: ازآنجایی‌که مذاکرات و توافقات با چینی‌ها توسط غربی‌ها رصد می‌شد، تاکید بر آن است که مفاد این توافقات محرمانه باشـند تا فرآیندهای آن وارد فـاز اجرایی شـده و مردم تا ۴ ماه آینده آثار آن را مشاهده کنند.

یادداشت

عدم‌رعایت ایمنی خسارت را بیشتر می‌کند

مصطفی کرمانی
فعال حوزه صنعت

در همه استان‌ها کمیته سه‌جانبه‌ای متشکل از نمایندگان وزارت صمت، شبکه بهداشت و درمان و وزارت کار شکل گرفته تا با استفاده از اهرم‌ها و بازوهای قانونی، در موضوع بازرسی کار، عملکرد بهتری داشته باشند. نگاه اصلی در شهرک‌های صنعتی، رعایت تمام نکات ایمنی و استانداردهای مربوط به این بخش است و برای رعایت حداکثری ایمنی واحدهای ایمنی، شرکت شهرک‌ها مواردی را تذکر می‌دهند، بیلبوردهایی در سطح شهرک‌ها نصب می‌کنند، دستورالعمل‌های مربوطه را به واحدها ارسال می‌کنند، کلاس‌های آموزشی برای مسئولان ایمنی واحدها برگزار می‌کنند و... در واحدهای با بیش از ۵۰ نفر نیرو، کارشناس ایمنی و بهداشت حرفه‌ای در واحد مستقر می‌شود و در واحدهای کوچک هم نظارت‌ها از سوی نهادهای متولی به‌صورت دوره‌ای انجام می‌شود. در هر صورت، طبق مصوبات شرکت شهرک‌های صنعتی، واحدهای صنعتی مستقر در این شهرک‌ها موظفند دستورالعمل‌های مربوط به بهداشت و ایمنی را رعایت کنند که شامل مواردی قبل از شروع فعالیت و ساختمان‌سازی تا هنگام فعالیت نیروی کار و بعضا در شرایط بعد از وقوع حادثه می‌شود.

برخی از ضوابطی که در راستای ایمنی در واحدهای صنعتی تعریف‌شده در تمام این واحدها مشترک است و در برخی واحدها نیز باتوجه به ماشین‌آلات و مواد اولیه‌ای که به‌کار می‌گیرند، استانداردهای خاصی باید رعایت شود.

از جمله مشکلاتی که واحدهای صنعتی در بخش ایمنی با آنها مواجه می‌شوند، یکی مربوط به نگاه بالا به پایین سازمان‌های متولی در برخورد با واحدهای صنعتی است که متاسفانه این نگاه سازمانی در بیشتر نهادها مشاهده می‌شود. مشکل دیگر مربوط به پیگیری مواردی است که صنعتگر به‌دلیل عدم‌رعایت نکات بهداشتی و ایمنی متخلف شناخته شده است. در مواردی واحد صنعتی به‌وضوح متخلف است، اما مواردی هم وجود دارد که عدم‌رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی و ایمنی مربوط به عدم‌آگاهی صنعتگر و شاید در مواردی سوءتفاهم است. به‌عنوان نمونه، رعایت برخی الزامات را محدود به سال قبل دانسته و... که در اغلب موارد صحبت‌های صنعتگر شنیده نمی‌شود.

راهکار حل این مشکل برای اینکه هم کارفرما کمتر دچار مشکل شود و هم ایمنی رعایت و امنیت جانی و مالی در واحدهای تولیدی در سطح بالایی تضمین شود، این است که به‌عنوان نمونه انجمن رابط صنعتگر باشد و صنعتگر در زمینه دستورالعمل‌هایی که رعایت نکرده، به‌طور مستقیم مواخذه و محکوم نشود؛ به‌نوعی برخی از مواردی که باید از سوی یک واحد صنعتی رعایت شود، از سوی نهاد واسط برای او شفاف‌سازی شود و اگر تخلفی وجود داشته، دلایل صنعتگر شنیده شود. در این صورت، استانداردها توسعه پیدا می‌کند و راهکار بسیار خوبی برای برقراری ارتباط بین کارفرما، تشکل‌ها و مسئولان خواهد بود. شاید سختگیری‌هایی که در بحث ایمنی می‌شود برای کارفرما هزینه مالی قابل توجهی هم داشته باشد، اما به‌عنوان کسی که در حوزه صنعت فعالیت دارم، از این سختگیری‌ها رضایت دارم و تا جای ممکن، خود را موظف به رعایت شاخص‌ها و دستورالعمل‌های این بخش می‌دانم.

در شهرک‌های صنعتی، رعایت نکات ایمنی و بهداشتی جا افتاده است. البته در برخی موارد ضعف‌هایی وجود دارد، اما سختگیری‌ها و نظارت در این بخش در سطح بالایی است.

در این میان، یکی از موضوعاتی که واحدهای فعال در شهرک‌های صنعتی درگیر آن هستند، مربوط به زیرساخت‌هایی است که باید از لحاظ ایمنی فراهم باشند. تامین زیرساخت‌ها وظیفه دولت است که متاسفانه در این زمینه سرمایه‌گذاری نمی‌شود. به‌عنوان نمونه در شهرک صنعتی با ۱۲۰۰ واحد زیرساخت‌های لازم وجود ندارد و در محدوده تعریف شده برای آن شهرک، فقط یک واحد آتش‌نشانی فعالیت می‌کند.

بروز حادثه اجتناب‌ناپذیر است و کمبود منابع و امکانات، پیامدهای یک حادثه را بیشتر می‌کند، در حالی که با تقویت و ایجاد زیرساخت می‌توان ابعاد حادثه و بار مالی و جانی آن را کم کرد؛ به‌عبارتی شاید نتوان به‌طور صد درصدی جلوی حادثه را گرفت، اما می‌توان وسعت آن را کم کرد. وقتی ظرفیت زیرساخت‌ها پایین است در زمان حادثه دامنه خسارت‌ها بسیار زیاد خواهد شد و اتفاق در یک واحد، به‌راحتی واحدهای مجاور را هم درگیر می‌کند. اداره کل شرکت شهرک‌ها باید زیرساخت را ایجاد کند. این موضوع باید مدیریت و از قبل پیش‌بینی شود که متاسفانه بسیاری از این موارد پیش‌بینی نشده و تبدیل به معضل شده است. واقعیت این است که مشکل عمده شهرک‌های صنعتی در بخش زیرساختی است که از سوی نهادهای متولی و دولت تامین اعتبار نمی‌شود.

شهرک‌های صنعتی عوارض پرداخت می‌کنند، اما خدماتی دریافت نمی‌کنند و انتظار این است که بخشی از این عوارض صرف تامین و توسعه زیرساخت‌های مربوط به شهرک‌ها شود که قطعا در مواردی تجهیزات مربوط به ایمنی را نیز در برمی‌گیرد و در افزایش سطح ایمنی و بهداشت این نواحی تاثیرگذار خواهد بود.

واگذاری زمین شهرک‌های صنعتی برای سرمایه‌گذاری

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران گفت: هزار و ۴۷۰ هزار هکتار زمین شهرک‌ها و نواحی صنعتی کشور امسال به اشخاص حقیقی و حقوقی در قالب بیش از ۳ هزار و ۲۰۰ قرارداد واگذار شد. به گزارش ایرنا، علی رسولیان افزود: ۲۰ هزار هکتار زمین برای واگذاری به سرمایه‌گذاران و صنعتگران آماده‌سازی شده است. رئیس سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران گفت: سال گذشته ۹۹۰ هکتار و از ابتدای امسال ۵۰۰ هکتار زمین که برای فعالیت‌های صنعتی و تولیدی واگذار شده، اما بدون استفاده مانده بود یا در جریان دلالی قرار گرفته بود، از اشخاص حقوقی یا حقیقی پس گرفته شد. وی با بیان اینکه متقاضیان از دو طریق می‌توانند زمین صنعتی دریافت کنند، اظهار کرد: در مناطقی که زمین صنعتی به اندازه کافی وجود دارد متقاضی می‌تواند از طریق سامانه الکترونیکی زمین موردنظر خود را از نقشه شهرک صنعتی انتخاب کند و حتی نحوه پرداخت اقساط و حق ارائه خدمات را ببیند و در مناطقی که تقاضای زمین از میزان موجودی بیشتر است این واگذاری از طریق مزایده‌های کیفی و با اولویت به فعالان اقتصادی و متقاضیان استقرار صنایع فناوری پیشرفته انجام خواهد شد. وی افزود: در این زمینه، دو گروه استثنا هستند و متقاضیان استقرار شرکت‌های دانش‌بنیان و افرادی که قصد دارند در جوار واحد صنعتی خود طرح توسعه اجرا کنند، از شرکت در مزایده معاف هستند.

رئیس سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران از اجرای طرح افزایش ظرفیت تولید خبر داد و گفت: در قالب اجرای این طرح تاکنون با ارائه مشاوره‌های تخصصی به هزار و ۵۰۰ واحد صنعتی که ظرفیت تولید آنها کمتر از ۵۰ درصد بود، این ظرفیت به بیش از ۵۰ درصد رسید و هزار و ۲۵۰ واحد صنعتی تعطیل هم به چرخه تولید بازگشت.

مزایای ایجاد شهرک‌های صنعتی در گفت‌وگو با کارشناسان بررسی شد

آغوش باز شهرک‌ها برای صنعتگران

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

بیش از ۶۰ سال از ایجاد شهرک‌های صنعتی در ایران می‌گذرد. این شهرک‌ها، ابزار مهمی برای توسعه، رشد اقتصادی و ایجاد اشتغال پایدار به‌شمار می‌روند و به‌جرأت می‌توان گفت در کشورمان مسیر خوبی را طی کرده‌اند و جدا از مشکلاتی که در روند فعالیت‌شان وجود داشته، توانسته‌اند در سطح بسیار خوبی اهدافی که برای تحقق آنها شکل گرفته‌اند را محقق کنند. با توجه به نقش بی‌بدیل شهرک‌های صنعتی، صمت در نظر دارد در سلسله گزارش‌هایی به نقاط قوت، ضعف و مشکلات این شهرک‌ها بپردازد و نظرات کارشناسان و فعالان این بخش را در این زمینه جویا شود. با صمت همراه باشید.

ایجاد شهرک‌های صنعتی چه مزیت‌هایی دارد؟

شکل‌گیری شهرک‌های صنعتی مزیت‌های زیادی دارد؛ از جمله اینکه روند استقرار واحدهای تولیدی و کارگاه‌ها را تسهیل می‌کند و عملکردشان به‌مراتب اصولی‌تر بوده و با اختلالات کمتری روبه‌رو است. از دیگر مزیت‌های شهرک‌های صنعتی می‌توان به این موارد اشاره کرد: تهیه مکان مناسب برای پیاده‌سازی طرح‌های صنعتی در موقعیتی ارزنده، عدم‌نیاز به اخذ مجوزهای جداگانه و متعدد از ادارات و نهادهای اداری متعدد، جدا بودن از قوانین شهری و شهرداری‌ها، صدور رایگان و بدون هزینه مجوزهای احداث و پایان کار در کمترین زمان ممکن، تحویل روند اداره و مدیریت شهرک‌ها صنعتی به هیات امنای شهرک، امکان خرید یا اجاره مکان راه‌اندازی واحدهای صنعتی به‌صورت آماده به‌منظور تسریع و تسهیل در فرآیند بهره‌برداری، کاهش قابل‌توجه هزینه‌های سرمایه‌ای و بهای تمام‌شده برای هر عملکرد، امکان بهره‌گیری از وسایل ایاب و ذهاب مشترک، امکان دریافت تسهیلات و کمک‌های بانکی، صدور و ارائه اسناد مالکیت تفکیکی برای هر یک واحدهای مستقر در شهرک‌ها، اخذ فقط بخشی از بهای تمام‌شده احداث امکانات زیرساختی و خدمات عمومی، امکان بهره‌گیری از معافیت‌های مالیاتی مطابق با مفاد قانون مالیات‌های مستقیم و قانون رفع موانع تولید و بهره‌گیری از معافیت مالیاتی استقرار در شهرک‌های صنعتی. البته موارد بسیار زیاد دیگری نیز وجود دارد که می‌تواند برای هر واحد صنعتی در شهرک‌های صنعتی، بسیار مفید و کارآمد باشد.

ظرفیت‌های مطلوب شهرک‌های صنعتی برای تولید

صادق نجفی، کارشناس حوزه صنعت درباره مزایای فعالیت در شهرک‌های صنعتی به صمت گفت: در کشور ما صنعتگران از فعالیت در شهرک‌های صنعتی به‌دلیل مزایای زیادی که دارند، استقبال می‌کنند. البته در کنار مزایایی که در این شهرک‌ها تعریف شده، بعضا مشکلاتی نیز گریبانگیر صنعتگران است. فراهم بودن زیرساخت‌های موردنیاز از برق، آب و گاز گرفته تا ایمنی و امکانات رفاهی به‌طور یکپارچه در شهرک‌های صنعتی، فعالیت را برای صنعتگران تا حدودی تسهیل می‌کند. وی افزود: در دوره‌ای در این شهرک‌ها زمین با نرخ مناسب در اختیار صنعتگران قرار می‌گرفت و استقبال خیلی خوبی ازسوی صنعتگران برای فعالیت در این شهرک‌ها می‌شد که در حال حاضر هم این استقبال را شاهد هستیم. البته قبلا منابع طبیعی و امور اراضی زمین‌هایی را به‌راحتی در اختیار شرکت شهرک‌های صنعتی قرار می‌دادند، اما تامین زمین کمی سخت شده و در این زمینه شاهد سختگیری‌هایی هستیم. نرخ خرید زمین برای شرکت شهرک‌ها هم بالاست که اگر در این زمینه تمهیداتی اندیشیده شود به‌عنوان نمونه، دولت در این زمینه مساعدت کند و با ارائه یارانه یا تسهیلات خاصی به شهرک‌های صنعتی این شهرک‌ها بتوانند زمین موردنیاز را تامین کنند و با نرخ به‌نسبت ارزان‌تر یا با شرایط حمایتی در اختیار واحدهای صنعتی قرار دهند تا صنعتگر در شروع کار مجبور نباشد بخش قابل توجهی از سرمایه‌ای که در اختیار دارد را صرف خرید زمین کند، بسیار کمک‌کننده خواهد بود. اگر زمین ارزان‌تر در اختیار شرکت شهرک‌ها قرار بگیرد، دست آنها برای ارائه تسهیلات به صنعتگران در تامین زمین باز‌تر خواهد بود. به‌عنوان نمونه، شرکت شهرک‌ها می‌تواند فقط ۱۰ تا ۱۵ درصد هزینه زمین را از صنعتگر دریافت کند و مابقی آن در طول زمان مشخصی در قالب اقساط بلندمدت پرداخت شود. در این صورت، صنعتگر مجبور نیست میلیاردها تومان از سرمایه تولید را در ابتدای فعالیت بابت تامین زمین پرداخت کند و نقدینگی که در اختیار دارد را در احداث واحد صنعتی و خرید تجهیزات هزینه خواهد کرد. این فعال حوزه صنعت ادامه داد: از جمله مزایای خاص و قابل توجه فعالیت در شهرک‌های صنعتی، تامین زمینی است که در آن همه امکانات از راه گرفته تا آب، برق و تاسیسات اولیه و سایر زیرساخت‌ها فراهم و نرخ آن نسبت به خارج از شهرک‌های صنعتی مناسب‌تر است. اینکه امکاناتی فراهم است و صنعتگر مجبور نیست هزینه مجزایی برای ایجاد آنها پرداخت کند، یک مزیت بزرگ فعالیت در شهرک‌های صنعتی است. نجفی در پاسخ به این پرسش که صنعتگران در شهرک‌های صنعتی مشمول تسهیلات و بخشودگی مالیات و... خواهند شد یا خیر، اظهار کرد: بسته به محدوده فعالیت شهرک‌های صنعتی، تسهیلات و مزایایی که به تولیدکنندگان فعال در این شهرک‌ها تعلق می‌گیرد، متفاوت است. شهرک‌های صنعتی که در فاصله ۵۰، ۱۰۰ تا ۱۵۰ کیلومتری مناطق محروم قرار دارند، دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های متفاوتی دارند که مربوط به مالیات و موارد مشابه می‌شود و شامل یک دستور ثابت نیست و براساس مقرراتی که دولت تصویب کرده شامل مزایای خاصی می‌شوند.

▣ اقدامات بسیار خوب و تاثیرگذار

نجفی درباره مشکلات واحدهای صنعتی فعال در شهرک‌های صنعتی نیز اظهار کرد: یکی از مشکلات مربوط به نرخ بالای زمین است. در حال حاضر هزینه ماشین‌آلات، کارگر، راهسازی و تامین آب، برق و گاز برای شرکت شهرک‌های صنعتی گران تمام می‌شود و به‌تبع زمین گران به صنعتگر داده خواهد شد. موضوع دوم اینکه احداث واحد صنعتی نیازمند نقدینگی بسیار زیادی است و در این زمینه عدم‌همکاری بانک‌ها در ارائه تسهیلات هم مطرح است. صنعتگر باید سند زمین و پروانه فعالیت را بگیرد و بعد برای دریافت تسهیلات اقدام کند که فرآیند سخت و پیچیده‌ای است. در بخشی هم مشکلات و محدودیت‌های زیرساختی مانند آب، برق و گاز برای واحدهای صنعتی فعال در شهرک‌های صنعتی وجود دارد. گاه میزان تامین برق کم است و بیشتر شهرک‌های صنعتی مشکل تامین آب و نبود تصفیه‌خانه دارند. وی درباره روند ورود صنعتگران به شهرک‌های صنعتی گفت: صنعتگر برای احداث کارخانه ابتدا مجوز تاسیس از سازمان صنعت، معدن و تجارت می‌گیرد، سپس از شرکت شهرک‌ها تقاضای زمین می‌کند و شهرک‌ها براساس طرح ارائه شده، زمین را در اختیار صنعتگر قرار می‌دهد. در ادامه صنعتگر اقدام به احداث واحد تولیدی می‌کند تا بتواند پروانه بهره‌برداری دریافت کند. این کارشناس حوزه صنعت در پایان با اشاره به موفقیت‌آمیز بودن طرح ایجاد شهرک‌های صنعتی در کشور، گفت: بیش از ۶۰ سال از ایجاد شهرک‌های صنعتی در ایران می‌گذرد و واقعیت این است که برای بخش تولید و صنعت کشور، ایجاد این شهرک‌ها اقدام بسیار خوب و تاثیرگذاری بوده است. در حال حاضر شهرک‌های صنعتی بزرگی در استان‌ها داریم که موقعیت‌های بسیار خوبی برای سرمایه‌گذاری به‌شمار می‌روند.

> شهرک‌های صنعتی تاکنون بسیار موفق عمل کرده و توانسته‌اند تا حد بسیار زیادی اهداف بنیادی خود را محقق کنند

شهرک‌های صنعتی در مسیر موفقیت

رسول شجری، فعال حوزه صنعت نیز درباره مزیت شهرک‌های صنعتی به صمت گفت: شهرک‌های صنعتی شرایط ویژه‌ای برای فعالیت دارند و در تحقق توسعه و اشتغال پایدار، نقش بسیار مهمی ایفا می‌کنند. واحدهای صنفی تولیدی با انتقال از داخل شهرها به شهرک‌های صنعتی در حقیقت به سمت صنعتی شدن حرکت می‌کنند. در حال حاضر در کشور غیر از مواد غذایی، در بیشتر بخش‌ها مانند نساجی، پوشاک، کیف، کفش، چرم و... اشباع هستیم. این واحدها باید صادرات‌محور شوند تا بتوانند ادامه حیات دهند، این در حالی است که باتوجه به روند سنتی که دنبال می‌کنیم، تولیدات‌مان صادرات‌محور نیست؛ از این رو سراغ شهرک‌های صنعتی می‌رویم تا بتوانیم در مدار صنعتی‌شدن واقعی قرار بگیریم.

شجری ادامه داد: فعالیت در شهرک‌های صنعتی، یک امتیاز برای واحدهای تولیدی به‌شمار می‌رود. در ۵ سال اخیر شهرک‌های صنعتی، رشد بیشتری داشتند و صنعتگران نیز از فعالیت در این شهرک‌ها استقبال کردند، اما متاسفانه دچار ناهماهنگی، بی‌ثباتی و مشکلات اقتصادی هستیم که شرایط را در تمام بخش‌ها سخت کرده است. این وضعیت موجب شده از یک سو کسانی که به سمت شهرک‌های صنعتی رفته‌اند، توان تکمیل واحدهای تولیدی خود را نداشته باشند تا به‌طور کامل، واحد تولیدی خود را در آنجا مستقر کنند و مشغول به کار شوند. تعدادی از آنها از تهران رانده شده‌اند، اما در نهایت به‌دلیل شرایط اقتصادی نتوانسته‌اند در شهرک صنعتی مستقر شوند. از سوی دیگر، شهرک‌های صنعتی نیز خود مشکلات متعددی دارند و نمی‌توانند به‌طور کامل تعهداتی که به واحدهای صنفی و خریداران زمین در این شهرک‌ها داشته‌اند را ایفا کنند. البته در شهرک‌ها تلاش زیادی شد تا زمینه مهیا شود، اما شرایط سخت است. به‌عنوان نمونه، تامین برق، گاز و وسیله تردد در برخی از این شهرک‌ها مشکلاتی را ایجاد کرده است.

وی در ادامه اظهار کرد: آرزوی صنعتگران و تولیدکنندگان این بود که مانند کشورهای دیگر شهرک صنعتی در کشور داشته باشیم. در حال حاضر شهرک‌های صنعتی به‌خوبی جاافتاده و کارشان را پیش می‌برند، اما متاسفانه درگیر شرایط اقتصادی خاصی هستیم که امکان استفاده از مزایای این نواحی را محدود کرده است. در این میان، ناهماهنگی‌هایی را هم بین نهادهای متولی که مسئولیت انجام تعهدات مربوط به شهرک‌های صنعتی را برعهده دارند، شاهد هستیم.

▣ مزیت استقرار در شهرک صنعتی

این کارشناس حوزه صنعت درباره مزایای خاص شهرک‌های صنعتی گفت: فعالیت تولیدی و صنعتی داخل شهرها به‌ویژه کلانشهری مانند تهران، به‌دلیل اینکه مزاحمت‌های خاصی ایجاد می‌کند، سخت است. صنعتگر باید استانداردهای ایمنی خاصی را رعایت کند تا اجازه فعالیت داشته باشد و شاخص‌هایی که شرکت ساماندهی مشاغل و صنایع هم برای واحدهای صنعتی تعریف کرده باید از سوی آنها رعایت شود. در این میان، هزینه خرید یا حتی اجاره مکان برای فعالیت تولیدی در داخل شهرها، سرسام‌آور است و اغلب فعالیت در شهرها برای تولیدکننده صرفه اقتصادی ندارد و در نهایت نرخ تمام‌شده محصولات آنها گران می‌شود. حال اگر صنعتگر بخواهد تولید رقابت‌پذیری داشته باشد باید به سمت تولید صادرات‌محور حرکت کند که استقرار در شرکت‌های صنعتی می‌تواند گامی در مسیر تحقق این هدف باشد. شجری درباره انتظارات صنعتگران برای رفع مشکلات‌شان، اظهار کرد: انتظار این است که دولت کیفیت خدمت‌رسانی به شهرک‌های صنعتی را ارتقا دهد. به‌عنوان نمونه، رفع این مشکل که دو روز در هفته در برخی از شهرک‌های صنعتی برق قطع می‌شود، نیاز به ورود جدی دولت دارد. این فعال حوزه صنعت درباره میزان موفقیت شهرک‌های صنعتی در انجام وظایفی که به آنها محول شده، اظهار کرد: عملکرد شهرک‌های صنعتی باتوجه به اهدافی که براساس آنها ایجاد شده‌اند، تا حد بسیار زیادی موفقیت‌آمیز بوده است. شهرک‌های صنعتی ابزار توسعه و اشتغالزایی هستند و نقش چشمگیری در رشد اقتصادی دارند و در ثمربخش بودن ایجاد آنها شکی نیست، اما مشکلاتی هم دارند که اگر برطرف شود، کمک بسیار زیادی به رونق تولید خواهد شد.

شجری در پایان با اشاره به مشکلات عمده صنعتگران در شهرک‌های صنعتی، گفت: یکی از مسائلی که می‌تواند گره از مشکلات واحدهای تولیدی فعال در شهرک‌های صنعتی باز کند، تامین نقدینگی است و اینکه بانک‌ها شرایط بسیار سختی برای ارائه تسهیلات به صنعتگران دارند؛ بر همین اساس درخواست صنعتگران از دولت این است که به‌نحوی در تامین نقدینگی به واحدهای تولیدی فعال در شهرک‌ها کمک کند.

سخن پایانی

به‌گفته کارشناسان، ایجاد ارتباط بین واحدهای صنعتی و نهادهای اجرایی، حقوقی، نظارتی، اتاق بازرگانی، وزارت صنعت، معدن، تجارت و نهادهای اثرگذار دولتی، از طریق یک شهرک صنعتی به‌مراتب راحت‌تر از یک واحد صنعتی مجزاست و همین موضوع سبب می‌شود بهره‌گیری از امکانات و توانمندی‌های این نهادها و سازمان‌ها نیز برای هر واحد صنعتی، بسیار آسان‌تر شود. در راستای این امکان، روزنامه صمت مشتاق شنیدن نظرات و پیشنهادات تمامی کسانی است که دغدغه توسعه و تسهیل مسیر فعالیت واحدهای تولیدی مستقر در شهرک‌های صنعتی را دارند.

حضور موفق محصولات معدنی در بازار جهانی، دریچه‌ای به سمت توسعه

هم‌افزایی ضروری مناطق ویژه و معادن

تکیه‌بر ظرفیت‌های معدنی و صنایع وابسته به آن یکی از مسیرهای اصلی برای توسعه صنعتی و اقتصادی کشور است. راهکارهای متعددی برای تحقق این هدف ارائه‌شده است که ازجمله مهم‌ترین آنها می‌توان به هم‌افزایی میان ظرفیت‌های بخش معدن و مناطق ویژه اقتصادی اشاره کرد. بر همین اساس نیز در کشور ما منطقه ویژه اقتصادی خلیج‌فارس با تمرکز بر فعالیت در حوزه صنایع معدنی تأسیس‌شده و توسعه‌یافته است. در طول سال‌های گذشته تلاش شده تا با توسعه زیرساخت‌ها، ارائه خدمات پایدار، تسهیل عملیات صادرات و واردات با توجه به مسئولیت‌های اجتماعی برای ایجاد بستر مناسب سرمایه‌گذاری، مسیر توسعه صنایع در این منطقه تسهیل و جذاب شود. در ادامه نیز این منطقه به قطب صنایع انرژی‌بر خاورمیانه بدل شود. برای تحقق این هدف نیز از ظرفیت صادرات و واردات مواد فله، معدنی و فلزی با رعایت الزامات زیست‌محیطی بهره گرفته‌شده است. بدین ترتیب فرصتی برای توسعه ظرفیت‌های معدنی با تکیه‌بر توان منطقه ویژه اقتصادی خلیج‌فارس پدید آمده است. بر همین اساس نیز سازمان توسعه و نوسازی معادن ایران به دنبال آن است که با تکیه‌بر ظرفیت‌های این منطقه، روند صادرات محصولات معدنی را تقویت و تسهیل کند.

عکس: آیدا فریدی

منطقه ویژه اقتصادی خلیج‌فارس با تمرکز بر فعالیت در حوزه صنایع معدنی تأسیس‌شده و توسعه‌یافته است

مسیری برای پیشرفت

انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج، از مهم‌ترین دلایل احداث مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در کشور است. بااین‌وجود با نگاه کلی به عملکرد این مناطق می‌توان این‌طور ادعا کرد که هدف یادشده در عمل محقق نشده است. مهم‌ترین دلیل این امر عملکرد نامناسب مناطق آزاد فعلی و تبدیل‌شدن آنها به دروازه واردات است.باید از امتیازاتی همچون آزادی ورود و خروج سرمایه، معافیت مالیاتی و گمرکی، تضمین سرمایه خارجی، ترانزیت، امکانات خرده‌فروشی، ورود اتباع بیگانه، تسهیلات بیمه‌ای، بانکی و تسهیلاتی نظیر واگذاری زمین در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی استفاده می‌شد تا شاهد رونق صادرات باشیم.

در ادامه باید تاکید کرد که اعطای غیر هدفمند معافیت‌ها و امتیازات، وابستگی منابع درآمدی مناطق آزاد به واردات، نبود زیرساخت‌های متناسب با اهداف مولد، تعیین نامناسب وسعت و مکان‌یابی غیردقیق مناطق آزاد و عدم تمرکز بر وظایف تخصصی از اصلی‌ترین دلایل موفقیت نبودن مناطق آزاد در ایران به شمار می‌رود.

در ماده ۲۳ قانون برنامه ششم توسعه برای ایجاد مناطق آزاد تجاری صنعتی بر تعیین زیرساخت‌ها در مناطق آزاد قبل از تأسیس آن تاکید شده، اما در سال‌های اخیر مناطق آزاد در شهرها و مکان‌هایی ایجادشده که زیرساخت‌های لازم در جهت تولید، صادرات، انتقال تکنولوژی و جذب سرمایه خارجی وجود نداشته و صرفاً باهدف محرومیت‌زدایی و توسعه منطقه‌ای پیش رفته است. در کنار توسعه زیرساخت‌ها و مکان‌یابی دقیق برای رونق مناطق آزاد باید ثبات قوانین و مقررات پولی، بانکی و مقررات مربوط به صادرات، واردات و سرمایه‌گذاری، تدوین قوانین شفاف هماهنگ با استانداردهای روز دنیا و به‌صورت پایدار، ایجاد امنیت و فضای سیاسی باثبات، برقراری تعرفه‌های ترجیحی جهت تشویق و جذب سرمایه و اعطای هدفمند معافیت‌ها نیز موردتوجه مسئولان امر قرار بگیرد.

منطقه ویژه خلیج‌فارس و ظرفیت بی‌نظیر صادراتی

منطقه ویژه خلیج‌فارس از ظرفیت‌های ویژه‌ای برای تولید و صادرات برخوردار است. به گزارش روابط عمومی سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، وجیه الله جعفری معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس هیات عامل ایمیدرو در مراسم آغاز فعالیت اجرایی دو طرح تولیدی در سایت توسعه منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی خلیج‌فارس، صادرات و اشتغالزایی را اولویت ایمیدرو دانست و اظهار کرد: باید منطقه ویژه خلیج‌فارس را به‌صورت ویژه تقویت کنیم چراکه این منطقه ظرفیت‌های صادراتی بی‌نظیری دارد و بسیار می‌تواند به اقتصاد کشور کمک کند.

وی ضمن تاکید بر تأمین زیرساخت‌های لازم برای افزایش سرمایه‌گذاری در این منطقه، به اهمیت ایجاد توازن در هزینه‌ها و درآمدهای پروژه‌های صنعتی اشاره کرد و گفت: به دنبال این هستیم تا در روش اجرای پروژه‌ها و بستن قراردادها انعطاف‌های لازم را لحاظ کنیم و این اختیارات به مدیران منطقه ویژه اقتصادی خلیج‌فارس نیز در جهت تسهیل سرمایه‌گذاری داده‌شده است.

ذخایر جدید معدنی

جعفری در ادامه با بیان اینکه پروژه‌های پیشین باید باقدرت تمام پیگیری و تکمیل شوند، عنوان کرد: در چند سال اخیر، مجموعه ایمیدرو به‌تنهایی بیش از ۲۷ میلیارد دلار ذخایر جدید معدنی به ذخایر موجود اضافه کرده است. ۱۴ میلیارد دلار از این اکتشافات جدید مربوط به دو سال گذشته است.

وی افزود: زنجیره اکتشاف موجب می‌شود زنجیره‌های بعدی تکمیل‌تر شود. بر همین مبنا طرحی را اجرا کردیم که با فضای تجربی و علمی علاوه بر کار کردن بر روی فولاد، بر موضوع طلا و زنجیره‌های آن نیز کار کنیم.

پروژه‌های شاخص

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت تاکید کرد: کارهای شاخص و بزرگی در کشور در دست انجام است به‌عنوان‌مثال امروز ورق ضدزنگ و ورق الکتریکی که تا پیش‌ازاین وارداتی بود در داخل تولید می‌شود و ما اگر این تولیدات را افزایش دهیم قطعاً موجب توسعه و تکمیل زنجیره‌ها خواهد شد، ضمن اینکه برای نخستین بار سیلیکون متال را تولید کردیم و این ظرفیت وجود دارد که زنجیره‌های بعدی هم تکمیل شود.

سخن پایانی

هم‌افزایی میان توان‌بخش معدن و مناطق ویژه اقتصادی، فرصت‌های اقتصادی کشور را تقویت می‌کند. چنانچه از توان یادشده برای توسعه صادرات بهره گرفته شود، می‌توان به رشد موقعیت‌های شغلی مستمر، ارتقا تولید ناخالص داخلی و همچنین ارزآوری امید داشت. صادرات گذرگاهی به‌سوی پیشرفت و توسعه اقتصادی کشور است، درنتیجه نباید از ظرفیت‌های صادرات در بخش‌های مختلف غافل بود یا بی‌تفاوت از کنار آنها گذر کرد. امید می‌رود با نگاه مثبتی که در میان مدیران سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران وجود دارد، این خواسته در کوتاه‌ترین زمان ممکن حاصل شود.

آگهی دعوت به مجمع عمومی فوق‌العاده

شرکت فولاد مبارکه اصفهان (سهامی عام) به شماره ثبت ۷۸۴۱ و شناسه ملی ۱۰۲۶۰۲۸۹۴۶۴

بدینوسیله از کلیه سهامداران محترم شرکت فولاد مبارکه اصفهان (سهامی عام) و یا نمایندگان قانونی آنان دعوت به عمل می‌آید در جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده شرکت که به شرح ذیل برگزار می‌گردد، حضور به هم رسانند.

- **زمان:** روز **دوشنبه** مورخ **۱۴۰۱/۱۲/۱۵** ساعت **۱۰:۰۰** صبح
- **مکان:** اصفهان، سپاهان شهر، بلوار غدیر، بلوار قائم جنوبی، جنب دانشگاه شهید اشرفی اصفهانی، سالن اجتماعات ساختمان نگین نقش جهان
- **دستور جلسه:**

- استماع گزارش هیات‌مدیره و حسابرس و بازرس قانونی شرکت در خصوص پیشنهاد افزایش سرمایه
- اتخاذ تصمیم درخصوص افزایش سرمایه شرکت
- سایر مواردی که در صلاحیت مجمع عمومی فوق‌العاده باشد.

سهامداران محترم حقیقی می‌توانند با همراه داشتن اصل شناسنامه یا کارت ملی از ساعت ۸ صبح همان روز در محل برگزاری مجمع، برگه ورود دریافت نمایند.

سهامداران محترم حقوقی و یا نمایندگان آنان، معرفی‌نامه خود را حداکثر تا دو روز قبل از برگزاری مجمع از طریق نمابر ذیل ارسال و از ساعت ۸ صبح روز برگزاری مجمع نسبت به ارائه اصل معرفی‌نامه و کارت شناسایی معتبر اقدام و برگه ورود دریافت نمایند.

(**توجه:** درج شناسه ملی، شماره ثبت سهامدار حقوقی، همچنین کدملی، شماره شناسنامه، نام پدر و تاریخ تولد نماینده معرفی شده در معرفی‌نامه ارسالی الزامی می‌باشد.)

همچنین امکان مشاهده همزمان مجمع از طریق مراجعه به سایت شرکت به آدرس www.msc.ir برای سهامداران گرامی فراهم می‌باشد.

نشانی امور سهام شرکت: اصفهان، میدان آزادی، ابتدای خیابان سعادت‌آباد، شرکت فولاد مبارکه اصفهان، دفتر امور سهام و مجامع. کدپستی: ۸۱۶۸۶۴۵۴۹۷

تلفن: ۰۳۱۵۲۷۳۳۹۳۵ نمابر: ۰۳۱۵۲۷۳۳۹۲۲

هیات‌مدیره شرکت فولاد مبارکه اصفهان (سهامی عام)

حضور آمیکو در اولین نمایشگاه ارس اکسپو ۲۰۲۳

گروه صنعتی آمیکو در اولین نمایشگاه ارس اکسپو ۲۰۲۳ تبریز حضور یافت.

شرکت ارس خودرو دیزل تولیدکننده کامیون‌های ده چرخ ۲۶۳۱ و شش چرخ ۱۹۲۹و پیکاپ آسنا توربو به همراه شرکت آذرموتور سازنده انواع کاربری‌های کامیون شامل: میکسر، کمپرسی، باری و کاربری‌های پیکاپ از قبیل آتش‌نشانی، حمل پول با حضور خود در اولین نمایشگاه ارس اکسپو پذیرای بازدیدکنندگان از این نمایشگاه بود.

آگهی فراخوان

شناسه ۱۴۵۸۰۴۸

شرکت شهرکهای صنعتی فارس

شرکت شهرکهای صنعتی فارس در نظر دارد مناقصه عمومی به شماره ۲۰۰۱۰۰۱۰۵۴۰۰۰۰۴۲ را به شرح ذیل به روش یک‌مرحله‌ای با ارزیابی کیفی (فشرده) وفق قانون برگزاری مناقصات و ۲۰۰۱۰۰۱۰۵۴۰۰۰۰۴۳ را به شرح ذیل به روش یک‌مرحله‌ای وفق قانون برگزاری مناقصات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت واگذار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. تاریخ انتشار مناقصه در سامانه ۱۴۰۱/۱۲/۰۲ می‌باشد.

ردیف	موضوع	رتبه	مبلغ برآورد	مبلغ تضمین شرکت در مناقصه	مدت (ماه)	محل تامین اعتبار
۱	تجدید مناقصه پروژه جدول‌گذاری و احداث کانال انحراف سیلاب ضلع شمالی و شمال غربی شهرک صنعتی آباده طشک (۲۰۰۱۰۰۱۰۵۴۰۰۰۰۴۲)	۵ آب	۱۱،۱۰۲،۲۱۰،۱۱۳	۵۵۵،۵۰۰،۰۰۰	۴	جاری -عمرانی- اسناد خزانه اسلامی
۲	پروژه خط انتقال فشار متوسط ناحیه صنعتی بیرم (۲۰۰۱۰۰۱۰۵۴۰۰۰۰۴۳)	۵ نیرو	۸،۷۹۳،۱۳۰،۵۲۷	۴۴۰،۰۰۰،۰۰۰	۴	جاری

۱-زمان دریافت اسناد مناقصه از سایت: از ۱۴۰۱/۱۲/۰۲ لغایت ۱۴۰۱/۱۲/۰۶

۲. آخرین مهلت تسلیم پیشنهاد: در سامانه تدارکات ساعت ۱۳ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۰ و فیزیکی پاکت الف (ضمانت‌نامه یا فیش نقدی) تا پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۰ دبیرخانه شرکت

۳. زمان بازگشایی پاکت‌ها: یکشنبه ساعت ۸:۳۰ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۱

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌های الف: آدرس: شیراز - بلوار زند - روبروی دانشکده پزشکی - شرکت شهرکهای صنعتی فارس تلفن: ۳۲۳۶۰۵۷۰

اطلاعات سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۰۲۱۴۱۹۳۴

اطلاعات تماس دفاتر ثبت نامه سایر استان‌ها، در سایت سامانه (www.setadiran.ir) بخش "ثبت‌نام/ پروفایل تامین‌کننده/ مناقصه‌گر" موجود است.

روابط عمومی شرکت شهرکهای صنعتی فارس

یادداشت

شاه‌کلید افزایش بهره‌وری

احسان موسوی
استاد دانشگاه و فعال معدن

افزایش بهره‌وری در صنعت نیازمند وجود سخت‌افزارها و نیروی انسانی متخصص است. صرف اینکه تعداد پذیرش از نظر کمیت نیروی انسانی در دانشگاه‌ها و آموزشکده‌های متعدد و متنوع افزایش پیدا کند، موجب نخواهد شد، نیروی متخصص موردنیاز صنعت پرورش یابد. به‌یقین نیروی انسانی کارآمد و ماهر زمانی تربیت می‌شود که آموزش و کارورزی به‌طور همزمان و در ارتباط با صنعت انجام گیرد.

یکی از شاخص‌های تاثیرگذار برای برنامه‌ریزی بلندمدت و به‌منظور توسعه همه‌جانبه منتج به افزایش بهره‌وری معدن، تربیت و پرورش نیروی متخصص کارآمد و ماهر است که تنها با گذراندن دوره تحصیلات تکمیلی و عالی به‌دست نمی‌آید. هدف‌گذاری برای نیل به این مهم نیازمند آموزش‌های اخلاقی، مطالعات اجتماعی و آموزش‌های تخصصی و ویژه در دوره‌های ابتدایی تا دانشگاهی است.

در برنامه‌ریزی هر سیستمی باید برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت باید گنجانده شود که هر یک زمان‌بندی محدودی داشته باشد و بهینه بودن هر دوره در گرو دوره قبلی است. در بخش معدن با ۲ گروه که نیاز آموزشی متفاوتی دارند، روبه‌رو هستیم. یکی گروه سنی بزرگسال درگیر در عملیات معدنی که پرسنل شرکت‌ها هستند و دیگر دانش‌آموزان و دانشجویان جوان و نوجوان است.

گروه اول به‌جای پیروی از الگوی سنتی، که مربی دانش را به یادگیرنده منتقل می‌کند، باید به‌نحوی عملی آموزش ببینند که یاد بگیرد یا آن جامعه آماری هدف اجازه بدهد که از تجربه خود استفاده کند و مفاهیم را به دنیای واقعی پیوند بدهد. به‌هرحال، مطالعات نشان می‌دهد که حدود ۷۰ درصد از کل آموزش‌ها همچنان به شیوه تئوریک و از مربی به شاگرد است.

گروه دوم، نیاز به غربالگری در ساختار آموزش عالی کشور دارد که علاوه بر توانمندی‌های تئوریک، امکان آموزش و کسب تجربه هنگام تحصیل را فراهم آورد. چه‌بسا وجود واحدهای دانشگاهی به‌عنوان کارآموزی چندین ساعته به این منظور طراحی شده که به‌واسطه اجرایی و عملیاتی بیش از ۷۰ درصد فاقد اثربخشی بوده است.

در واقع باید برنامه‌ریزی در سطح کلان ملی انجام شود که در مرحله اول نقش آموزش در بهره‌وری نیروی انسانی متخصصان معدن سنجیده و بعد خلأها به‌صورت ریشه‌ای ارزیابی و شناسایی و متناسب با آن چاره‌اندیشی شود.

به‌نظر، ایجاد دپارتمان‌های تخصصی مجزا به‌مثابه آنچه برای عملیات انفجار شاهد هستیم، باید در سایر موارد هم ایجاد شود تا به‌صورت عملیاتی و تحت‌نظارت متخصصان انجام گیرند.

دوم برای بازنگری جدی در سرفصل‌ها و ایجاد میان‌رشته‌ها حتما باید به‌صورت آموزش تک‌بعدی و تخصص‌محور گام برداشته شود.

دوره‌های کارورزی مشترک دانشگاهی و مراکز صنعتی و معدنی باید به‌صورت مستمر و متناسب با نیازسنجی‌ها برگزار شود.

همه موارد مستلزم ایجاد معاونت‌های آموزشی و پژوهشی یا حداقل ایجاد اداره کل فعال در بدنه دولت است که سیاست‌گذاری‌های بلندمدت را متناسب با انجمن‌ها، تشکل‌ها، بنگاه‌ها و نه به‌صورت موازی بلکه به‌صورت ملی راهبری منسجم و مستمر برنامه‌ریزی کند. مراکز آموزشی متنوع و متعدد با ظرفیت‌های فیزیکی بالا و از سویی، وجود نیروهای دانشگاهی متخصص به‌عنوان نقاط قوت محسوب می‌شود، اما غفلت از وجود و حضور نیروهای متخصص، چه در گذشته و چه در زمان حال، به‌عنوان نیروی مهاجرت‌کننده، خسارت‌های جبران‌ناپذیری را در پی خواهد داشت. حلقه مفقوده ارتباط میان دانشگاه با صنعت که به‌واسطه ضعف سیستم آموزشی ایجاد شده، البته یک‌سویه هم نیست و در گرو سلایق مدیریتی در بخش‌های معدنی بوده و هست که بحث مهارت‌آموزی به‌عنوان بخشی از آموزش دانشگاهی است که توسعه نیروی انسانی متخصص را به‌همراه خواهد داشت.

دوم، گرایش‌های کلی‌نگر با رئوس و سرفصل‌های نامتناسب با نیازهای روز از جمله موارد ضعف است که بازنگری جدی در گرایش‌های متناسب با برآورد صحیح و نیازسنجی شرایط کنونی و آینده امری ضروری به‌شمار می‌رود.

سوم پژوهش‌محوری نظام آموزشی متناسب با نیازسنجی بلندمدت در تحصیلات تکمیلی به‌منظور گره‌گشایی حداکثر تئوری مسئله و نه تکرار مکررات در زمینه پژوهشی است.

به‌یقین مهارت‌آموزی در هیچ سطح و دوره‌ای تمام‌شدنی نیست. استمرار آن به توسعه و بهره‌وری بهینه نیروی انسانی کمک بسزایی خواهد کرد.

در ایران، بنگاه‌ها، تشکل‌ها و انجمن‌ها در این زمینه به‌خوبی عمل کرده و می‌کنند، اما انسجام در بدنه وزارتخانه به‌عنوان متولی آموزش و پژوهش که برآورد آماری منطبق بر نیازسنجی‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت را عهده‌دار باشد، می‌طلبد و نگاهی ملی و حتی فراملی با ایجاد نقشه‌راه و الزام به سایر مجموعه‌های ذی‌ربط در بحث مهارت‌آموزی امری بدیهی و ضروری است.

عرضه ارز صادراتی معدن و صنایع‌معدنی در بازار دوم نیما

در نشست بانک مرکزی مقرر شد کل ارز حاصل از صادرات حوزه معدن و صنایع‌معدنی در بازار دوم نیما عرضه شود. بازار دوم (مرکز مبادله ارزی بانک مرکزی) که قرار است در هفته جاری راه‌اندازی شود، میانبری برای عبور این شرکت‌ها از عرضه دلارهای صادراتی با نرخ دستوری سامانه نیما است.

به‌گفته مدیر اقتصادی و توسعه سرمایه‌گذاری ایمیدرو، الزام عرضه ارز حاصل از صادرات به بازار دوم نیما مشمول ۲ شرکت فولاد مبارکه و ملی صنایع مس ایران و سایر شرکت‌های زیرمجموعه ایمیدرو خواهد بود.

به‌گزارش آیروپکس، امیر صباغ با تاکید بر شفاف‌سازی دولت و بانک مرکزی درباره نرخ ارز بازار دوم، افزود: نقش بانک مرکزی در بازارگردانی، هدایت نرخ ارز با هدف مشخص و نرخ ارز براساس عرضه و تقاضا یا بازار و تفاوت عملکرد صرافی‌های بانکی و غیربانکی در شفاف‌سازی‌های بعدی دولت مشخص خواهد شد.

مدیر اقتصادی و توسعه سرمایه‌گذاری ایمیدرو با اشاره به تبعیت بورس کالا از الگوی کشف نرخ و نحوه برآورد نرخ پایه معاملات آورده است: با اصلاح روش تعیین نرخ ارز این سوال مطرح است که آیا بورس کالا از بازار دوم نیما تبعیت خواهد کرد یا مبنای قیمت‌گذاری بورس رقم ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان خواهد بود؟ بدیهی است بخش عمده‌ای از محصولات معدن و صنایع‌معدنی در بازار داخلی به‌فروش می‌رسد و از این سیاست تاثیر خواهد گرفت.

در حالی که نرخ برابری ارزش ریال در برابر دلار در بازار آزاد به سقف تاریخی جدیدی رسیده، این تصمیم بانک مرکزی درباره بازگشت ارزهای صادراتی، به‌نوعی «سیگنال» افزایشی به نرخ دلار در بازار آزاد تعبیر شده است.

در گفت‌وگوی صمت درباره فرصت اشتغالزایی بخش معدن مطرح شد

آش همان است و کاسه همان

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

یک درصد جمعیت و وسعت، در مقابل ۷درصد ذخایر معدنی جهان، ایران را به یکی از کشورهای غنی در زمینه ذخایر معدنی تبدیل کرده، هرچند این ویژگی به خودی خود مایه مباهات است، اما تا ظرفیت موجود به فعلیت درنیاید، تولید ثروت و رونق اقتصادی ایجاد نخواهد شد. یکی از مهم‌ترین اثرات به فعلیت درآمدن ظرفیت‌های معدنی کشور، اشتغالزایی است. گفته می‌شود ایجاد هر شغل در بخش معدن می‌تواند به اشتغالزایی برای ۱۷ نفر دیگر در سایر بخش‌ها بینجامد. بنابراین، باتوجه به برخورداری از ظرفیت معدنی و نیروی عظیم انسانی در سراسر کشور، باید تلاشی مضاعف در راستای ایجاد اشتغال به کار بست تا فرد به فرد ساکنان کشور از مواهب آن برخوردار شوند.

براساس جدیدترین آمار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تعداد شاغلان این بخش، ۱۲۰ هزار و ۳۲۷ نفر برآورد می‌شود و بیشترین معادن فعال در کشور در حوزه استخراج سنگ، شن و ماسه و کمترین آن در حوزه استخراج نمک و همچنین زغال‌سنگ است.

اما چرا اشتغال در این حوزه باتوجه به ظرفیت موجود، عدد چندان قابل‌توجهی نیست و چه موانعی بر سر راه توسعه اشتغال در این حوزه وجود دارد؟ صمت برای یافتن پاسخ این پرسش‌ها با سعید صمدی، دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران، به گفت‌وگو نشسته است.

عکس: آیدا فریدی

امسال نرخ زغال‌سنگ داخلی، براساس مصوبه دولت، به‌طور متوسط هر تن حدود ۳.۵ میلیون تومان بود، اما زغال‌سنگ وارداتی هر تن ۱۵ میلیون تومان تمام شده، چون هم نرخ ارز افزایش پیدا کرده و هم نرخ جهانی زغال‌سنگ افزایش داشته است

◉ وقتی درباره معادن و توسعه معدنکاری صحبت می‌شود، یکی از حوزه‌هایی که همواره موردتاکید قرار می‌گیرد، ظرفیت اشتغالزایی این بخش است، اما این ظرفیت چقدر است؟

درباره اشتغالزایی حوزه معدن توجه به این نکته بسیار مهم است که معادن عموما خارج از شهرها هستند و در مناطق دورافتاده و روستایی قرار دارند. بنابراین، وقتی در جایی دورافتاده و با حداقل امکانات معدنی راه‌اندازی شود، همراه با خود بخشی از توسعه، ارتباطات، گسترش زیرساخت و تاحدودی تکنولوژی و دانش فنی را می‌آورد. پس، دستاوردهایی که چنین اشتغالی ایجاد می‌کند، قابل‌مقایسه با نمونه مشابه در شهر نیست. به‌عبارت دیگر، وقتی اشتغال در جایی بیرون از شهرها و در مناطق دورافتاده یا روستایی فراهم می‌شود، علاوه بر دستاوردهای عمومی و ایجاد اشتغال مستقیم، فرصت‌های غیرمستقیمی هم پدید می‌آورد و به‌این‌ترتیب نسبت به سایر حوزه‌ها ضریب اشتغالزایی بالاتری دارد و باعث جلوگیری از مهاجرت به شهرها می‌شود.

اما این نکته را هم باید مدنظر داشت که معادن از نظر ضریب اشتغال متفاوت هستند. برای مثال معادن زغال‌سنگ بالاترین ضریب اشتغال را به نسبت سرمایه‌گذاری ایجاد می‌کنند. در واقع، چیزی حدود ۶۰ تا ۷۰ درصد هزینه‌های یک معدن زغال‌سنگ مربوط به نیروی انسانی است. این در حالی است که در بیشتر صنایع، دیگر هزینه نیروی انسانی چیزی حدود ۱۰ الی ۱۵ درصد است.

◉ معادن کوچک و متوسط چه نقشی در توسعه اشتغال دارند؟

در کشور ما در نهایت ۲۰ تا ۲۵ معدن بزرگ وجود دارد و مابقی معادن در دسته معادن کوچک و متوسط قرار می‌گیرند که ضریب گستردگی بالایی دارند.

البته میزان اشتغالزایی مستقیم در معادن کوچک و متوسط ۳۰ الی ۵۰ نفر است، اما به‌دلیل پراکندگی آنها و گستردگی‌شان در ۴ گوشه کشور، زمینه اشتغال غیرمستقیم بالاتری دارند. بنابراین، اگر بتوانند معادن فعالیت کنند، می‌توانند فرصت شغلی مربوط به این بخش را زنده نگه‌دارند و زمینه اشتغال مستقیم و غیرمستقیم آنها پابرجا می‌ماند، اما زمانی که معدنی تعطیل می‌شود، مثل آن است که خون به عضله‌ای نرسد و در عمل باعث مرگ آن عضله می‌شود.

◉ به‌نظر می‌رسد اشتغال متوسط ۳۰ تا ۵۰ نفر در معادن کوچک و متوسط نقش مهمی در حل مشکل نیروی کار ندارد.

به این نکته توجه داشته باشید که کمابیش حدود ۷۰ درصد اشتغال در بخش معدن، مربوط به معادن کوچک و متوسط است، زیرا معادن بزرگ عموما براساس تکنولوژی و دانش فنی بالا بنا شده‌اند و به نسبت سرمایه‌گذاری اشتغال کمتری ایجاد می‌کنند. بنابراین، در واقع معادن کوچک و متوسط هستند که طیف گسترده‌ای از اشتغال ایجاد می‌کنند. از معادن سنگ‌های ساختمانی گرفته تا معادن کانی‌های غیرفلزی طیف بسیار گسترده‌ای است و همان‌طور که اشاره شد، پراکندگی بالایی دارند و به‌واسطه تعداد زیادی که دارند، بالاترین حوزه اشتغال معدن هم مربوط به آنها است، اما همزمان به‌شدت هم آسیب‌پذیر هستند.

◉ فعالان معدن هشدار می‌دهند که معادن کوچک و متوسط در سال آینده با خطر رکود و تعطیلی روبه‌رو هستند، پیش‌بینی شما در این‌باره چیست؟

طبق آمار دولتی ما حدود ۳ تا ۴ هزار معدن غیرفعال داریم. اما پرسش اینجا است که این معادن چرا به تعطیلی کشیده شده‌اند؟ دلیل آن، این است که از حوزه سودآوری و فعالیت اقتصادی خارج شده‌اند.

معدنکاری خرد متعلق به بخش خصوصی است که از جایی یارانه ندارد تا بتواند با استفاده از کمک‌های دولتی معدن را حفظ کند. در لحظه‌ای که معدندار ببیند، نرخ تمام‌شده ماده معدنی به نسبت فروش بالاتر است، فعالیت خود را محدود می‌کند و در نهایت، کار به تعطیلی کشیده می‌شود، اما نگاه دولت و سیستم به معادن بزرگ است و از اساس مشکلات و دشواری‌های معادن کوچک را نمی‌بینند.

به‌عنوان نمونه، در نظر بگیرید که یک معادن وزیر از چند تا معدن بزرگ بازدید کرده و در مقابل، به چند معدن کوچک سر زده است؟ معادن بزرگ به دلایل مختلف، از جمله عیار بالا، سرمایه‌گذاری قابل‌توجه، ذخیره خوب و... حاشیه سود بسیار بالایی دارند و فعالیت آنها تحت هر شرایطی اقتصادی است.

نمایندگان مجلس و مجموعه دولت هم وقتی قرار است، درباره معدن تصمیم‌گیری کنند، به‌صورت ناخودآگاه شرایط معادن بزرگ را در نظر می‌گیرند. به‌عبارت دیگر، انگار فیلتری ذهنی دارند که بدون آنکه خودشان بخواهند بر تصمیمات‌شان اثرگذار است، در حالی که معادن کوچک و متوسط عموما ذخیره پایین‌تری دارند. وقتی ذخیره و عیار پایین‌تری دارند، یعنی نسبت سرمایه‌گذاری در این معادن بیشتر است.

علاوه بر این، بیشتر به سیستم‌های فرآوری دسترسی ندارند و ده‌ها پارامتر دیگر که وقتی در کنار هم قرار می‌گیرد، روشن می‌شود که اگر در یک کانی مشخص، یک معدن بزرگ ۱۰۰ واحد سود می‌برد، یک معدن کوچک یا متوسط فقط می‌تواند انتظار ۱۰ واحد سود داشته باشد.

اما همان‌طور که اشاره شد، دولت وقتی می‌خواهد مالیات و عوارض وضع کند یا تصمیمی برای معادن بگیرد، همان سود ۱۰۰ واحدی را در نظر می‌گیرد. از طرف دیگر، معادن مجبور به رقابت در بازار هستند و محکوم به رعایت نرخ تکلیفی و ده‌ها مشکل دیگر که در مل موجب شده است، حاشیه سود معادن پایین بیاید و تولید آنها کم شود یا حتی به تعطیلی کشیده شوند.

متاسفانه تا وقتی که مسئولان و تصمیم‌گیران ما نگاهی غیرکارشناسی دارند و از تخصص لازم برای مدیریت بخش معدن بی‌بهره هستند، این آسیب‌ها بیشتر خواهد شد.

◉ چطور می‌توان جلوی این آسیب را گرفت؟

اگر بخواهیم با مثال موضوع شرایط معادن کوچک و متوسط را شرح بدهیم، می‌توانیم به معادن زغال‌سنگ توجه کنیم که ضریب اشتغال بسیار بالایی دارد، یعنی اگر با ۳ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری در حوزه فولاد، می‌توان درنهایت برای ۲۰۰ نفر اشتغال ایجاد کرد، با همین میزان سرمایه‌گذاری در زغال‌سنگ می‌توان برای دست‌کم ۱۵۰۰ فرصت شغلی ایجاد کرد.

اما آمار و ارقام نشان می‌دهد که ما در زمینه استفاده از این فرصت کوتاهی زیادی داشته و به مرز فاجعه نزدیک شده‌ایم. براساس آمار گمرک سال گذشته، حدود ۶۰۰ میلیون دلار زغال‌سنگ وارد کشور شده است و امسال پیش‌بینی می‌شود ۹۰۰ میلیون دلار زغال‌سنگ وارد شود.

این رقم در کشوری که با تحریم‌های دشوار روبه‌رو است و مشکلات بزرگ ارزی دارد، بسیار قابل‌توجه است. اگر ۳۰درصد از این مبلغ را در حوزه توسعه معادن کوچک و متوسط زغال‌سنگ سرمایه‌گذاری می‌کردند، هرگز احتیاج نمی‌شد که ۹۰۰ میلیون دلار را در این شرایط کشور صرف واردات زغال‌سنگ کنیم.

مشکل آنجا است که تصمیم‌گیرنده در وزارتخانه این ۹۰۰میلیون دلار واردات را در نظر نمی‌گیرد و فقط روی بخش معدن تمرکز دارد و به این ترتیب، آن را با قوانین و مقررات دست‌وپا گیر محدود می‌کند.

برای مثال روی صادرات آن دست می‌گذارند، حقوق دولتی و عوارض آن را افزایش می‌دهند و... همه این موارد برای معدندار هزینه‌های سرباری ایجاد می‌کند که در نهایت منجر به بازماندن معدن از فعالیت اقتصادی می‌شود.

◉ وقتی کشور ما ذخایر زغال‌سنگ فراوانی دارد، این میزان واردات چگونه توجیه می‌شود؟

تنها توجیهی که می‌توان برای این موضوع یافت، نبود سیاست‌گذاری مناسب است. متاسفانه باز هم دید بلندمدتی در این زمینه وجود ندارد و افرادی در این حوزه مصدر امور هستند، که تسلط و تخصص کافی ندارند. به این ترتیب، می‌بینیم از خودروسازی به اشکال مختلف حمایت می‌شود و عوارض ۲۰۰ یا ۳۰۰ درصدی برای آن در نظر می‌گیرند، اما کارگر معدن زغال‌سنگی که در عمق ۸۰۰ متری زمین کار می‌کند، سهمی ندارد.

در این بخش ما نه به‌دنبال عوارض و یارانه هستیم و نه نیازی به کمک دولت داریم، اما حداقل توقع این است که تولیدات این بخش به نرخ واقعی خریداری شود.

اگر نرخ یک کالا که از خارج کشور خریداری می‌شود، ارزان‌تر باشد، باز منطقی پشت آن است، اما درباره زغال‌سنگ این موضوع برعکس است.

امسال نرخ زغال‌سنگ داخلی، براساس مصوبه دولت، به‌طورمتوسط هر تن حدود ۳.۵ میلیون تومان بود، اما زغال‌سنگ وارداتی هر تن ۱۵ میلیون تومان تمام شده، چون هم نرخ ارز افزایش پیدا کرده و هم نرخ جهانی زغال‌سنگ افزایش داشته است.

بارها گفته‌ایم که اگر ۵۰ درصد نرخ زغال وارداتی را به خرید تولید داخلی، با همان شرایط کیفی، اختصاص بدهند، هم صرفه‌جویی ارزی اتفاق افتاده است و هم سرمایه‌گذاری و اشتغالزایی در این حوزه گسترش پیدا می‌کند.

کشور ما ۱۴ میلیارد تن ذخیره زمین‌شناسی زغال‌سنگ دارد. در ۲ قرن اخیر به‌واسطه استفاده از نفت و گاز، از زغال به‌عنوان منبع انرژی استفاده نکرده‌ایم و ذخایرمان کمابیش دست‌نخورده باقی مانده است. از طرف دیگر، این منبع انرژی در نهایت تا ۳۰ یا ۴۰ سال آینده موردمصرف دارد و می‌توان روی صادرات آن حساب کرد و بعد ارزش آن از دست می‌رود.

◉ مشتریان داخلی زغال‌سنگ بیشتر از چه بخش‌هایی هستند؟

کمابیش همه آنها فولادی هستند، یعنی دولت درحال‌حاضر یارانه از کارگر معدن زغال‌سنگ می‌گیرد و به فولادی‌ها می‌دهد.

وقتی هم در این‌باره گلایه می‌کنیم، می‌گویند این یارانه برای بالا نرفتن نرخ فولاد است، اما چرا باید جور آن را معدنچی زغال‌سنگ بکشد؟

به این ترتیب، نرخ زغال‌سنگ افزایش پیدا نمی‌کند و تولید آن غیراقتصادی می‌شود و معادن از میزان فعالیت خود کم می‌کنند و به این ترتیب، برای رفع نیاز بازار واردات افزایش پیدا و این محصول را با ۳ یا ۴ برابر نرخ داخلی از کشورهای دیگر خریداری می‌کند.

◉ آیا زغال داخلی از نظر کیفیت و مرغوبیت تفاوتی با تولیدات خارجی دارد؟

چیزی به اسم زغال خوب و بد وجود دارد. در واقع، مارک‌های مختلفی داریم و برای یک کارخانه فولاد، ترکیبی از چند مارک لازم است تا کک مناسب ایجاد شود. بر این اساس، زغال ایران کمابیش حول و حوش ۸۵ درصد نیاز کشور را تامین می‌کند.

شاهد مثال هم آن است که در طول ۸ سال جنگ، چون منابع ارزی کشور محدود بود، یک کیلوگرم زغال وارد کشور نشد و هیچ‌کدام از کارخانجات فولادسازی هم دچار مشکل نشدند و تولید را ادامه دادند.

به هرحال، از نظر کیفی تا ۱۰ درصد واردات فعلی، توجیه دارد، اما ۹۰ درصد بقیه دقیقا مشابه زغال‌سنگی است که ما در داخل داریم و مشکلی برای تولید آن نداریم.

◉ با این شرایطی که توصیف کردید چشم‌اندازتان برای سال آینده چیست؟

متاسفانه چندان روشن و امیدوارکننده نیست. به‌نظر می‌رسد، گوش شنوایی برای حرف‌های ما نیست. انگار ما و مسئولان با ۲ زبان مختلف با هم صحبت می‌کنیم و هرچه آرام بگوییم، دلیل و مدرک بیاوریم، داد بزنیم، بخندیم یا گریه کنیم و... حرف‌مان به جایی نمی‌رسد و تا این وضعیت حاکم است، آش همین است و کاسه همین.

گسترش
تجارت
چهارشنبه
۳ اسفند ۱۴۰۱
اول شعبان ۱۴۴۴
۲۲ فوریه ۲۰۲۳
شماره ۲۲۷۲
پیاپی ۳۵۹۰

عقبگرد اقتصادی با طرح‌های غیرشفاف

خالص‌فروشی چقدر محقق می‌شود؟

روزهای تیره برای خرید خانه

نظرگاه

آغاز نظارت بر بازار شب عید از ۱۴ اسفند

هر چه روزشمار تقویم به نوروز نزدیک‌تر می‌شود، بازار هم حال و هوای دیگری به خود می‌گیرد و هر کس سعی می‌کند آن چه را نیاز دارد تهیه کند. در این بین برخی فروشندگان با سوء استفاده از تب بازار می‌خواهند به اصطاح، آب را گل آلود کنند و از آن به نفع خود ماهی بگیرند. در این شرایط نظارت ب نرخ اجناس خوراکی، پوشاک و دیگر خریدهای ایام عید از سوی سازمان‌ها و اداره‌های مربوط قرار می‌گیرد تا در پی آن شیرینی ایام و خریدهای مرتبط در کام مردم تلخ نشود. هر چند طرح نظارتی بازار توسط سازمان صمت از ابتدای بهمن ماه آغاز شده اما بر اساس اعلام مسئوان با نزدیک شدن به روزهای پایانی سال، نظارت‌ها تشدید می‌شود تا فرصت سودجویی از سوء استفاده‌کنندگان گرفته شود. براساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته نیز گشت مشترک بازرسی با حضور معاون دادستان و نمایندگان تعزیرات حکومتی، سازمان صمت و مرکز بهداشت، با هدف پیشگیری از تخلفات احتمالی در استان‌های مختلف آغاز شده است. صمت در این گزارش به برنامه‌های نظارتی دولت بر بازار شب عید می‌گوید. به ویژه اینکه بازار شب عید امسال با آغاز ماه مبارک رمضان نیز مصادف شده است.

عکس: آیدا فریدی

گشت‌های مشترک تعزیرات و واحدهای سازمان‌های نظارتی از ۱۴ اسفند در بازار حضور می‌یابند و ضمن بازرسی، به تخلفات در همان محل رسیدگی می‌کنند

گروه تجارت
editor@smtnews.ir

انسجام عملی؛ از تولید تا توزیع و نظارت بر بازار

امین حسین رحیمی - وزیر دادگستری: دغدغه رئیس‌جمهوری معیشت مردم است و در این زمینه راهکارهای مختلفی ارائه داده‌اند که یکی از آنها تشکیل سازمان بازرگانی و تنظیم بازار بود که موضوع به مجلس شورای اسلامی ارائه شده است. رئیس‌جمهوری بر تامین و تنظیم بازار شب عید نوروز تاکید زیادی دارند و بر این اساس سازمان‌های متولی باید در این زمینه همه توان خود را به‌کار گیرند. بر همین اساس گشت‌های مشترک تعزیرات و واحدهای سازمان‌های نظارتی از ۱۴ اسفند در بازار حضور یافته و ضمن بازرسی، به تخلفات در همان محل رسیدگی می‌کنند.

از سوی دیگر با تصویب سازمان بازرگانی و تنظیم بازار دستگاه‌های اجرایی در حوزه تنظیم بازار ادغام شده‌اند و یک انسجام عملی از تولید تا توزیع و نظارت بر بازار به‌وجود آمده البته ممکن است برخی استان‌ها به صورت انتزاعی و متفاوت عمل کنند. در همین حال براساس مصوبه ستاد تنظیم بازار کشور تولیدکنندگان باید نرخ تعیین شده خود را در سامانه ۱۲۴ ثبت کنند و فقط می‌توانند با دریافت مجوز از سازمان صمت نسبت به تغییر قیمت‌ها اقدام کنند، این سامانه مرجع قیمت‌های صحیح کالاها بوده و باید روند ثبت قیمت‌ها توسط تولیدکنندگان در آن مورد نظارت قرار گیرد. بااینهمه تولیدکنندگان در تعیین نرخ مختار هستند، اما باید ضوابط را رعایت و قیمت‌ها را در سامانه ۱۲۴ ثبت کنند که البته برخی تولیدکنندگان ضعف‌هایی در این بخش دارند. البته با این نگاه که تولید نباید قربانی بخش نظارت بر بازار شود؛ جریمه تخلفات افزایش یافته، اما این جرایم باید منصفانه و عادلانه و منطبق بر قانون و مهم‌تر از آن بازدارنده باشند. به علاوه اینکه نظارت عالیه بر بازار باید معطوف به بخش تولیدکننده و واردکننده و توزیع‌کننده باشد، کنترل کف بازار و بخش خرده فروشی را باید برعهده اتحادیه‌ها و اتاق اصناف گذاشت.

آنچه مسلم است اولویت تنظیم بازار مربوط به بخش تامین کالا است. اگر کالایی وجود نداشته باشد دیگر نظارتی نیز وجود نخواهد داشت. بنابراین اولویت دولت تامین کالا با در نظر گرفتن تولید داخلی است، زمانی که کالایی در داخل کشور تولید می‌شود باید واردات آن قطع شود، اما تولید داخل نیز باید استاندارد و کیفی باشد، در صورتی که به هر دلیلی تولید داخل تامین‌کننده نیاز مردم نبود، باید کالا از خارج کشور وارد شود. برخی از کالاها هنوز ارز ترجیحی دریافت کرده و نرخ مصوب دارند، اما هزاران کالای دیگر نرخ مصوب نداشته، اما مشمول ضوابط قیمت‌گذاری هستند، مهم‌ترین وظیفه سازمان حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و سازمان صمت در استان‌ها، کنترل قیمت‌گذاری و رعایت ضوابط آن از سوی تولیدکنندگان است که متاسفانه ضعف‌هایی در این بخش وجود دارد.

تشدید نظارت از اسفند تا پایان ماه رمضان

اکبر تقوی شوازی - معاون بازرسی و نظارت بر خدمات سازمان حمایت: سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، طی بخشنامه‌ای به سازمان‌های صمت استان‌ها، تشدید اقدامات نظارتی و بازرسی در حوزه خدمات در سراسر کشور را ابلاغ کرده است. این طرح با هدف رصد، پایش و نظارت ویژه بر رعایت نرخ و کیفیت ارائه خدمات از سوی واحدهای صنفی و اقتصادی مربوطه از اسفندماه امسال در سراسر کشور آغاز و تا پایان ماه مبارک رمضان ادامه دارد.

هدف از اجرای این طرح رسیدگی فوری، دقیق به شکایات و گزارش‌های مردمی در حوزه خدمات و برخورد با تخلفات عنوان شده است. با توجه به نزدیکی ایام پایانی سال و افزایش تقاضای عمومی برای برخی از خدمات مورد نیاز این ایام طرح تشدید نظارت و بازرسی در حوزه خدمات برگزار می‌شود. در همین راستا با ابلاغ بخشنامه‌ای به همه ادارات کل صنعت، معدن و تجارت استان‌ها تکلیف شده تا با بسیج همه امکانات استان و دستگاه‌های هم خانواده و استفاده حداکثری از توان و ظرفیت موجود طرح نظارت ویژه بر خدمات دنبال شود. از مواردی که در این بخشنامه به آن اشاره شده است توجه به ممنوعیت اخذ هرگونه مبلغی تحت عنوان حق سرویس توسط رستوران‌ها و رستوران هتل‌ها به غیر از نرخ اغذیه و نوشیدنی‌های مندرج در تابلوی نرخ یا درج شده بر روی کالا (سالاد، نوشابه، ماست و...)، ممنوعیت دریافت هرگونه مبلغی تحت عنوان ارزش افزوده در صورت‌حساب صادر شده برای برخی از اقلام مورد عرضه به مشتریان از سوی تالارهای پذیرایی، سفره خانه‌های سنتی و رستوران‌های واحدهای اقامتی و گردشگری مانند نوشیدنی‌ها، ماست، زیتون و... که دارای نرخ مصرف‌کننده هستند و نظارت ویژه بر رعایت نرخ و کیفیت ارئه خدمات توسط واحدهای صنفی قالیشوئی، خشکشویی، قنادی، تعمیرکاران خودرو، تعویض روغنی، آژانس‌های اتومبیل کرایه و جایگاه‌های سوخت به صورت محسوس و نامحسوس و تأکید بر صدور صورت‌حساب است. همچنین دستگاه‌های نظارتی از جمله سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت به منظور جلوگیری از سوء استفاده افراد خاطی و افزایش غیرقانونی قیمت‌ها بر هزینه‌های حمل‌ونقل داخلی شهری و برون شهری و نحوه ارائه خدمات در اتوبوس‌های ویژه بر اساس ضوابط و مقررات و نحوه ارائه خدمات توسط شرکت‌ها و موسسات اتوبوسرانی و تاکسیرانی و پایانه‌های مسافربری و پارکینگ‌ها و توقفگاه‌ها و همچنین اماکن اقامتی، سیاحتی و هتل‌ها نظارت ویژه خواهند داشت. نظارت ویژه بر رعایت نرخ، کیفیت ارائه خدمات و صدور صورتحساب توسط واحدهای صنفی نظیر قالیشویی، قنادی، تعمیرکاران خودرو، تعویض روغنی، آژانس‌های اتومبیل کرایه و جایگاه‌های سوخت از طریق انجام بازرسی‌های محسوس و نامحسوس از دیگر مواردی است که انجام خواهد شد.

رصد و پایش نرخ و چگونگی نرخ بلیت پروازهای داخلی و فروش تورهای مسافرتی و چگونگی ارائه خدمات به مسافرین و تطبیق خدمات ارائه شده در تورهای مسافرتی و موارد ذکر شده در قراردادهای منعقد شده با مسافرین از دیگر برنامه‌های اجرایی این طرح است. برهمین اساس لزوم ثبت قرارداد با سربرگ دفاتر آژانس‌های هواپیمایی در کلیه تورهای مسافرتی، برای جلوگیری از ثبت قراردادهای صوری و خلاف واقع از دیگر برنامه‌های این معاونت است. گزارش‌های یادشده در اسرع وقت توسط بازرسان بررسی و درصورت احراز تخلف پرونده مربوطه تشکیل و جهت صدور رأی به سازمان تعزیرات حکومتی ارسال می‌شود. در ضمن نتایج بررسی به شاکیان اعلام می‌شود. از مردم نیز درخواست داریم در صورت مشاهده و یا مواجه شدن با هرگونه تخلف به ویژه گرانفروشی، کم فروشی و تقلب در فروش، موارد را به سامانه ۱۲۴ برای رسیدگی اعلام کنند.

> آنچه مسلم است اولویت تنظیم بازار مربوط به بخش تامین کالا است. اگر کالایی وجود نداشته باشد، نظارتی نیز وجود نخواهد داشت

الزامات و مشخصات نظارت بر بازار

علیرضا مناقبی، رئیس مجمع واردات: نظارت بر بازار یک اصل اولیه در حکمرانی است که دولت‌ها در شرایطی که در حال‌گذار از یک سیاست به سیاست دیگری هستند، اتخاذ می‌کنند ولی نکته اساسی در این میان آن است که این نظارت باید زمینه ساز افزایش رقابت و بهبود بهره‌وری شود، نه اینکه به سرکوب بازار و فعالان اقتصادی منجر شود.

توسعه و رفاه، جز در سایت رقابت‌پذیری بازار محقق نمی‌شود و دولت‌هایی که در ایجاد شرایط و مشخصات آن موفق‌تر عمل کرده باشند، می‌توانند روز به روز شاهد افزایش رشد اقتصادی کشور باشند. اما متاسفانه به نظر می‌رسد برخی سیاست‌های دولت فعلی، از این مسیر دور است. کسی منکر ضرورت نظارت بر بازار نیست ولی باید مراقب باشیم که این نظارت بر بازار، به ارائه یک سری آدرس‌های غلط منجر نشود. در اصل ریشه‌های گرانی کالاها و تورم را باید به درستی شناسایی کرد و به درستی به مقابله با آن برخواست، اینکه تصور شود گرانی اقلام و کالاها، صرفا در شبکه توزیع و بازار صورت می‌گیرد، یک خطای استراتژیک است.

به طور کلی، نظارت بر بازار و مقابله با سوء استفاده گران و فرصت طلبان ضروری است ولی این نظارت باید به شکلی اتفاق بیافتد که اولا به ارتقای رقابت‌پذیری منجر شود و ثانیا اینکه هدف گیری آن به سمت کنترل مبداهای اصلی گرانی باشد.

بازار، ویترین سیاست‌های اقتصادی دولت‌هاست

غلامعلی رموی - کارشناس اقتصاد: بررسی تحولات میدانی بازار کالا و خدمات نشان می‌دهد که سیاست گذاران تنظیم بازار تلاش دارند برنامه‌های کنترلی و نظارتی بیشتری را برای مهار گرانی‌های بازار اجرا کنند. سوالی که مطرح می‌شود، این است که چرا بازار تنظیم نمی‌شود؟ راهکار حل مشکل چیست؟ آیا تخلف در بازار بیشتر شده است؟ آیا جرائم و مجازات‌ها بازدارندگی لازم را ندارند؟ آیا نظارت ناکارآمد است؟ و ده‌ها پرسش دیگر.

نهادهای نظارتی برای نشان دادن عملکرد خود به صورت مستمر گزارش اقدامات خود را ارائه می‌کنند که نشان می‌دهد روند بازرسی‌ها، تخلف‌یابی و تشکیل پرونده‌ها عموما روند صعودی دارد، ولی با این وجود، نتایج اقدامات در کنترل بازار برای مردم محسوس نیست.

ارزیابی اجمالی محتوای گزارش‌های نشان می‌دهد بیشترین تخلف بازار، گرانفروشی است و پس از آن، تخلفات دیگری مانند احتکار و امتناع از عرضه کالا مطرح می‌شوند. گرانفروشی در بازار عموما می‌تواند ناشی از دو عامل اصلی باشد؛ اول افزایش روزانه نرخ کالا و خدمات ناشی از افزایش هزینه‌های موثر بر تولید کالا یا واردات از سوی تولیدکننده و واردکننده به نحوی که فرآیند نرخ بازار نسبت به سمت نرخ متعارف یا مصوب بیشتر باشد. عامل دوم، افزایش فزاینده تقاضا برای کالا و محدودیت عرضه آن است که این موضوع می‌تواند ناشی از کاهش موجودی کالا، احتکار و امتناع باشد که در این صورت، گرانفروشی و تخلفات دیگر رخ می‌دهد. بنابراین دور باطلی از تخلف بر اثر نوسانات بازار اتفاق می‌افتد.

بازار ویترین سیاست‌های اقتصادی دولت‌هاست و هرگونه تغییر و تحول در سیاست‌های کلان اقتصادی، تاثیر آنی بر شرایط بازار خواهد داشت. این موضوع هیچ استثنائی ندارد. بنابراین راهکار حل معضل را نه در بطن بازار که در مولفه‌های دیگر مبتلا به بازار باید جست وجو کرد؛ مانند برنامه‌ریزی برای امنیت و ثبات اقتصادی، تلاش در جهت ثبات و افزایش قدرت پول ملی، جلوگیری از افزایش نقدینگی، حذف نظام یارانه‌ای غیرهدفمند و رانتیر، جلوگیری از فعالیت‌های سوداگرانه نظام بانکی و ساماندهی سیاست‌های پولی و بانکی، هدایت سرمایه‌های مردم از دلالی به سمت فعالیت‌های مولد و توجه بایسته به توسعه تجارت داخلی و خارجی و استفاده از آن به عنوان مزیت اول ژئوپولیتیک ایران، توسعه صنایع مزیت آفرین مثل صنعت گردشگری به عنوان دومین مزیت بالقوه اقتصاد ایران و تعیین تکلیف سیاست‌های کلان این حوزه، اصلاح قوانین و مقررات اقتصادی کشور براساس سیاست‌های غیرانحصاری و سایر مولفه‌های دیگری که فعلا در حاشیه قرار دارند.

این درحالی است که تجربیات گذشته دولت‌های قبل و بعد از انقلاب و عدم موفقیت آنها در ساماندهی مناسب بازار از طریق استفاده ابزاری از نظام بازرسی و نظارت بر بازار به خوبی نشان می‌دهد که چگونه دولت‌ها برای جلب نظر جامعه و یا عدم پذیرش هزینه اصلاحات ساختاری بارها این راه میانبر و غیرموثر را آزموده‌اند و در بلندمدت آوارى بر ویرانه‌های اقتصاد ایران افزوده‌اند. به همین دلایل است که شاید جامعه ایرانی را جامعه کوتاه مدت می‌گویند.

نظرگاه

نمایشگاه تکه از پازل توسعه اقتصاد

شهباز حسن‌پور، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی

حضور در نمایشگاه از مهم‌ترین ابزارهای بازاریابی برای تولیدات داخلی، شناخت بازارهای جدید و ارزیابی آنها و نوعی خودارزیابی از وضعیت کمی و کیفی کالای تولیدی و قدرت رقابت در مواجهه با بازارهای بین‌المللی است. یکی از مهم‌ترین دستاوردهای هرنمایشگاه ارتباطات موثر، گسترده و پایداری است که بین تجار و فعالان اقتصادی در نمایشگاه‌ها شکل می‌گیرید و منجر به همکاری گسترده و دراز مدت می‌شود همکاری‌هایی که می‌تواند به توسعه صادرات و تبادلات علمی، تجاری، فناوری و حتی فرهنگی کمک کند.

حال که تحریم‌ها درصدد ایجاد مانع برای توسعه تجارت ایران است و سیاست کشورمان نیز برمبنای توسعه کالای داخلی، صادرات محور و رهایی از صادرات نفتی است. صنعت نمایشگاهی نقش مهمی برای شکستن تحریم‌ها ایفا می‌کند به نحوی که با معرفی مزیت کالایی و تولیدی در مواجهه با بازارهای بین‌المللی می‌توان شیوه‌های دور زدن تحریم‌ها و فرصت‌های جدید برای اقتصاد کشور را یافت و در جهت تحقق آنها تلاش کرد. راه بومی‌سازی تنها از مسیر مهندسی معکوس طی نمی‌شود و می‌توان از ظرفیت‌های موجود در جایگزینی و مهندسی مجدد، تولید علم و تکنولوژی و انتقال تکنولوژی نیز بهره برد اگرچه ماهیت برگزاری رویدادهای تخصصی درحوزه صنعت فولاد مطلوب است اما باید این نمایشگاه‌ها هدفمند و با خط مشی مدون برگزار شود و زمانی به هدف نزدیک می‌شوند که طرح و برنامه مشخص برای آنها ترسیم شده باشد.

نقش نمایشگاه در توسعه اقتصادی اثبات شده است و قسمت مهمی از پازل توسعه اقتصادی به شمار می‌رود علت توسعه اقتصادی کشورهای پیشرفته را می‌توان درتوجه به رویدادهای تجاری پیدا کرد اگر کالای یک کشور دردنیا شناخته شده، کانال شناخت آن محصول یا خدمات، برگزاری رویدادهای تجاری و اقتصادی چه درکشور مبدا (تولید کننده) و چه در کشوری که محصولات به آن صادر می‌شود بوده است. یکی از دلایل رشد و توسعه سریع اقتصاد چین توجه ویژه دولت این کشور به برگزاری رویدادهای تجاری و نمایشگاهی و حضور در رویدادهای بین‌المللی است اگر آلمان درحال‌حاضر چهارمین اقتصاد دنیا را دارد به این علت است که بزرگ‌ترین مرکز نمایشگاهی دنیا را فعال کرده است نمایشگاه ابزاری برای ذهنیت‌سازی درسطح جهانی است ابزاری که می‌تواند مالکیت کالایی را ازشما بگیرد و به دیگری بسپارد.

نمایشگاه صرفا جایی برای خرید و فروش نیست بلکه فضایی است که برای صنعت سیاست‌گذاری می‌کند و پیشران صنعت می‌شود البته در صنعت نمایشگاهی چالش هایی هم داریم ازجمله می‌توان به تحریم‌ها که صنعت را تحت تاثیر قرار داده، همچنین عدم بازدید عموم مردم از نمایشگاه‌های تخصصی و تنها متخصصان یک حوزه با دعوتنامه درآن شرکت می‌کنند، عدم تقویم نمایشگاهی مناسب ایجاب می‌نماید تقویم ۵ سال‌های را مشخص کنیم تا صنعت نمایشگاهی بتواند برنامه‌ریزی منظم ۵ سال‌های را برای حضور مشارکت‌کنندگان خارجی و داخلی داشته باشد طرح نمایشگاهی زمانی پیشرفت می‌کند که درآن برنامه‌ریزی مناسب وجود داشته باشد. همچنین نمایشگاه‌ها نقش موثری در برندینگ دارند. از آنجایی که جایگاه یابی درست برند، تضمین‌کننده منافع بلندمدت است؛ شناسایی و دستیابی به مشتریان بالقوه برای ایجاد ارتباط قوی احساسی در برندینگ نمایشگاهی از اهمیت بالایی برخوردار است. در ایونت‌های بازاریابی برندها از طریق برقراری ارتباط فرد به فرد با مشتریان و مخاطبان به دنبال ایجاد یک تجربه مثبت و ارائه تصویر مناسبی از برند هستند درهم آمیختن فضای مجازی و دیجیتال با رویدادهای ملموس امکان تست محصول و تجربه استفاده از آن به برندها امکان می‌دهد تا در چندین سطح (عاطفی، منطقی و روان شناختی) به مخاطبان و مشتریان خود دست یابند پروموت محصولات با هدف آگاهی از برند ایجاد قیف فروش و تبدیل مشتریان بالقوه به وفادار افزایش فروش انجام می‌شود. فعالیت‌های پروموت محصولات به مصرف‌کنندگان و مشتریان نهایی، اغلب دربردارنده برنامه‌های وفادارسازی مشتریان، ارائه پیشنهادات ویژه و سمپلینگ محصولات در نقاط فروش هستند.

استفاده از تکنیک‌های خلاقانه مارکتینگ در پروموشن محصولات و به طور کلی موفقیت برندینگ نمایشگاهی بسیار موثر است برخی از مهم‌ترین معیارهای ارزیابی برندینگ نمایشگاهی می‌توان به میزان دسترسی به مشتری، مرتبط بودن با برند، برگشت سرمایه، ظرفیت بلندمدت، قابلیت انسجام و متمایز بودن اشاره کرد.

یادداشت

اصرار دولت بر بیراهه رفتن است

عبدالحسین کولجی
عضو اتاق اصناف قزوین

اخبارهای جدید حاکی از آن است که دولت قصد اجرای سراسری طرح کالابرگ الکترونیکی را دارد و در این‌باره باید به مسائل مهمی توجه کرد. یکی از اهداف دولت برای اجرای این طرح، کمک به اقشار متوسط و کم‌درآمد و همچنین بهینه‌سازی روند پرداخت یارانه‌ها است که به‌نظر می‌رسد در شرایط فعلی، دولت به هیچ‌یک از این اهداف خود نخواهد رسید. در ابتدا طرح کالابرگ الکترونیکی، در ذات طرحی مناسب و موثر است که در یک فضای امن و مطمئن اقتصادی می‌تواند پیامدهای مثبت داشته باشد، اما در حال حاضر، ارکان اقتصادی کشور متزلزل است و در نهایت با اجرای این طرح، شرایط بدتر خواهد شد. به‌طورکلی، برای تدوین و اجرای طرح‌های توسعه‌ای، باید در نظر گرفتن مولفه‌های مهم و ارزشمند اقتصادی بررسی شود و به‌نحوی صحیح، این مولفه‌ها در کنار یکدیگر قرار گیرند. در غیر این صورت، هر طرحی که در فضای ناایمن اقتصادی اجرا شود، کشور را نه‌تنها به جلو نخواهد برد، بلکه باعث عقبگرد خواهد شد. اگر نگاهی به روند اقتصادی کشور طی ۴ دهه گذشته بیندازیم، خواهیم دید هر اتفاق مثبت یا منفی اقتصادی، از وضعیت پایه‌های پولی متاثر شده و در حال حاضر،کاهش ارزش این پایه‌های پولی، تورم و سایر چالش‌های معیشتی را برای مردم به‌همراه داشته است. شاهد نزول لحظه‌ای پایه‌های پولی در کشور هستیم و این اتفاق، نه‌تنها سفره‌های معیشت مردم بلکه اقتصاد کلان کشور را نیز کوچک‌تر می‌کند. در چنین شرایطی، فشار سیستمی بر اقشاری بیشتر وارد می‌شود که درآمدهای ثابت دارند، اما هزینه‌ها بیش از توان مالی و دریافتی آنها است. در چنین شرایطی، دولت به هر میزان که یارانه به مردم پرداخت کند، آسیب‌هایی را که در اثر کوچک شدن پایه‌های پولی در حال رخ دادن است، نمی‌تواند جبران کند یا حتی بخشی از آن را پوشش دهد.

تمام این موارد در کنار هم، ناکارآمدی مدیریتی در سطوح کلان کشور را نشان می‌دهد که این نالایقی، گریبان تمام افراد جامعه را گرفته است. حال در چنین شرایطی که زیرساخت‌های اقتصادی ضعیف و متزلزل هستند، اجرای طرح‌هایی مانند طرح کالابرگ الکترونیکی به‌جای پیامد مثبت، معایب و خسارت‌های زیادی را به‌همراه خواهد داشت، چرا که اگر یک مزیت اقتصادی بدون ایجاد پایه‌های مناسب برای بخشی از افراد در نظر گرفته شود، رانت شکل گرفته است و بخش‌های دیگر مجبور به تحمل فشار ناشی از آن خواهند بود.

در رابطه با طرح کالابرگ الکترونیکی نیز به‌نظر می‌رسد تا زمانی که ساختار اقتصادی و زیرساختی کشور را اصلاح نکنیم و بهبود ندهیم، چنین معایب و رانت‌های مهمی در بازار شکل خواهد گرفت که به مشکلات اقتصادی فعلی اضافه خواهد کرد. اگر دولت نگاهی صحیح و رویکردی اصلاح‌شده به مسائل اقتصادی به‌ویژه در بحث تامین بازار و حفظ پایه‌های پولی نداشته باشد، جامعه روزبه‌روز درگیر گرفتاری‌های بیشتری می‌شود و عقبگردهای اقتصادی را در سطوح کلان شاهد خواهیم بود.

به‌نظر می‌رسد دولت همچنان تاکید بر اجرای طرح کالابرگ الکترونیکی بدون در نظر گرفتن مشکلات فعلی دارد. اگر این طرح در سطح عمومی اجرا شده و همچنان پایه‌های پولی کشور در موضع ضعف قرار داشته باشند، شاهد اتفاقات مثبتی برای بازار نخواهیم بود. طرح کالابرگ الکترونیکی تنها تا مدتی کوتاه می‌تواند مسکنی موقت برای التهاب بازار باشد، اما در آینده‌ای نه‌چندان نزدیک، شاهد بدتر شدن مشکلات اقتصادی و تورمی خواهیم بود. بنابراین، نمی‌توان دیدی مثبت نسبت به اصرار دولت برای اجرای طرح کالابرگ الکترونیکی بدون توجه به مشکلات اقتصادی حال حاضر داشت.

ارز نهاده‌های دامی تامین نشده است

اتحادیه واردکنندگان نهاده‌های دام و طیور ایران در نامه‌ای به رئیس کل بانک مرکزی اعلام کرد: ۲۵ فروند کشتی حامل کالاهای اساسی متعلق به بخش خصوصی در انتظار تخصیص ارز است. به‌گزارش روابط‌عمومی اتحادیه واردکنندگان نهاده‌های دام و طیور ایران (اوندا)، در متن نامه این اتحادیه به رئیس کل بانک مرکزی آمده است:

«جناب آقای دکتر فرزین
ریاست محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
با سلام و احترام؛
با عنایت به فرمایشات اخیر جنابعالی مبنی بر تخصیص بیش از ۶.۵ میلیارد دلار ارز نیمایی طی ۴۰ روز گذشته مراتب ذیل جهت استحضار و دستور بررسی ایفاد می‌گردد:

۱-باوجود تاکید مقامات عالی کشور بر اولویت تامین و تثبیت نرخ کالاهای اساسی سفره مردم به استحضار می‌رساند، علیرغم مکاتبات و پیگیری‌های متعدد طی نزدیک به ۲ ماه اخیر (تا تاریخ تنظیم این مکاتبه) هیچ‌گونه ارز نیمایی قابل‌انتقال جهت واردات نهاده‌های دامی توسط بخش خصوصی تخصیص نیافته است.

۲-علاوه بر توقف حدود ۲۵ فروند کشتی کالاهای اساسی متعلق به بخش خصوصی در انتظار تخصیص ارز (حدود ۶۰۰ میلیون یورو)، به پیوست لیست بیش از ۱.۵ میلیارد دلار نهاده‌های دامی که در گمرکات کشور کوتاژ شده و بیش از ۲ ماه است که منتظر تخصیص ارز نیمایی بوده، به تفکیک شماره کوتاژ و ثبت سفارش جهت اطلاع تقدیم می‌گردد.

۳-باتوجه به اینکه کالاهای اساسی به‌صورت عام و نهاده‌های دامی به‌صورت خاص مشمول قیمت‌گذاری دولتی بوده و تا حلقه آخر زنجیره تولید نیز تحت نظارت و کنترل می‌باشند، آیا ۶.۵ میلیارد دلار ارز نیمایی (۲۸.۵۰۰ تومان) که تامین گردیده از حیث نوع کالا و قیمت‌گذاری از اولویت لازم در مقایسه با کالاهای اساسی موردنیاز کشور برخوردار بوده یا خیر»؟

در بررسی نظرات موافق و مخالف اجرای سراسری طرح کالابرگ الکترونیک عنوان شد

عقبگرد اقتصادی با طرح‌های غیر شفاف

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

تا به امروز، طرح کالابرگ در ۴ استان هرمزگان، گیلان، قزوین و مرکزی اجرایی شده و خبرها حاکی از آن است که دولت قصد دارد اجرای این طرح را عمومی کند. دولت اعلام کرده طرح کالابرگ با هدف تقویت سلامت غذایی و حمایت از معیشت خانوار به اجرا درآمده است و به‌تدریج در سراسر کشور عملیاتی خواهد شد. پیش از این، دولت اجرای پایلوت و آزمایشی طرح کالابرگ را به‌منظور شناسایی ضعف‌ها و آماده‌سازی بسترهای فنی برای اجرای گسترده این طرح در دستور کار خود قرار داد. از ابتدای تدوین و تنظیم اهداف ساماندهی بازار با کالابرگ، این طرح موافقان و مخالفانی داشته است و هریک نظرات مختلف و مستندی را برای اثبات صحبت‌های خود ارائه داده‌اند. موافقان اجرای طرح کالابرگ، این اقدام را در راستای بهبود روند تخصیص یارانه‌ها دانسته‌اند و معتقدند با این کار، اقشار مختلف به‌نحوی مناسب از این منابع مالی بهره‌مند خواهند شد، اما در این میان، مخالفان نیز نظر دیگری دارند و بر این باور هستند که نه‌تنها طرح کالابرگ ناکارآمد است و منجر به تشویش بیشتر بازار می‌شود، بلکه آنها معتقدند حتی هنوز زیرساخت‌های فنی و تجهیزاتی برای اجرای این طرح نیز مهیا نشده است. یکی از زیرساخت‌ها و بسترهای مهم برای اجرای طرح کالابرگ، دارا بودن بانک اطلاعاتی معتبر از تمامی اقشار است که هنوز در این بحث ضعف‌های جدی وجود دارد. بنابراین، اظهارنظرات چندگانه، همچنان برای اجرای طرح کالابرگ وجود دارند و باید دید در ادامه، دولت به کدام‌یک از این صحبت‌ها گوش خواهد کرد. صمت در این گزارش، با کارشناسان و فعالان اقتصادی درباره اجرای طرح کالابرگ و ابعاد مختلف آن به گفت‌وگو پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

به‌دلیل نبود شفافیت کامل در اجرای طرح کالابرگ برای صاحبان واحدهای صنفی و همچنین اطلاع‌رسانی‌های محدود درباره نتایج اجرای طرح مذکور در سایر شهرستان‌ها، فعالان اقتصادی تمایل چندانی برای شرکت در این طرح ندارند

تهران هنوز آمادگی اجرای طرح کالابرگ را ندارد

رضا پاشابیگی دریانی، رئیس اتحادیه صنف خواربارفروشان شهرستان تهران در گفت‌وگو با صمت، ابتدا به اجرایی شدن طرح کالابرگ در شهرستان‌های مختلف اشاره کرد و در این‌باره گفت: طرح کالابرگ الکترونیکی تا پیش از این در چند شهرستان اجرایی و اخبار این اقدامات طی یک سال اخیر منتشر شده است. باوجود این اقدامات، هنوز به‌طورشفاف معلوم نیست که طرح کالابرگ در شهرستان‌های مختلف چه نتایجی داشته و چقدر موفق عمل کرده است، چرا که در اجرای طرح‌های این‌چنینی، میزان استقبال مردم، نحوه برخورد صاحبان واحدهای صنفی با طرح جدید و کارآمدی آن برای تنظیم‌گری بازار اهمیت دارد و از این نظر باید بررسی کرد که طرح کالابرگ تا به امروز تا چه حد توانسته در دستیابی به اهداف خود موفق باشد. این فعال صنفی ادامه داد: دولت پس از اجرای طرح کالابرگ در تعدادی شهرستان، حال قصد دارد این طرح را عمومی کند. در این‌باره باید گفت در شهرهای بزرگ مانند تهران که از نظر جمعیت و فعالیت‌های صنفی بسیار بزرگ‌تر و کلان‌تر از سایر شهرها محسوب می‌شود، کار به‌راحتی اجرا در شهرستان‌های کوچک نیست. به‌دلیل گستردگی و وسعت پایتخت، ساماندهی و اجرای طرح‌هایی مانند طرح کالابرگ، الزامات مربوط به خود را می‌طلبد. پاشابیگی خاطرنشان کرد: در حال حاضر به صاحبان واحدهای صنفی اعلام کردیم که در سامانه‌های مربوطه ثبت‌نام و اطلاعات مربوط به فعالیت‌ها و واحدهای خود را ثبت کنند. با این وجود، به‌دلیل نبود شفافیت کامل در اجرای طرح کالابرگ برای صاحبان واحدهای صنفی و همچنین اطلاع‌رسانی‌های محدود درباره نتایج اجرای طرح مذکور در سایر شهرستان‌ها، فعالان اقتصادی تمایل چندانی برای شرکت در این طرح ندارند.

مردم از نتایج طرح‌ها باخبر شوند

رئیس اتحادیه صنف خواربارفروشان تهران، وجود تمایل از سوی فعالان صنفی و مردم را یکی از شروط مهم موفقیت اجرای طرح کالابرگ دانست و در این‌باره گفت: همان‌طور که پیش‌تر گفته شد، هنوز فعالان صنفی آگاهی کاملی از روند اجرای طرح کالابرگ و نتایج آن طی یک سال اخیر ندارند. حتی برخی تصور می‌کنند این طرح به‌طورمستقیم بر روند مالیات‌ستانی تاثیر دارد که بنا بر اظهارات مقامات دولتی، طرح کالابرگ ارتباطی با مسئله مالیات ندارد. بنابراین، مهم‌ترین کمبودی که در زمینه اجرای طرح مذکور به‌نظر می‌رسد، بحث شفافیت عملکرد کالابرگ الکترونیکی هم برای مردم و هم برای فعالان صنفی است. مردم نیز باید از موفقیت‌ها و پیامدهای این طرح مطلع شوند تا بتوانند از اجرای گسترده آن استقبال کنند. پاشابیگی ادامه داد: در حال حاضر به فعالان صنفی که شامل طرح کالابرگ می‌شوند، اعلام کردیم اطلاعات خود را در سامانه‌های مربوطه ثبت کنند تا اگر نوبت به اجرای این طرح در تهران رسید، کار با سرعت بیشتری انجام گیرد. در چنین شرایطی آمادگی اصناف نیز بیشتر می‌شود و بستر روانی بهتری برای اجرای طرح کالابرگ در پایتخت وجود خواهد داشت.

بسترهای اقتصادی فراهم شود

رئیس اتحادیه صنف خواربارفروشان شهرستان تهران در ادامه صحبت‌های خود پیامدهای اجرای طرح کالابرگ را مثبت توصیف کرد و در این‌باره توضیح داد: به‌طورکلی، طرح کالابرگ الکترونیکی را می‌توان مفید و کاربردی ارزیابی کرد، اما به‌ثمر رسیدن پیامدهای مثبت این طرح، مشروط به وجود بسترها و اجرای صحیح آن است. به‌بیان‌دیگر، تنها ذات برنامه‌ها به‌ویژه طرح‌های اقتصادی مهم نیست و باید شیوه اجرای آنها نیز مناسب باشد. در رابطه با اجرای طرح کالابرگ، ابتدا باید کالاهایی که در این طرح قرار می‌گیرند، به‌طورکامل شناسایی شوند. در ادامه نیز، دولت باید مبالغی را که تحت‌عنوان یارانه هستند، به‌طورکامل و در مدت زمان‌های مناسب و مشخص‌شده، به مغازه‌داران و فعالان صنفی بپردازد. در این صورت، می‌توان به اجرای موفقیت‌آمیز طرح کالابرگ، امیدوار بود. پاشابیگی شفاف‌سازی را یکی از ارکان مهم موفقیت طرح‌های اقتصادی توصیف کرد و گفت: طرح کالابرگ الکترونیکی به‌منظور ساماندهی نظام پرداخت یارانه و تامین بهینه کالاها در بازار تدوین و اجرایی شده است. چه در صنوف خواربار، چه در سایر واحدهای صنفی که کالاهای عرضه‌شده در آنها مشمول طرح کالابرگ الکترونیکی می‌شوند، می‌توانند از مزایای طرح کالابرگ الکترونیکی بهره‌مند شوند، اما همان‌طور که پیش‌تر نیز به آن اشاره شد، نحوه اجرای طرح‌ها تعیین‌کننده اصلی میزان موفقیت آنها است.

استقبال متفاوت مردم از کالابرگ

این فعال صنفی در پایان صحبت‌های خود پذیرش مردم از طرح کالابرگ را شرط مهم موفقیت این طرح دانست و در این‌باره تصریح کرد: شرایط طرح نوشته‌شده روی کاغذ با اجرای برنامه‌های کلان یکسان نیست و این مسئله حائزاهمیت است. باید در مرحله اجرا دید،؛ مردم تا چه میزان از این طرح استقبال می‌کنند، چرا که برخی معتقدند اگر مبلغ مادی این یارانه‌ها به‌طورمستقیم به آنها پرداخت شود، راضی‌تر هستند و راحت‌تر می‌توانند هزینه‌ها و خریدهای خود را مدیریت کنند. بنابراین، نظر مردم در پیشبرد طرح کالابرگ حائزاهمیت است و باید در ادامه دید صاحبان واحدهای صنفی و همچنین مردم به‌عنوان ارکان اصلی اجرای طرح کالابرگ الکترونیکی، چه استقبالی از این طرح خواهند داشت.

> با اجرای طرح‌های نامناسب و ناموفق، تنها اقشار ضعیف و متوسط بیشتر آزار خواهند دید و نمی‌توان انتظار بهبود شرایط اقتصادی را داشت

طرح کالابرگ، شفاف نیست

خسرو فروغان‌گران‌سایه، رئیس کمیسیون بازرگانی داخلی اتاق بازرگانی تهران در گفت‌وگو با صمت، به ابعاد منفی اجرای طرح کالابرگ الکترونیکی اشاره کرد و گفت: از ابتدای امسال تا به امروز دولت در ۴ استان طرح کالابرگ الکترونیکی را اجرایی کرد و حال خبر از اجرای سراسری آن به‌گوش می‌رسد. برخی این طرح را دارای ابعاد مثبت دانسته‌اند و بر این باور هستند که بازار با کالابرگ ساماندهی خواهد شد. در حالی که به‌نظر من، این طرح نه‌تنها به ثبات بازار کمک نخواهد کرد، بلکه در ادامه مشکلاتی را برای مردم به‌وجود خواهد آورد. در حال حاضر سازکار رسمی این طرح اعلام نشده است و شبهات متعددی برای فعالان صنفی و همچنین مردم به‌عنوان مصرف‌کنندگان وجود دارد.

وی ادامه داد: علاوه بر نبود شفافیت در نتایج و دستاوردهای اجرای پایلوت طرح کالابرگ الکترونیکی، فراهم نبودن زیرساخت‌های فنی یکی از معایبی است که منتقدان به این طرح وارد می‌کنند. منتقدان بر این باور هستند که ایجاد فساد در روند توزیع کالا، یکی از پیامدهای منفی آن و از سویی دیگر، باتوجه به فرهنگ و شرایط اقتصادی که در حال حاضر در کشور حکمفرما است، طرح‌هایی مانند کالابرگ، نمی‌تواند بازار را به‌سامان برساند. از این‌رو، مناسب است تا دولت ابتدا مشکلات فعلی در زمینه قیمت‌گذاری و نظارت بر توزیع بازار را برطرف و در ادامه، برنامه‌های کاربردی و راهگشا را برای بازار تدوین و اجرایی کند.

اهمیت نگاه به راهکارهای بین‌المللی

گران‌سایه در ادامه، رفع مشکلات به‌صورت ریشه‌ای را یکی از راهکارهای برون‌رفت از چالش‌های فعلی بازار داخلی عنوان کرد و در این‌باره گفت: چالش‌های اقتصادی فعلی، ریشه‌ای است و باید برنامه‌های کاربردی را برای این مسائل درنظر گرفت. لازمه تدوین این نوع برنامه، اصلاح رویکرد دولت نسبت به مسائل اقتصادی است. با اجرای طرح‌های نامناسب و ناموفق، تنها اقشار ضعیف و متوسط بیشتر آزار خواهند دید و نمی‌توان انتظار بهبود شرایط اقتصادی را داشت. راهکارهای زیادی برای به‌ثبات رساندن بازار وجود دارد و مناسب به‌نظر می‌رسد تا دولت به‌سمت اتخاذ راه‌های مناسب متمایل شود. وی در ادامه تصریح کرد: یکی از دلایل اصلی تاکید دولت و برخی افراد برای اجرایی شدن طرح کالابرگ الکترونیکی، ساماندهی نظام توزیع کالاها و بهینه کردن روند توزیع منابع یارانه است، اما به‌نظر می‌رسد طرح کالابرگ، چنین نتیجه‌ای را در برنداشته باشد، چرا که در بحث ساماندهی و نظام توزیع، نقایص متعددی داریم که رسیدگی به آنها از مهم‌ترین الزامات است. بنابراین، به‌منظور رفع مشکلات بازار باید پایه‌های نظام بازرگانی داخلی به صلاح آیند و بستری فراهم شود تا در بخش‌های مختلف بازار مانند روند نظام توزیع، تولید، نظارت و سایر موارد مربوطه، خلأهای فعلی بهبود یابند. این بهبود با برنامه‌ریزی و پیروی کردن از الگوهای کشورهای توسعه‌یافته امکان‌پذیر است. این فعال اقتصادی تاکید کرد: اگر به نظام تنظیم بازار کشورهای پیشرفته نگاه کنیم، خواهیم دید هیچ‌یک روش‌هایی یکسان با روند فعلی در ایران را به‌کار نگرفته‌اند. آنها تلاش کردند تا با حفظ پایه‌های پولی و ارزش مولفه‌های اقتصادی خود، بازار داخلی کشورهای خود را سامان دهند و از حقوق تولیدکننده و مصرف‌کننده دفاع کنند. از این‌رو، نیاز فعلی اقتصاد ایران، عمل کردن براساس استانداردهای بین‌المللی در بحث تنظیم‌گری بازار بدون وجود سیاست‌های مداخله‌ای و دستوری است.

سخن پایانی

در گزارش به نگاه‌های مختلف درباره طرح کالابرگ الکترونیکی پرداخته شد؛ این طرح، مدافعان و مخالفان متعددی دارد که رویکرد هر بخش، باید موردتوجه قرار گیرد، چرا که هدف از تدوین و اجرای برنامه‌های اقتصادی، رفع چالش‌های حاکم بر بازار است. از بین رفتن حباب‌های قیمتی برای کالاها، کاهش نرخ تمام‌شده اقلام مختلف با حمایت از تولید و صنعت، حمایت از مصرف‌کننده به‌عنوان مهم‌ترین بازیگر بازار داخلی، رفع نابسامانی‌های مربوط به پایه پولی و حفظ ارزش مولفه‌های اقتصادی، از جمله مهم‌ترین نیازهای فعلی اقتصاد در کشور است. در شرایطی که پایه پولی کشور روزبه‌روز تضعیف و تورم بیشتر بر جامعه حاکم می‌شود، تاکید و توجه به اجرای طرح‌هایی مانند کالابرگ الکترونیکی، بیشتر شبیه پاک کردن صورت‌مسئله است. به‌نظر می‌رسد دولت و تمام مقامات دولتی، باید مسئول شرایط نابسامان بازار بوده و به‌جای اجرای سریع و بدون برنامه طرح‌های اقتصادی، نگاهی ریشه‌ای به مسائل فعلی داشته باشند. اگر نگاهی به بازار داشته باشیم، می‌بینیم تورم فزاینده طی یک سال اخیر نه‌تنها کنترل نشده، بلکه باعث ازهم‌پاشیدگی بنیان بسیاری از خانوارها شده است. زلزله‌های اقتصادی که دولت سیزدهم به مردم تحمیل کرده، با راهکارهایی مانند کالابرگ الکترونیکی، از بین نخواهد رفت.

برگزاری نمایشگاه عرضه مستقیم کالاهای اساسی

مدیرکل دفتر بازرگانی داخلی کالاهای کشاورزی از برگزاری نمایشگاه عرضه مستقیم کالاهای اساسی و ضروری در ایام پایانی سال و ماه مبارک رمضان خبر داد و گفت: نرخ کالاهای عرضه شده ۱۰ درصد کمتر از نرخ بازار خواهد بود. به گزارش وزارت جهاد کشاورزی، شهباد آبنار از برگزاری نمایشگاه عرضه مستقیم کالاهای اساسی و ضروری در ایام پایانی امسال و ماه مبارک رمضان خبر داد و گفت: این نمایشگاه از ۱۸ تا ۲۸ اسفند به‌مدت ۱۰ روز در سراسر کشور برگزار می‌شود که نرخ کالاهای عرضه شده در آن ۱۰ درصد کمتر از نرخ بازار خواهد بود. مدیرکل دفتر بازرگانی داخلی کالاهای کشاورزی، محل برگزاری این نمایشگاه در تهران را بوستان ولایت، خلیج‌فارس، مصلای تهران، حکیمیه و مناطقی دیگر اعلام کرد و یادآور شد: کالاها در دو گروه اساسی و ضروری عرضه می‌شود. وی خاطرنشان کرد: کالاهای عرضه‌شده در نمایشگاه عرضه مستقیم اقلام اساسی و ضروری شامل روغن نباتی، برنج، شکر، گوشت قرمز، گوشت مرغ، خرما، ماهی، صیفی‌جات (پیاز و سیب زمینی) و انواع میوه‌ها اعم از پرتقال و سیب است.

وی ادامه داد: در این نمایشگاه سایر اقلام غذایی از جمله ماکارونی، کنسروجات، رب گوجه فرنگی، آجیل، شیرینی، کیک، کلوچه، شکلات، انواع شیرینی، آب معدنی، لبنیات و حبوبات نیز عرضه خواهد شد.

آبنار تصریح کرد: این نمایشگاه با هدف اثرگذاری در تعیین تقاضای جامعه هدف و دسترسی آسان آحاد مردم به مایحتاج ضروری برگزار خواهد شد.

صمت وضعیت فروش میوه در سطح شهر را بررسی کرد

خالص‌فروشی چقدر محقق می‌شود؟

افزایش شدید هزینه‌های زندگی و نرخ مواد غذایی موجب شد میوه و سبزیجات از سبد غذایی بسیاری از خانواده‌ها حذف شود و مصرف میوه و سبزیجات کاهش پیدا کند. در پاسخ به این گرانی‌ها، مسئولان امر پیشنهاد دادند شهروندان مایحتاج روزانه خود را از میادین میوه و تره‌بار تهیه کنند، اما با گذشت زمان و افزایش تعداد میادین میوه و تره‌بار، عملکرد این بازارچه‌ها با نارضایتی شهروندان همراه شده، این در حالی است که بنا بر اعلام سازمان مدیریت میادین شهرداری تهران، نرخ انواع میوه در میادین میوه و تره‌بار، نسبت به میانگین قیمت‌های سطح شهر به‌طور متوسط ۴۱ درصد ارزان‌تر است و انواع سبزیجات برگی و غیربرگی نیز در میادین میوه و تره‌بار، نسبت به میانگین قیمت‌های سطح شهر، به‌طور متوسط ۳۳ درصد پایین‌تر عرضه می‌شود. همچنین انواع حبوبات به‌طور متوسط با نرخی ۲۴ درصد و قند و شکر بین ۱۰ تا ۱۷ درصد پایین‌تر از میانگین قیمت‌های سطح شهر در میادین میوه و تره‌بار در اختیار شهروندان قرار می‌گیرد. انواع محصولات پروتئینی اعم از گوشت گوسفند، گوشت گوساله، گوشت مرغ و تخم‌مرغ با قیمتی بین ۶ تا ۲۷ درصد ارزان‌تر از میانگین قیمت‌های سطح شهر در میادین میوه و تره‌بار به فروش می‌رسد، اما بسیاری از شهروندان قادر به تهیه این اقلام از میادین میوه و تره‌بار نیستند. صمت در این گزارش به چالش‌های پیش‌روی شهروندان در تامین میوه و سبزی سفره خانوار پرداخته است.

امیرمحمد درویش
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

دست میوه‌فروش‌ها باز است

بیشتر مغازه‌دارها، میوه‌های خوش آب‌ورنگی نسبت به میدان‌های میوه و تره‌بار عرضه می‌کنند. مغازه‌دارها زمان خرید میوه از میدان اصلی قادر به دست‌چین کردن میوه هستند؛ در نتیجه میوه باکیفیت در سبد فروش آنها قرار می‌گیرد. با این حساب در تعیین نرخ فروش نیز دست بازتری دارند و این موضوع دلیل اصلی اختلاف نرخ میوه در مغازه و میادین تره‌بار است. در برخی از مغازه‌های میوه‌فروشی، تخلف آشکاری نیز رخ می‌دهد که شاید کمتر کسی، نسبت به آن توجه داشته باشد. شاید بسیار مشاهده کرده باشید در بیشتر میوه‌فروشی‌ها، خرید شهروندان به‌صورت جعبه‌ای انجام می‌شود. در چنین خریدهایی فروشنده جعبه را روی ترازو می‌گذارد و بدون آنکه وزن جعبه را از وزن میوه کم کند، نرخ نهایی را با مشتری حساب می‌کند. با اینکه اتاق اصناف ایران، بارها نسبت به رعایت خالص‌فروشی به مغازه‌دارهای سطح شهر هشدار داده، این روند همچنان ادامه دارد.

قانون گریزی در بسیاری از میوه‌فروشی‌ها

عضو هیات رئیسه اتاق اصناف ایران در گفت‌وگو با ایرنا گفت: اجرای «طرح خالص‌فروشی» یا حساب نشدن وزن بسته و جعبه در اقلامی مانند شیرینی و میوه که با بسته‌بندی عرضه می‌شوند، نیازمند تعریف استاندارد مشخصی است. در اصل نرخ میوه و شیرینی باید با کسر وزن بسته یا جعبه از اصل کالا محاسبه شود. محمود بنانژاد، افزود: حدود ۴ سال است طرح خالص‌فروشی مطرح شده، اما اجرای آن همچنان با موانعی روبه‌رو است.

عضو هیات رئیسه اتاق اصناف ایران گفت: به‌دلیل افزایش نرخ محصولات پتروشیمی و کاغذی، هزینه بسته‌بندی کالا از خود کالا بیشتر می‌شود؛ بنابراین هنگام فروش چنین کالاهایی در حق مشتری اجحاف می‌شود و مشتری مکلف به خرید کالا با احتساب هزینه بسته‌بندی یا جعبه کالا است. این عضو هیات رئیسه اتاق اصناف ایران در ادامه افزود: اگر در همان بخش تولید، به‌عنوان مثال باغدار، نرخ سبد یا جعبه را از خالص وزن میوه کسر کند و هزینه سبد یا جعبه از همان حلقه نخست زنجیره تولید تا عرضه محاسبه نشود، فروشنده نهایی نیز می‌تواند کالا را براساس وزن خالص و نرخ اصلی آن به مشتری بفروشد. باتوجه به اظهارات محمود بنانژاد، همچنان در بسیاری از میوه‌فروشی‌ها، شاهد چنین تخلفاتی هستیم.

نظارت بر کیفیت میوه‌ها

باوجود نارضایتی‌های تعداد زیادی از شهروندان در زمان مراجعه به میادین میوه و تره‌بار، مدیرعامل سازمان میادین شهرداری تهران، کیفیت میوه‌های این مراکز را بالا دانسته است. ایوب فصاحت، مدیرعامل سازمان میادین شهرداری تهران با بیان اینکه میوه‌های عرضه شده در میادین میوه و تره‌بار از لحاظ کیفیت کنترل می‌شوند به صمت گفت: بازدیدهای منظمی از مجموعه‌های میوه و تره‌بار توسط ناظران کیفی انجام می‌شود و نمونه محصولات میادین در آزمایشگاه‌های معتبر بررسی می‌شوند و کیفیت آنها به‌طور دقیق، مورد ارزیابی و نظارت قرار می‌گیرد. وی درباره میزان رضایت شهروندان از کیفیت میوه‌های موجود در میادین تره‌بار اظهار کرد: اینکه گفته می‌شود گاهی شهروندان از کیفیت محصولات ارائه‌شده در این میادین رضایت ندارند، درست نیست. فصاحت درباره رعایت نشدن طرح خالص‌فروشی میوه گفت: گزارش‌های تخلفاتی از چنین مغازه‌هایی مشاهده و فرد خاطی جریمه شده است. طبق قانون جعبه نباید همراه با میوه وزن شود و میوه باید خالص وزن کشی و فروخته شود.

■ اجاره، دلیل گرانی است

مدیرعامل سازمان میادین شهرداری تهران در پاسخ به این سوال که چرا اختلاف نرخ در میادین میوه و تره‌بار با مغازه‌های شهری زیاد است، اظهار کرد: قیمتی که در میادین میوه و تره‌بار اصلی شهر به خریداران گفته می‌شود، یکسان است، اما مغازه‌دارها و میوه‌فروشی‌های سطح شهر به‌دلیل بالا بودن اجاره مغازه، مجبورند نرخ محصول را اندکی بالا ببرند. البته این صحبت من دلیلی بر درستی و منطقی بودن کار آنها است و باید اقدامی انجام داد تا تفاوت نرخ بین میادین و مغازه‌ها زیاد نباشد. فصاحت درباره نحوه خرید میوه از باغداران گفت: محصولی که از باغ خریداری می‌شود، نیاز به بسته‌بندی دارد؛ از این رو محصول با احتساب هزینه بسته‌بندی و حمل‌ونقل، نرخ‌گذاری می‌شود و در میادین اصلی به فروش می‌رسد.

■ فاصله با واقعیت زیاد است

شواهد بازار حاکی از آن است که صحبت‌های ایوب فصاحت، مدیرعامل سازمان میادین شهرداری با واقعیت فاصله زیادی دارد. براساس شواهد میدانی، اگر نظارتی بر فعالیت مغازه‌های میوه‌فروشی سطح شهر وجود داشت، همچنان شاهد افزودن وزن جعبه به وزن میوه نبودیم.

اهمیت کیفیت به‌اندازه قیمت!

مهدی پیرهادی، رئیس کمیسیون سلامت محیط‌زیست و خدمات شهری شورای شهر تهران نیز بر ضرورت افزایش کیفیت محصولات تاکید دارد. وی ضمن بیان این مطلب در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: کیفیت میوه در فروشگاه‌های سطح شهر و همچنین میادین تره‌بار باید افزایش یابد. ما بارها شاهد اعتراض تعدادی از شهروندان درباره کیفیت محصول ارائه شده در میادین بوده‌ایم. این عضو شورای شهر درباره نبود نرخ‌گذاری مناسب در میوه‌فروشی‌ها و میادین افزود: ضرورت دارد محصولات با کیفیت و نرخ مناسب در بازار عرضه شود. اگر چنین روندی حاکم شود، قطعا شاهد استقبال بیشتر شهروندان از محصولات این میادین خواهیم بود. پیرهادی در ادامه صحبت‌هایش درباره تخلف بعضی از فروشندگان مبنی بر افزودن وزن جعبه‌های میوه در وزن‌کشی و محاسبه نرخ نهایی میوه، اظهار کرد: در این زمینه مطالبی را شنیده‌ام و خودم هم به‌طور اتفاقی با همین قضیه روبه‌رو شده‌ام. این موضوع در گام نخست به فروشنده تذکر داده می‌شود و در صورت تکرار، محل کسب پلمب خواهد شد.

■ ناچار به فروش کالا با نرخ بالاتر

این عضو شورای شهر تهران درباره روند قیمت‌گذاری محصولات و احتمال افزایش نرخ کالا تا رسیدن به دست مصرف‌کننده گفت: گاهی بخشی از محصولات کشاورزی، در فرآیند خرید از باغدار تا زمان عرضه در مغازه، دچار آسیب می‌شود و به اصطلاح هدر می‌رود. فروشنده بار در این شرایط برای جبران خسارت واردشده ناچار به فروش کالا با نرخ بالاتر است. پیرهادی افزود: فقط بحث ارزان بودن میوه‌ها مطرح نیست و سلامت محصول برای ما حرف اول را می‌زند. او گفت: تسهیل در رساندن میوه با کیفیت و نرخ مناسب، انتظاری است که شهروندان از شورای شهر و سیستم مدیریت شهری دارند. شهروندان انتظار دارند، محصولی که خریداری می‌کنند، کیفیت مطلوبی داشته باشد. وی با تاکید بر اینکه فرقی ندارد محصول از کجا تهیه می‌شود، اظهار کرد: شورای شهر تشویق شهروندان برای خرید از میادین را در اولویت اهداف خود قرار داده است. این مهم در صورتی که نرخ و کیفیت کالا رعایت شود، محقق خواهد شد.

■ آسایش و راحتی شهروندان

عضو شورای شهر تهران گفت: در آغاز به کار مدیریت شورای ششم، یکی از مهم‌ترین مباحثی که مدنظر اعضای شورا قرار گرفت، بحث آسایش و راحتی شهروندان بود. پیرهادی در پایان صحبت‌هایش درباره اجرای طرح خالص‌فروشی خاطرنشان کرد: برخی از فروشندگان با رعایت این طرح، اقدام به فروش کالا می‌کنند و برخی دیگر با رعایت نکردن آن، همچنان نرخ کالا را به اضافه وزن جعبه محاسبه می‌کنند و در نهایت این مصرف‌کننده است که در این خرید متضرر خواهد شد.

سخن پایانی

باغداران نیز از وضعیت موجود رضایت ندارند. یکی از باغدارانی که محصولات خود را به میوه‌فروشی‌ها و میادین می‌فروشد، می‌گوید باتوجه به هزینه بالای آبیاری درختان، دیگر برایمان صرف نمی‌کند محصولات خود را با نرخ پایین به فروش برسانیم. از سوی دیگر، حجم بار درختان و چیدن میوه نیاز به جذب نیروی کار دارد که در نهایت هزینه تمام‌شده محصول را برای باغدار بالا می‌برد. این کشاورزان با گلایه از نبود قدرت چانه‌زنی در قیمت‌گذاری محصول سر زمین می‌گویند گاهی مجبورند بار را به نرخ پیشنهادی ازسوی خریدار به فروش برسانند؛ در غیر این صورت، ممکن است کل بار به‌دلیل تاخیر در فروش آفت بزند و خراب شود و چندین برابر ضرر خواهند کرد.

بازدیدهای منظمی از مجموعه‌های میوه و تره‌بار توسط ناظران کیفی انجام و نمونه محصولات میادین در آزمایشگاه‌های معتبر بررسی می‌شود و کیفیت آنها به‌طور دقیق، مورد ارزیابی و نظارت قرار می‌گیرد

تولید پودر دستی متوقف نشد

وزارت صنعت، معدن و تجارت با اشاره به اخباری که اخیرا از قول نایب رئیس انجمن صنایع شوینده، بهداشتی و آرایشی ایران مبنی بر توقف تولید پودر دستی منتشر شده، اعلام کرد پیگیری‌ها نشان می‌دهد این خبر صحت ندارد، اما درباره مشکلات تولیدکنندگان پیرامون قیمت‌گذاری دستوری و تقاضای افزایش نرخ پاسخی ارائه نکرده است. به گزارش ایسنا، براساس آماری که این وزارتخانه منتشر کرده در حال حاضر سالانه ۲۴۰ هزار تن پودر دستی و ۱۶۰ هزار تن پودر ماشینی در کشور تولید می‌شود و کمبودی در بازار وجود ندارد. گفتنی است به‌تازگی اخباری از توقف تولید پودر دستی به‌دلیل قیمت‌گذاری دستوری و نبود صرفه اقتصادی منتشر شده بود. به‌تازگی دبیر سابق انجمن صنایع شوینده، بهداشتی و آرایشی اعلام کرد واحدهای تولیدی ابتدای سال درخواست افزایش ۴۰ درصدی نرخ را داشتند که با ۲۵ درصد آن موافقت شد؛ بنابراین از خرداد به بعد افزایش قیمتی در صنایع شوینده و بهداشتی اعمال نشده است. در حال حاضر هم درخواست افزایش نرخ از سوی انجمن در حال پیگیری است که میزان آن برای محصولات مختلف متفاوت است. این درخواست‌ها به سازمان حمایت ارائه شده و باید به جمع‌بندی برسند. او همچنین تاکید کرد تولیدکنندگان این صنعت در زیان هستند و وضعیت تولیدکنندگان پودر در بین محصولات شوینده سخت‌تر از سایر تولیدکنندگان است و این تولیدکنندگان زیان بیشتری نسبت به سایر تولیدکنندگان دارند، اما وزارت صمت در اطلاعیه خود اشاره‌ای به این موضوعات و تعیین تکلیف نرخ نکرده است.

افزایش نرخ روغن خام وارداتی

طبق آمار گمرک، واردات انواع روغن خام کاهش قابل‌توجهی نسبت به سال گذشته داشته، اما نرخ آن در بازارهای جهانی و البته ایران با افزایش مواجه شده است.

به گزارش ایسنا، آمارهای منتشر شده از سوی گمرک جمهوری اسلامی ایران نشان می‌دهد در ۱۰ ماه امسال بیش از ۷۷۴ هزار تن انواع روغن خام از ۱۴ کشور مختلف به ارزش بالغ بر یک میلیارد و ۴۰۵ میلیون دلار معادل بیش از ۳۰ هزار میلیارد تومان به کشور وارد شده که نسبت به همین بازه زمانی در سال گذشته، کاهش ۳۶.۵۵ درصدی از نظر وزنی داشته است. آرژانتین، آلمان، امارات متحده عربی، انگلستان، برزیل، ترکیه، رومانی، سوئیس، فدراسیون روسیه، قزاقستان، مالدیو، مالزی، مجارستان و هلند ۱۴ کشور مبدأ واردات انواع روغن خام هستند. نگاهی دقیق‌تر به آمار واردات انواع روغن خام از جمله روغن ذرت، روغن دانه آفتابگردان، روغن خام سویا و روغن پالم نشان می‌دهد این محصولات در بازارهای جهانی با افزایش نرخ مواجه شده‌اند، به‌طوری که هر کیلوگرم روغن خام وارد شده در سال جاری حدود یک دلار و ۸۱ سنت قیمت داشت که نشان‌دهنده افزایش بیش از ۲۶ درصدی نرخ این محصول است. بررسی ارزش ریالی انواع روغن خام وارداتی در ۱۰ ماه امسال و مقایسه آن با مدت مشابه سال گذشته نشان می‌دهد نرخ هر کیلوگرم از این محصول برای واردکنندگان رشد ۶ برابری نسبت به سال گذشته داشته، چراکه نه‌تنها نرخ جهانی انواع روغن خام براساس آمارهای ارائه‌شده ازسوی گمرک افزایش داشته، بلکه به‌نظر می‌رسد نرخ ارز برای واردات این محصول نیز تغییر کرده باشد، زیرا در ۱۰ ماه سال گذشته ارز ۴۲۰۰ تومانی ترجیحی به واردات روغن خام اختصاص پیدا می‌کرد، اما در سال جاری هر کیلوگرم روغن خام با ارز حدود ۲۱ هزار و ۵۳۳ تومانی وارد شده است. همچنین هر کیلوگرم روغن خام وارداتی در سال گذشته حدود ۶۰۰۰ تومان برای بازرگانان آب می‌خورد که این عدد با رشد بیش از ۵۴۶ درصدی امسال به ۳۹ هزار تومان رسیده است.

گزارش خبری

توسعه طرح کالابرگ در استان‌های کشور

طرح کالابرگ الکترونیکی از هفته‌های گذشته در استان هرمزگان به اجرا در آمد و مدتی بعد در ۳ استان مرکزی، قزوین و گیلان نیز به‌شکل آزمایشی اجرا شد. مردم در این استان‌ها می‌توانند با مراجعه به فروشگاه‌های موجود ۱۰ قلم کالای اساسی پیش‌بینی شده در این طرح به ارزش ۵۳۰ هزار تومان را که شامل ماست، شیر، پنیر، قند و شکر، ماکارونی، روغن مایع، برنج، مرغ و تخم‌مرغ است خریداری کنند.

به‌گفته مجری پروژه کالابرگ الکترونیکی، ثبت‌نام و فعال‌سازی تمام فروشگاه‌ها در این ۳ استان شروع شده و اعتبار افراد برای آنکه امکان خرید پیدا کنند، شارژ می‌شود.

براساس اعلام رئیس اتاق اصناف استان مرکزی تاکنون ۱۵۱۱ واحد صنفی این استان در راستای اجرای طرح کالابرگ الکترونیکی با هدف ثبات نرخ کالاهای اساسی ثبت‌نام کردند. در حالی که سهم استان مرکزی برای ثبت‌نام اصناف در اجرای طرح کالابرگ الکترونیکی ۱۳۰۴ واحد بوده و فراتر از سهمیه استقبال شده است.

همچنین در استان قزوین برای ۳۰۰ فروشگاه زیرساخت فراهم شده و عمده‌فروشی‌ها، خواربارفروشی‌ها، سوپرمارکت‌ها، فروشگاه‌های مواد غذایی، محصولات لبنی و مواد غذایی متفرقه در سامانه ثبت‌نام کرده‌اند و اتصال آنان به شبکه ملی اعتبار انجام شده است.

به‌گفته مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان قزوین، شبکه ملی اعتبار یک روش جدید است که متصل به شبکه بانکی است و بر مبنای کد ملی افراد، اعتبار کارت آنها شارژ می‌شود و شهروندان می‌توانند با هر کارت بانکی که به‌نام سرپرست خانوار است؛ خرید کنند و نیاز نیست حتما کارت یارانه به همراه داشته باشند.

در استان گیلان نیز براساس آخرین اخبار ۱۷۰۰ فروشگاه شناسایی و به سامانه شما (شبکه ملی اعتبار) متصل شده‌اند. براساس اعلام استاندار گیلان، طرح کالابرگ الکترونیکی از هفته اول اسفند در این استان اجرایی می‌شود و شناسایی و ثبت فروشگاه‌ها که از ۱۰ بهمن آغاز شده همچنان ادامه دارد.

به‌گفته اسدالله عباسی، اجرای طرح کالابرگ الکترونیکی از سیاست‌های دولت سیزدهم برای رفاه اجتماعی مردم است و گیلان به‌عنوان یکی از استان‌های مجری این طرح انتخاب شده است.

وی می‌گوید: باتوجه به شرایط سال‌های گذشته و افزایش قیمت‌ها، یارانه تعیین‌شده به مرور زمان ارزش نسبی خود را از دست می‌داد؛ بنابراین دولت مردمی و انقلابی برای حفظ قدرت و حمایت از مردم در بخش مربوط به خرید، طرح کالابرگ الکترونیکی را اجرا می‌کند.

■ تعمیم به کل کشور

در روزهای اخیر وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی از توسعه طرح کالابرگ الکترونیکی خبر داد و گفت: بنا داریم این طرح را در گام‌های بعدی از طریق فروشگاه‌های زنجیره‌ای به کل کشور تعمیم بدهیم.

وی در گفت‌وگو با ایسنا گفت: تکلیفی که قانون گذار در تبصره ۱۴ بودجه سال ۱۴۰۱ برای دولت تعیین کرد، حاکی از آن بود که دولت ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی را حذف کند و مابه‌التفاوتش را به شکل کالابرگ یا روش‌های دیگر بپردازد.

مرتضوی با بیان اینکه ما این کار را انجام دادیم و طرح توزیع کالابرگ را در گام نخست در چند شهرستان اجرا کردیم و پاسخ مناسب گرفتیم افزود: در ادامه طرح مذکور به‌صورت آزمایشی در استان هرمزگان عملیاتی شد. اکنون ضریب نفوذ طرح بسیار بالاست و حدود ۱۳۰۰ تا ۱۴۰۰ فروشگاه به سامانه شبکه ملی «اعتبار» متصل هستند.

وزیر رفاه به برخی گزارش‌ها که حاکی از عدم اقبال عمومی از طرح بود نیز اشاره کرد و گفت: گزارش‌های دریافتی حاکی از آن است که با اقبال عمومی چندانی مواجه نشده‌ایم، ضمن آنکه اطلاع‌رسانی مناسب هم انجام شده است. با این حال بنا داریم طرح کالابرگ را توسعه بدهیم و بر این اساس توزیع کالابرگ الکترونیک در ۳ استان گیلان، قزوین و مرکزی ادامه می‌یابد.

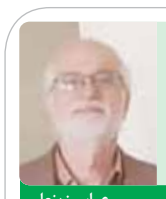
آن‌طور که وی گفته در معاونت رفاه و شرکت مربوطه، با فروشگاه‌های زنجیره‌ای هماهنگی به عمل آمده تا در گام‌های بعدی طرح از طریق فروشگاه‌های زنجیره‌ای در کل کشور تعمیم یابد. این شبکه آماده است و دریافت کالا یا یارانه نقدی اختیاری است. امیدواریم این طرح با اقبال بیشتری مواجه شود و فرهنگ آن نیز نهادینه شود تا بتوان آن را ترویج داد.

■ سخن پایانی

در حال حاضر شهروندان در ۴ استان هرمزگان، گیلان، قزوین و مرکزی می‌توانند با مراجعه به فروشگاه‌های مجاز و متصل به شبکه شما (شبکه ملی اعتبار) نسبت به استفاده از این اعتبار در خرید اقلام اساسی استفاده کنند. لازم به ذکر است که مشارکت در این طرح برای فروشندگان اختیاری است و فروشندگان صنف خواربار، لبنیات، پروتئین، فروشگاه‌های زنجیره‌ای و تعاونی‌های مصرف می‌توانند با مراجعه به نرم‌افزارهای بازار و مایکت یا از طریق درگاه الکترونیکی shoma.sfara.ir نسبت به نصب برنامه کاربردی «شما» و ثبت‌نام از قسمت پنل فروشنده به این سامانه متصل شوند. تسویه حساب و واریز مبالغ خریدهای اعتباری مشابه تسویه با فروشندگان از طریق کارتخوان است و به‌گفته مجری پروژه کالابرگ الکترونیک، اتصال به این طرح کاملا رایگان است و نیازی به پرداخت هیچ هزینه‌ای توسط فروشندگان نیست. پول خرید کالا نیز ۴۸ ساعته به حساب فروشنده یا مغازه‌دار واریز می‌شود.

یادداشت

گره کور رکود بر بازار مسکن

عباس زینعلی
کارشناس بازار مسکن

باتوجه به شرایط عمومی اقتصادی کشور، برنامه‌ریزی و اجرایی کردن پروژه نهضت ملی مسکن بسیار دشوار به‌نظر می‌رسد.

اکنون که یک سال و نیم از عمر دولت می‌گذرد، به‌نظر نمی‌رسد وزارت راه و شهرسازی بتواند تحقق این وعده را عملی کند.

رکودی هم که در بازار مسکن شاهد آن هستیم، محصول شرایط اقتصادی بازار است و ارتباطی با تصمیمات دولت ندارد.

از این‌رو، تمام تلاش‌های دولت برای ساماندهی بازار مسکن، از این شرایط تاثیر گرفته و مانع از این شده است که قیمت‌ها کاهش پیدا کند.

اما امید است که دولت در چشم‌اندازها و برنامه‌های آتی با ایجاد منابع و افزایش تولید بهینه‌تر، بتواند گره کور بازار مسکن را باز کند. در حال حاضر اقدامی که بتواند گره‌گشا باشد، دیده نمی‌شود.

بازار مسکن تنها در صورتی سروسامان می‌گیرد که دولت با برنامه‌ریزی و به‌صورت‌مستمر، اقدام به تولید انبوه مسکن و در این راستا به مسئله مکان‌یابی صحیح و زیرساخت‌های کشور توجه کند.

وقتی که هر ساله تولید مسکن در کشور روند صعودی در پیش بگیرد و فاصله بین عرضه و تقاضا کاهش یابد، می‌توانیم سرانجام بعد از گذشت چند سال بگوییم که گره کور بازار مسکن در حال باز شدن است و امیدواریم اقشار کم‌درآمد جامعه بتوانند با ابزارهای مالی و پولی خود خانه‌دار شوند.

دولت باید با کمک انبوه‌سازان و بخش خصوصی و تکیه بر منابع مالی مشخص اقدام به ساخت‌وساز و روش تامین مالی مرحله‌ای را حذف کند.

با این اقدام، تعداد مشخصی از واحدهای مسکونی در یک بازده زمانی معین ساخته و تحویل متقاضیان داده می‌شود، وگرنه در کوتاه‌مدت و با ابزارهای محدود تمام سیاست‌هایی که دولت برای ساماندهی بازار مسکن به‌کار می‌برد، شکل شعاری به خود می‌گیرد و در نهایت اجرایی نمی‌شود.

از طرف دیگر، شکاف عمیق درآمد خانوارها با سبد معیشتی جامعه، تامین بودجه برای خرید خانه را ناممکن کرده است، چرا که اگر عرضه در بازار مسکن افزایش یابد، باز هم عده‌ای زیادی از مردم توانایی خرید یک خانه کم‌متراژ را ندارند؛ اتفاقی که اکنون در حال رخ دادن است و روزبه‌روز تشدید می‌شود.

دولت طبق قانون اساسی موظف است با تامین منابع مالی مناسب، اقدام به ساخت‌وساز و به‌عنوان سرمایه‌گذار اصلی و باتوجه به نیازسنجی دقیق، اقدام به تولید انبوه مسکن در سطح کشور کند.

در حال حاضر بهترین پیشران اقتصادی در کشور، بازار مسکن و تمام منابع لازم برای ساخت‌وساز در کشور موجود است و ما نیازی به واردات از خارج از کشور نداریم.

مشکلات بخش مسکن باعث ایجاد رکود در بازار می‌شود و با این اتفاق انباشت تقاضا انجام می‌گیرد که تعادل بازار را بر هم می‌زند. در نتیجه، توان خرید مردم از بین رفته و بازار اجاره نیز که متاثر از نرخ مسکن است، ملتهب و باعث نارضایتی‌های عمومی می‌شود.

در بیشتر کشورهای دنیا، مالکیت مسکن موضوع خیلی مهمی برای مردم نیست و معضل خاصی به‌حساب نمی‌آید، اما در کشور ما از دیرباز این موضوع از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده و مسکن یکی از بنیادین‌ترین موضوعات تشکیل خانواده است که اگر موردتوجه قرار نگیرد، می‌تواند تبعات جبران‌ناپذیری را در سطح کلان جامعه به‌وجود می‌آورد.

باید مدیران توانمند اجرایی با نظارت و پیگیری‌های مستمر، به تولید مسکن در کشور سرعت ببخشند تا شاهد اعتمادسازی عمومی نسبت به بازار مسکن در جامعه باشیم.

همچنین، با ایجاد سیاست‌های پولی و مالی مناسب، اقشار مختلف جامعه را برای خرید مسکن توانمند کنند.

نشست مشترک برای تسریع نوسازی بافت فرسوده

معاون وزیر راه و شهرسازی و مدیرعامل شرکت بازآفرینی شهری ایران در سفر به استان اصفهان گفت: با تاکید وزیر راه و شهرسازی و وزیر کشور مقرر شده است تا چنانچه استانداران باتوجه به شرایط اقتصادی، اجتماعی، اقلیمی و زیست‌محیطی شهرها، نیازمند بسته تشویقی ـ تکمیلی هستند، آن را اعلام و تدوین کنند و به‌تصویب کمیسیون ماده ۵ استان برسانند.

محمد آیینی در گفت‌وگو با پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی از برگزاری نشست مشترک وزیر راه و شهرسازی و وزیر کشور برای تسریع در نوسازی بافت فرسوده با ابلاغ بسته تشویقی ۱۹بندی توسط رئیس شورای‌عالی شهرسازی و معماری خبر داد. معاون وزیر راه و شهرسازی با اعلام اینکه در گزارش تدوین‌شده توسط مسئولان وزارت کشور، بر ضرورت تولید مسکن در بافت‌های فرسوده نیز تاکید شده است، گفت: با توافقی که انجام شد و همچنین فراهم شدن زمینه‌های لازم برای نوسازی بافت فرسوده، ضرورت دارد تا برای تولید مسکن، بیشتر از گذشته از ظرفیت بافت‌های فرسوده برای تولید مسکن استفاده شود. مدیرعامل شرکت بازآفرینی شهری ایران توضیح داد: تولید مسکن در بافت فرسوده شهرها مزیت نسبی به ساخت مسکن در دیگر نقاط دارد، زیرا این بافت‌ها واجد امکانات و تاسیسات هستند و به‌دلیل قرار داشتن در بافت شهرها مردم رغبت بیشتری برای مشارکت دارند. آیینی با یادآوری اینکه طبق تاکید وزیر راه و شهرسازی نوسازی سالانه ۲۰۰ هزار واحد مسکونی در بافت فرسوده در برنامه اجرا قرار گرفته است، ادامه داد: با تاکید ویژه وزیر کشور، استانداران به‌شکل ویژه در ترغیب و زمینه‌سازی برای نوسازی بافت‌های فرسوده، مشارکت حداکثری خواهند داشت.

صمت تبعات افزایش نرخ بهره تسهیلات طرح نهضت ملی مسکن را بررسی کرد

روزهای تیره برای خرید خانه

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

به‌تازگی رئیس اداره کل اعتبارات بانک مسکن از افزایش نرخ بهره تسهیلات طرح نهضت ملی از ۱۸ به ۲۳ درصد در قراردادهای جدید خبر داده است. موضوعی که چند ماهی بود زمزمه آن به‌گوش می‌رسید و سرانجام خبر آن منتشر شد. در این اتفاق، کل سود پرداختی متقاضی در این تسهیلات به حدود یک میلیارد و ۶۴۲ میلیون تومان می‌رساند و از سویی، اقساط متقاضیانی که در حال پرداخت تسهیلات هستند،کمابیش به حدود ۸. ۵ تا ۹ میلیون تومان افزایش پیدا خواهد کرد.

این موضوع در حالی رقم خورد که پیش‌بینی‌حداقل دستمزد برای سال آینده حدود کار ۷میلیون و ۹۲۰ هزار تومان برآورد شده است و این یعنی قشر زیادی از مردم توانایی بازپرداخت تسهیلات را نخواهند داشت. این اتفاق همچنین می‌تواند تمایل سازندگان را برای طرح‌های انبوه‌سازی کاهش دهد، هرچند همین حالا نیز بسیاری از انبوه‌سازان از کار ساخت‌وساز فاصله گرفته‌اند و رکود در این حوزه بخش مسکن را از سمت عرضه نیز با مشکل مواجه کرده‌است.

صمت در این گزارش افزایش نرخ تسهیلات طرح نهضت ملی از ۱۸ به ۲۳ درصد در قراردادهای جدید را از نگاه کارشناسان بررسی کرده که در ادامه می‌خوانید.

عکس: آیدا فریدی

قرار است دولت برای اقشار هدف مسکن بسازد و تامین مالی گسترده‌ای نیز برای آن در نظر گرفته است، از همین بابت، باید به جنبه حمایتی این اقدامات بیشتر توجه شود

ناامیدی اقشار هدف از خرید ملک

تورم اقتصادی در چند سال اخیر بلای جان بازار مسکن شده و با تاثیری که از بازارهای موازی نظیر ارز و طلا گرفته، نرخ مسکن را روزشمار در مسیر صعودی قرار داده است. از طرفی، درآمدها با مخارج سازگار نیست و در همین شرایط، خبر افزایش نرخ تسهیلات نهضت ملی مسکن اوضاع را بدتر کرده، طوری که اگر کارمندان و کارگران تمام حقوق ماهانه خود را بابت اقساط این تسهیلات پرداخت کنند، باز هم جوابگو نیست.

حتی در کشوری مثل ترکیه نیز که تورم آن در سال‌های اخیر روندی صعودی را طی کرده و اکنون در وضعیت نامناسبی به‌سر می‌برد، مردم با داشتن حدود ۳۰ درصد از کل پول مسکن باقی آن را می‌توانند وام بگیرند. سود این وام در سال ۲۰۲۲ کمتر از ۱۵ درصد برآورد شده و بازار مسکن اکنون چه از سمت عرضه و چه از سمت تقاضا در وضعیتی نامتعادل است. این بازار مولد که از بخش‌های بنیادین در اقتصاد محسوب می‌شود، هر ماه با افزایش نرخ مواجه است.

براساس آمارهای بانک مرکزی اکنون متوسط نرخ مسکن در کلانشهر تهران به بیش از ۵۵ میلیون تومان رسیده است، یعنی هر فرد برای خرید یک خانه کوچک متراژ ۶۰ متری در این شهر باید حدود ۳میلیارد و ۳۰۰ میلیون تومان هزینه کند. ساخت واحدهای مسکن ملی از همان ابتدا نیز از سوی کارشناسان چندان راه مطمئنی برای خروج بازار مسکن از این وضعیت بحرانی محسوب نمی‌شد، اما حالا با تغییر وضعیت تسهیلات، با مشکل جدیدی مواجه شده و به‌نظر می‌آید همین امید اندک نیز در حال از بین رفتن است.

افزایش پلکانی اقساط تسهیلات نهضت ملی مسکن

حجت‌الله فرزانی، کارشناس پولی و بانکی در رابطه با افزایش نرخ تسهیلات طرح نهضت ملی از ۱۸ به ۲۳ درصد در قراردادهای جدید به صمت گفت: آنچه بانک مسکن دنبال می‌کند، افزایش پلکانی نرخ اقساط ماهانه تسهیلات نهضت ملی مسکن است و بانک مسکن شرایط را طوری رقم زده که در سال‌هایی اول متقاضیان فشار کمتری را متحمل شوند و به‌طور سالانه باتوجه به تورم موجود مقدار ریالی اقساط این وام رشد کند، هرچند با نظر به افزایش ناچیز درآمدها، افراد از همان سال‌های نخست با مشکلاتی مواجه می‌شوند، اما باتوجه به منابع محدود و تورم اقتصادی، بانک‌ها چاره دیگری ندارند.

وی تاکید کرد: نکته مهمی که در رابطه با تسهیلات نهضت ملی مسکن باید به آن توجه کرد، این است که دوران این تسهیلات ۲۰ ساله بوده و ۳ سال ابتدایی بابت دوران ساخت است، بدین‌معنا که در ۳سال ابتدایی بازپرداختی در این حوزه وجود ندارد، در نتیجه از سال چهارم تا سال آخر که ۱۷ سال می‌شود، اقساط بازپرداخت می‌شود. باید توجه کرد که مبلغ ۵. ۸ تا ۹ میلیون تومان در مقایسه با حقوق فعلی نیست و باید با دستمزد ۳ سال آینده مقایسه شود.

در حقیقت، اگر طرح حمایتی از سوی دولت مطرح می‌شود، باید هم در نرخ‌ها و مبالغ و هم در آورده متقاضیان اجرا شود. بنابراین، دولت اگر می‌خواهد از طریق بانک‌ها تامین مالی کند، باید طوری برنامه‌ریزی کند که علاوه بر متقاضیان، بانک‌ها نیز دچار ضرر و زیان نشوند و باتوجه به منابع محدود آنها برنامه‌ریزی‌ها انجام گیرد.

باوجود گذشت ماه‌ها از آغاز اجرای نهضت ملی مسکن این طرح در نقاط مختلف کشور با محدودیت، مشکلات و کمبودهایی مواجه و یکی از این مشکلات تامین مالی برای احداث و ساخت مسکن است.

▣ کمک مولدسازی به متقاضیان نهضت ملی مسکن

فرزانی تصریح کرد: قرار است دولت برای اقشار هدف مسکن بسازد و تامین مالی گسترده‌ای نیز برای آن در نظر گرفته است، از همین بابت، باید به جنبه حمایتی این اقدامات بیشتر توجه شود.

در روزهای اخیر موضوع مولدسازی مطرح شد که می‌تواند با دستاوردهای مالی خود، سهم آورده متقاضیان و فشاری را که برای تامین مالی بر دوش بانک‌ها قرار دارد، تا حد زیادی کاهش دهد.

واضح است که برای بهره‌مندی دولت از آورده مردمی در اجرای نهضت ملی مسکن، باید یک‌سری تسهیلات و شرایط آسان برای افرادی که توان پرداخت سهم آورده خود را ندارند، در نظر گرفته شود، اما این موضوع نیز همچنان در هاله‌ای از ابهام است و در بسیاری از شهرهای کشور توجهی به آن نمی‌شود.

وی در پایان گفت: جمعیت هدف در نهضت ملی مسکن عموما افرادی از دهک‌های یک تا ۵ هستند که به‌طبع توان مالی و منابع درآمدی خوبی برای پرداخت آورده ندارند و از طرفی، بسیاری از مردم اخذ وام مسکن را برای پرداخت رهن و اجاره بسیار راحت‌تر از پرداخت آورده در نهضت ملی مسکن می‌دانند.

منابع مالی وعده دولت برای ساخت واحدهای مسکونی از ۲منبع اصلی یعنی آورده متقاضیان و تسهیلات بانکی به‌دست می‌آید

دوراهی سخت برای دولت

سعید آسویار، کارشناس بازار مسکن به صمت گفت: دولت از طرفی در تلاش است تا با وضع سیاست‌های مختلف بازار مسکن را سروسامان دهد و از سوی دیگر، برای اجرایی کردن این اهداف با مشکل روبه‌رو می‌شود.

اکنون که نرخ بهره اقساط تسهیلات نهضت ملی مسکن جهش چشمگیری داشته است و می‌توان به این نتیجه رسید که دولت بیش از هر اقدامی باید در راستای اصلاح سیاست‌های اقتصادی گام بردارد. با این اتفاق، حل بسیاری از مشکلات راحت‌تر می‌شود.

وی در ادامه افزود: به‌علت تاثیرپذیری بازارهای موازی بر یکدیگر ضرورت دارد تا دیگر بازارهای مالی برای کنترل بازار مسکن کنترل شوند.

در حال حاضر، نرخ دلار روزبه‌روز در حال رکوردزنی و شرایط را برای معامله ملک سخت‌تر کرده است. این مسئله می‌تواند بر نوع پرداخت تسهیلات بخش مسکن و همچنین نرخ تمام‌شده این پروژه دولتی تاثیر منفی بگذارد و در عمل ساخت خانه ارزان را برای اقشار هدف ناممکن کند.

باتوجه به نبود تعادل در بازار مسکن و افزایش نرخ خرید و اجاره، دولت باید برای تامین سرپناه مردم به ساخت واحدهای مسکونی با زیرساخت‌های رفاهی در چارچوب قوانین و مقررات اقدام کند.

ازهمین‌رو بود که به‌موازات برنامه انبوه‌سازی مسکن در دولت‌های پیشین، طرح نهضت ملی مسکن در دولت سیزدهم کلید خورد تا دولت بتواند علاوه بر تحقق جهش تولید مسکن و قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن، با ارائه انواع امکانات و مشوق‌ها از جمله ارائه زمین ارزان‌قیمت و تسهیلات مناسب شرایط خانه‌دار شدن بخش زیادی از مردم را تسهیل کند.

▣ عدم‌شفاف‌سازی دولت برای پرداخت سهم مردمی در ساخت

آسویار در ادامه تصریح کرد: در چشم‌انداز طرح ملی مسکن قرار است تا سال ۱۴۰۴ بالغ بر ۴ میلیون مسکن در کشور ساخته و تحویل متقاضیان شود، اما در خلال اجرای این طرح عظیم، مشکلاتی مطرح است که از مهم‌ترین آنها می‌توان به عدم‌شفاف‌سازی دولت برای پرداخت سهم مردمی در ساخت‌وساز این واحدها اشاره کرد.

تامین مالی وعده دولت برای ساخت واحدهای مسکونی از ۲ منبع اصلی یعنی آورده متقاضیان و تسهیلات بانکی به‌دست می‌آید. حال باتوجه به منابع محدود بانک‌ها و پیشی گرفتن تورم از درآمد خانوارها اگر هرکدام از این ۲ عامل با خلل مواجه شود، روند پیشبرد این پروژه با اماواگر روبه‌رو می‌شود.

وی در پایان گفت: واضح است که برای بهره‌مندی دولت از آورده مردمی در اجرای نهضت ملی مسکن، باید یک‌سری تسهیلات و شرایط آسان برای افرادی که توان پرداخت سهم آورده خود را ندارند، در نظر گرفته شود، اما این موضوع نیز همچنان در هاله‌ای از ابهام است و در بسیاری از شهرهای کشور توجهی به آن نمی‌شود.

سخن پایانی

براساس قانون جهش تولید مسکن، بانک‌ها باید ۳۶۰ هزار میلیارد تومان در سال برای ساخت مسکن حمایتی اختصاص دهند. سقف فردی تسهیلات جهش تولید مسکن در تهران ۴۵۰ میلیون تومان، شهرهای بالای یک‌میلیون نفر جمعیت ۴۰۰ میلیون تومان، مراکز استان ۳۵۰میلیون تومان، سایر شهرهای کشور ۳۰۰ میلیون تومان و در روستا ۲۵۰ میلیون تومان تعیین شده است.

با این‌حال، ماه‌ها است بانک‌ها روی خوشی به تسهیلات مسکن حمایتی نشان نمی‌دهند، به‌طوری‌که در طول ۱۷ ماهی که از تصویب قانون جهش تولید مسکن می‌گذرد، از ۲۶ بانک و موسسه بانکی متعهد به پرداخت این تسهیلات، فقط یک بانک یعنی بانک مسکن، به تعهد خود عمل کرده است.

بانک مسکن تا بهمن امسال حدود ۶۰ هزار میلیارد تومان وام پرداخت کرد،اما سایر بانک‌ها در این زمینه اقدامی انجام ندادند تا اینکه در اوایل ماه جاری، وزیر راه و شهرسازی بعد از ارسال چندین فراخوان سرانجام ۵ بانک دولتی دیگر را هم پای‌کار آورد. در نهایت قرار شد، پرداخت تسهیلات ساخت ۱۵۰هزار واحد مسکونی نهضت ملی توسط بانک ملی، ۵۰۰ هزار واحد مسکونی توسط بانک صادرات، ۲۰۰ هزار واحد مسکونی توسط بانک تجارت، ۲۰۰هزار واحد توسط بانک سپه و ۱۰۵هزار واحد نیز توسط بانک‌ملت انجام شود. اکنون که سرانجام بانک‌ها پای‌کار آمده‌اند، ناگهان خبر رسیده که سود تسهیلات نهضت ملی مسکن نیز مانند سایر تسهیلات بانکی قرار است به ۲۳ درصد افزایش داشته باشد.

این خبر در حالی که روی خروجی رسانه‌ها قرار گرفته که دولت هنوز موفق نشده است، به‌طورکامل زمین موردنیاز این طرح را تامین کند و پیمانکاران را کاملا پای پروژه بیاورد.

از این گذشته، بخش زیادی از متقاضیان مسکن حمایتی هیچ پیش‌پرداختی برای این پروژه‌ها واریز نکرده‌اند.

نقش معادن در ارزآوری و توسعه اقتصادی

عکس: آیدا فریدی

کتایون ملکی: بخش معدن با در اختیار داشتن ذخایر بسیار و ارزشمند می‌توانـد یکی از بازیگران اصلی ارزآوری برای کشـور باشـد؛ آن هم در شرایطی که خزانه ارزی کشور در بحث تامین ارز با مشکلاتی همراه است. از سـویی دیگر، تحریم‌های نفتی باعث شد تا نقش معدن و صنایع معدنی در صادرات غیرنفتی پررنگ‌تر از گذشته شود. ازاین‌رو، برخی کارشناسان ایران را نه کشوری نفتخیز، بلکه کشوری معدن‌خیز می‌دانند.
صمت در ایـن گـزارش به نقش معـادن در ارزآوری و توسـعه اقتصادی پرداخته است.

ایران کشوری غنی در حوزه معدن

وجود حدود ۶۸ نوع ماده معدنی در ایران سـبب شده است تا کشور ما از جمله کشـورهای غنی در حوزه معدن به‌شـمار برود. براساس آمارهای منتشرشـده، ایران جایگاه پانزدهم را در بین کشـورهای معدن‌خیز دنیا، جایگاه سوم در آسیا و نخست را در خاورمیانه به خود اختصاص داده است

بهرام شـکوری، عضـو هیات‌مدیـره اتحادیه تولیدکننـدگان و صادرکننـدگان محصـولات معدنـی ایـران در گفت‌وگـو بـا صمت گفت: معادن، حلقه ابتدایی زنجیره بسیاری از تولیدات صنعتـی هسـتند و ارتباط تنگاتنگـی با صنایع وابسـته همچون فـولاد، صنعـت حمل‌ونقل و ارتباطات، ساخت ماشین‌آلات، صنایع شیمیایی، پتروشـیمی و پروژه‌های عمرانی دارند. به‌همین دلیل، علاوه بر اسـتخراج از معادن و صادرات مواد معدنی، باید به توسـعه زنجیره ارزش نیز توجه داشت. نقش بالقوه معـدن و صنایع معدنی به‌واسـطه ذخایـر عظیم معدنی موجـود در کشـور و ایجاد یک زنجیره بسـیار طولانی در ایجاد ارزش‌افزوده، غیرقابل‌انکار است.

▣ نقش معادن در تولید ناخالص داخلی

وی ادامـه داد: نقـش معادن در تولیـد ناخالص داخلی منجر به افزایش تقاضا و پیشـروی حلقه‌های بعدی تولید می‌شود. این موضوع در کشورهای معدن‌خیز مانند امریکا مدنظـر قرار می‌گیرد، به‌طوری کـه ضمن تکیه بر تولید و صـادرات موادخام و نیمه‌خام، از زنجیـره ارزش نیز برای توسعه اقتصادی استفاده می‌شود.

به‌گفته شکوری، به‌عنوان‌مثال این کشور در سال ۲۰۱۵ از اسـتخراج مـواد معدنی حدود ۸۰ میلیـارد دلار ارزش اقتصادی ایجاد کرد و با بهره‌گیری از زنجیره ارزش، این رقم را به ۶۳۰ میلیارد دلار و در صنایع پایین‌دسـتی به ۲۴۰۰ میلیارد رساند که جهشی ۳۰ برابری داشت، در صورتی که زنجیره تولید در کشـور ایران کامل شود، با فرآوری نهایی مواد معدنی می‌توان به‌طورمتوسـط ارزش‌افزوده‌ای بالغ بر ۱۰ برابر ارزش خام مـواد معدنی ایجاد کرد. برای مثال با ایجـاد زنجیره ارزش در فلزاتـی مانند مس، نیکل و کروم می‌تـوان به‌ترتیب میزان سـودآوری را به ۱۰، ۲۰۰ و ۹۲ برابر افزایش داد.

وی ادامـه داد: در فلزاتی مانند آهـن که زنجیره ارزش شامل مراحل مختلفی مانند سنگ‌آهن کلوخه، سنگ‌آهن دانه‌بندی‌شـده، کنسانتره، گندله و آهن‌اسفنجی است، میزان افزایش سودآوری بین ۲ تا ۶۴ برابر متغیر است.

▣ تولیدمحصـولات مختلـف در زنجیـره ارزش

این عضو هیات‌مدیـره اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکننـدگان محصولات معدنی ایران، اضافه کرد: همچنین در برخی مواد معدنی امکان تولید محصولات مختلـف در زنجیره ارزش وجود دارد. به‌عنوان مثـال، در صنعت گچ، امکان تولید ۵۰ نوع محصول وجود دارد که در صورت تحقق آن، برای کشـور بسیار ارزشمند خواهـد بود،امـا این امر مسـتلزم توجه به رفـع موانع در این‌باره است.

دربـاره برخی فلزات خاص مانند مس، علاوه بر توجه به معادن بزرگ، اسـتفاده از ظرفیت‌های معادن اکسـیدی و سـولفیدی کوچک و متوسـط نیز ضروری است. از این‌رو، حمایت‌هـای دولتی از این معادن و توسـعه صنایع تولید مس به روش‌های لیچینگ و بیولیچینگ می‌تواند سـبب رشد تولید مس کاتد و سایر محصولات مرتبط در زنجیره ارزش شـود. در زنجیـره ارزش فولاد نیز اطـلاع دقیق از تامین سـنگ‌آهن موردنظر به‌عنوان حلقه اول این زنجیره بسیار اهمیت دارد.

وی تصریح کرد: در زنجیره ارزش آلومینیوم اکتشـافات جدید، افزایش بهره‌وری، تعیین‌تکلیف اسـتفاده از برخی مواد معدنی در تولید آلومینیوم (مانند نفلین و سـینیت) و حل مشکلات تامین انرژی بسیار اهمیت دارد. در حالت کلی، برای توسـعه زنجیره ارزش در بخش معدن، توسعه زیرسـاخت‌های مناسب (شـامل انرژی، راه‌های دسترسی و حمل‌ونقـل)، توجه به سـرمایه‌گذاری خارجی و داخلی (اسـتفاده از ظرفیت بانک‌هـا و صندوق‌های بیمه معادن، افزایش بودجه موردنیاز برای توسـعه و شـکوفایی معادن، جلب مشـارکت و سـرمایه بخش خصوصی)، اسـتفاده از فناوری‌هـای روز و پیشـرفته، بروزرسـانی ماشـین‌آلات و در برخی ذخایر مانند مس (رتبه دوازدهم)، آهن (رتبه نهم)، سرب (رتبه پانزدهم) و روی (رتبه سـیزدهم) جایگاه خوبی در جهان دارد. همچنین، در تولیـد برخی مواد معدنی مانند گـچ (رتبه دوم)، کرومیت (رتبه نهم)، آهن (یازدهم)، مس (رتبه شـانزدهم) و اورانیوم (رتبه سیزدهم) از جمله فرسوده و اسـتفاده از دانش روز دنیا در این زمینه، ایجاد صنایع پایین‌دسـتی و تکمیل زنجیـره ارزش، ورود علم و تکنولوژی‌های نوین و به‌روز در این صنعت، خودداری دولت از دخالـت غیراصولی در بازار و قیمت‌گذاری محصولات و برنامه‌ریـزی اصولی برای اصلاح نـرخ حامل‌های انرژی و استفاده بهینه از منابع آزادشده از محل یارانه پنهان انرژی در راستای توسعه زنجیره ارزش محصولات معدنی و فلزی به‌ویژه اکتشافات معدنی ضروری است.

▣ ظرفیت معدن در تحقق رشد اقتصادی

شـکوری در ادامه اظهار کرد: رشد اقتصادی نخستین و مهم‌ترین عامل توسـعه‌یافتگی هر کشـور است و براساس آنچه گفته شـد، بخش معدن ایران این ظرفیت را دارد که اثر بسزایی در رشد اقتصادی کشور داشته باشد.

وی افزود: بخش معدن به‌عنوان مهم‌ترین موتور محرکه و پیشران اقتصاد و توسعه‌یافتگی در کشورهای معدن‌خیز از جملـه ایران به‌شـمار می‌رود. اهمیـت بخش معدن در کشـور کمتر از نفت نیست و توسعه این بخش و توجه به نقش صادرات مواد معدنی سـبب توسـعه اقتصادی کشور می‌شود.

▣ ۲ شاهرگ حیاتی ارزآوری

به‌گفته شـکوری، باتوجه به مشکلات موجود در فروش نفت، بخش معدن و صنایع معدنی در کنار پتروشـیمی، ۲ شاهرگ حیاتی ارزآوری برای کشور در این سال‌ها بوده‌اند. سـهم بخش معدن و صنایع معدنی در سال ۱۴۰۰، حدود ۲۷ درصد بوده که بسیار قابل‌توجه است.

وی ادامه داد: برخی آمار نشان می‌دهد که تغییرات ارزی و وزنی معادن و صنایع فلزی رشد بیشتری نسبت به سایر معادن داشـته و براساس این آمار، رشد بیشتر محصولات در ۳ سـال گذشته مثبت بوده است. این مهم نشان‌دهنده ظرفیت بخش معدن در ارزآوری و صادرات کشـور اسـت. همچنین، مقایسه صادرات غیرنفتی در فروردین ۱۴۰۱ با مدت زمان مشابه پارسال نشان می‌دهد که ارزآوری بخش معـدن، باوجود کاهش ۱۳ درصـد در وزن مواد صادراتی، کشورهای مطرح به‌شمار می‌رود.

عـلاوه بر موارد ذکرشـده، بیش از ۱۰ معدن فعـال در رتبه جهانی در کشور موجود است.

معادن سنگ‌آهن سنگان، چادرملو، چغارت، گل‌گهر، هرمز و ذخایر مس حدود ۱۵ درصد رشـد و در فروردین امسال، بخش معدن و صنایع معدنی سهم ۲۲ درصدی از کل صادرات غیرنفتی ایران داشت.

▣ اثرپذیری کمتر از تحریم‌ها

رئیـس انجمن مس ایران تصریح کـرد: باتوجه به اینکه صـادرات مـواد معدنی نسـبت به بسـیاری از بخش‌های دیگـر، اثرپذیری کمتری از تحریم‌ها داشـته اسـت، اگر موانع موجود در این بخش برطرف شـود، تا سـال ۱۴۰۴ می‌تواند بخشـی قابل‌توجهی از درآمدهای ارزی کشور را به خود اختصاص دهد، گرچه در شـرایط فعلی نیز حدود ۲۶ درصد از کل صادرات کشـور مربوط به بخش معدن و صنایع معدنی است.

در سـال‌های اخیر، برخی سیاست‌ها برای جلوگیری از صادرات موادخام و نیمه‌خام معدنی سبب فشار به بسیاری از معادن کوچک و متوسـط و علاوه بر آن، سـبب کاهش نقش بخش معدن در ارزآوری برای کشـور شـده اسـت. به‌طورمثال، این رویه در سـال ۱۳۹۹ سـبب کاهش ۸۱ درصدی ارزش صادرات شد.

باتوجه به کاربردهای بسـیار متنـوع برخی مواد معدنی در بخش‌های گوناگون ساختمانی و صنعتی در کشورهای توسعه‌یافته و درحال‌توسـعه، بسیاری از کشورها به‌شدت نیازمند این مواد معدنی هسـتند. از ایـن‌رو، صادرات این مواد معدنی برای توسـعه اقتصادی کشـور لازم است. این بدیهی اسـت که اگر نیـاز واحدهای تولیـدی داخلی در زنجیره ارزش مواد معدنـی وجود دارد، تامین نیاز داخلی باید در اولویت قرار گیرد.

شـکوری در این‌بـاره تصریـح کـرد: این امـر با وضع عـوارض صادراتی و موانع دیگر منطقی نیسـت و می‌توان با رفـع مواردی مانند قیمت‌گذاری دسـتوری و تاخیر در پرداخت‌هـای کارخانه‌های داخلی زمینـه رقابت را فراهم آورد.

وی ادامـه داد: در بسـیاری از کشـورهای صادرکننده مواد معدنی، صـادرات مواد معدنی فرآوری‌نشـده نیز در سرچشـمه و سـونگون به‌عنوان۵ معدن فلزی در کلاس جهانی هسـتند و سـنگ‌آهن، مس، سـرب، روی، طـلا، کرومیت، تیتـان و آنتی‌موان از کانی‌های فلزی محسـوب می‌شـوند که کشـور ایران در آن غنی است و احتمال کشف معادن جدیدتر در آینده نیز وجود دارد.

کنار زنجیره ارزش در دسـتور کار قرار دارد. به‌عنوان‌مثال، باوجود برابری تولید سـنگ خام و فرآوری کشور ترکیه با ایران، این کشـور حدود ۴ میلیون تن از تولیدات سـنگ خود را به‌صورت خام صادر می‌کند.

ایـن آمار بیش از ۱۰برابر صادرات سـنگ ایران اسـت. همچنین، کشـور اسـترالیا نیز بخش قابل‌توجهی از مواد معدنی خود از جمله زغال‌سـنگ، لیتیوم، نیکل و مس را به‌شکل خام صادر می‌کند. صادرات زغال‌سنگ این کشور در سـال گذشـته بیش از ۱۰۰ میلیـارد دلار و صادرات لیتیوم، نیکل و مس بیش از ۲۳ میلیارد دلار بود که نسبت به سال قبل از آن، حدود ۳۸ درصد افزایش داشته است.

وی ادامـه داد: همچنیـن تولیـد سـنگ‌آهن به‌عنوان مهم‌ترین کالای صادراتی اسـترالیا است که بخش اعظمی از آن بـه کشـورهای دیگر از جمله چین صادر می‌شـود. توجه به این موضوع سـبب شـده تا صادرات بخش معدن اسـترالیا در ۲۰۲۱-۲۰۲۲ بـه رکـورد ۳۱۸ میلیارد دلار امریکا برسد. به‌همین دلیل، با در نظر گرفتن نیاز کشور به صادرات مواد معدنی و لزوم افزایش آن، لازم اسـت ضمن رفع موانع بـرای صادرات موادخـام و نیمه‌خام معدنی، با افزایش اندک در تولید مواد معدنی زمینه لازم برای بهبود زنجیره ارزش در بخش معدن ایجاد شـود. این مهم علاوه بر محاسـبه سـهم معادن در ارزآوری و توسـعه اقتصادی کشـور، اثر ارزش‌افزوده ناشی از زنجیره ارزش را نیز لحاظ می‌کند.

سخن پایانی

باتوجه بـه موارد یادشـده، در واقـع، بخش معدن می‌تواند نقش پررنگی در توسـعه اقتصادی کشور ایفا کنـد. فعالان معدنی لازمه این موضوع را حمایت ویژه دولت از بخـش معدن دانسـته‌اند و معتقدند، در این صورت می‌توان موانع را از پیش‌روی توسعه برداشت و افزایش ارزآوری را محقق کرد.

نوبت اول

اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان ایلام

فراخوان مناقصات عمومی یک‌مرحله‌ای
یک‌مرحله‌ای با ارزیابی فشرده

اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان ایلام در نظر دارد نسبت به برگزاری مناقصات ذیل اقدام نماید.

شماره مناقصه	موضوع مناقصه	مدت اجرا	برآورد	مبلغ تضمین–ریال	رشته مورد نیاز
۸۳/۴۰۱/۲۰۶	اجرای عملیات تکمیلی بلوار پژوهش دانشگاه ایلام	۱۸ماه	۳۸۹/۴۰۵/۹۲۳/۶۰۲	۱۳/۷۸۸/۱۱۸/۴۷۲	راه وترابری

آخرین مهلت دریافت اسناد مناقصه: ۱۴۰۱/۱۲/۰۶
آخرین مهلت تحویل پیشنهادات: ۱۴۰۱/۱۲/۲۰
تاریخ بازگشایی پاکات: ۱۴۰۱/۱۲/۲۱
نوع تضمین: تضمین معتبر شـرکت در فرآیند ارجاع کار به صورت یک یا ترکیبی از ضمانت‌نامه‌هـای موضوع بندهای الـف، ب، پ، ج ،چ و ح ماده ٤ آیین‌نامه تضمین معاملات دولتی (شماره ۱۲۳٤۰۲/ت ۵۰۶۵۹ه مورخ ۹٤/۰۹/۲۲ می‌باشد.

فیش واریزی نقدی بحساب سپرده ٤۰٦۷۰٦۳۷۰۷۷٦۰۷٦۵- تمرکز وجوه سپرده نزد بانک ملی مرکزی می‌باشد
کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشـایی پاکات و مراحل بعد از آن از طریق سـامانه تـدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.
محـل تحویل پاکت الف - ایـلام – بلوار مدرس – اداره کل راهـداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان ایلام – واحد دبیرخانه
جهت دریافت اطلاعات مناقصه به سایت اینترنتی www.setadiran.ir مراجعه نمایید.
تلفـن تمـاس ۰۸۴۳۳۳۶۲۹۲۲– ۰۸۴۳۳۳۰۱۹۵–۰۸۴۳۳۳۸۴۰۰ – اداره پیمان و رسیدگی فاکس ۳۳۴۱۶۳۸

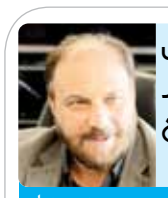
روابط عمومی اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان ایلام

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۲/۰۳ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۲/۰۶

یادداشت

بی‌ثباتی، چالش ادامه‌دار صنایع

مجید سعیدیان
فعال صنعت فولاد

ثبات سیاست‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و مسیر فعالیت صنایع را هموار می‌کند. فعالان صنعتی و تولیدکنندگان در طول سال‌های گذشته همواره خواستار ثبات سیاست‌ها بوده‌اند. با این وجود هر سال بخشنامه‌های متعدد و متفاوتی عملکرد این واحدها را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد.

نبود ثبات رویه در فرآیند تدوین لایحه بودجه سالانه دولت نیز به‌چشم می‌خورد. به‌عنوان‌مثال هر سال بهای انرژی مصرفی صنایع در قالب پیشنهادی جدید تغییر می‌کند، این در حالی است که انتظار می‌رود مسیر افزایش بهای انرژی در یک برنامه از پیش تعیین‌شده میان‌مدت مشخص باشد تا صنایع و واحدهای تولیدی بتوانند از قبل برای تولید خود برنامه‌ریزی کنند.

علاوه بر رشد سالانه هزینه انرژی که در بودجه سالانه تعیین می‌شود، در طول سال نیز هزینه انرژی مصرفی صنایع بدون هیچ ابلاغی افزایش می‌یابد. البته این رشد قیمت‌ها چراغ خاموش اجرایی می‌شوند و اعتراض صنعتگران به آن نیز نتیجه‌بخش نیست. در واقع بهای انرژی حتی در طول یک سال نیز ثبات ندارد.

علاوه بر چالش‌های ناشی از روند رو به رشد بهای انرژی مصرفی صنایع در کوتاه‌مدت، محدودیت‌های جدی در تامین انرژی نیز عملکرد این صنعتگران را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد. واحدهای فولادی کشور در ماه‌های گرم سال با محدودیت و قطع برق روبه‌رو هستند و در ماه‌های سرد سال نیز محدودیت‌هایی در تامین گاز این واحدها ایجاد می‌شود. چالش‌های تامین گاز واحدهای فولادی کشور در پاییز و زمستان امسال شدت گرفت و روند فعالیت صنایع را بیش از انتظار تحت تاثیر منفی قرار داد. این محدودیت از یک سو آسیب‌هایی را به تجهیزات خطوط تولید از جمله کوره‌ها وارد می‌کند و از سوی دیگر میزان تولید در این واحدها را به‌شدت کاهش می‌دهد. افت تولید به‌منزله افزایش هزینه است و سودآوری صنایع را به‌شدت کاهش می‌دهد؛ تا جایی که بسیاری از صنایع و تولیدکنندگان می‌توانند در آستانه سقوط و ورشکستگی قرار گیرند. محدودیت انرژی تحمیلی به صنایع از عملکرد اشتباه دولت‌ها در طول دهه‌های اخیر نشأت می‌گیرد. با وجود اینکه سیاست‌گذاران صاحبان سرمایه را به احداث صنایع تشویق کرده‌اند، خلاف وعده‌های قبلی، زیرساخت‌های موردنیاز را متناسب با ظرفیت‌سازی صنعتی توسعه نداده‌اند. در چنین موقعیتی شاهد تحمیل خسارات جدی به تولید در اثر اشتباه سیاست‌گذاری دولتمردان در حوزه انرژی هستیم؛ بنابراین از متولیان امر انتظار می‌رود ضرر و زیان وارده به صنایع و تولید را جبران کنند، اما نه‌تنها هیچ گام مثبتی برای جبران خسارات تحمیلی به صنایع برداشته نمی‌شود، بلکه هر روز این فشارها بیش‌ازپیش شدت می‌یابد. در سیاست‌های دولت نیز شاهد قیمت‌گذاری ارز با رقم‌های بسیار متفاوتی هستیم. از یک سو نرخ تسعیر ارز در بودجه سال آتی ۲۳ هزار تومان برآورد شده و از سوی دیگر بانک مرکزی در ماه‌های گذشته بخشنامه‌های متعددی را در زمینه تعیین نرخ ارز نیمایی صادر کرده است. قیمت دلار در بازار آزاد نیز هر روز رکورد تازه‌ای را ثبت می‌کند. در چنین شرایطی عملا امکان برنامه‌ریزی برای واردات، تولید و صادرات از میان می‌رود. صنایع هیچ چشم‌اندازی از فردای خود ندارند و همین موضوع عملا مانع تداوم فعالیت آنها می‌شود.

در واقع سیاست‌های ارزی دولت به‌شدت زیر سوال است و آینده صنعت را با ابهام روبه‌رو می‌کند. در ادامه باید تاکید کرد که بودجه سالانه بدون توجه به بحران‌های احتمالی و خسارت وارده به صنایع تدوین می‌شود؛ در نتیجه نمی‌توان به این بودجه اکتفا و براساس آن برنامه‌ریزی کرد.

بودجه عمرانی محرک بخش ساخت‌وساز است. با این وجود دولت‌ها در سال‌های گذشته با چالش‌های اقتصادی بسیاری روبه‌رو هستند که عملا امکان برنامه‌ریزی برای تولید را از آنها سلب کرده است. در نتیجه نمی‌توان به رقم اختصاص‌یافته به بودجه عمرانی نیز چشم امید داشت. دولت هم باتوجه به شرایط و روزانه تصمیم می‌گیرد. باتوجه به تمامی موارد یادشده دورنمای حرکت صنایع در سال آتی روشن و امیدوارکننده به‌نظر نمی‌رسد.

جایگزینی مشوق‌های زائد بانکی با مشوق‌های بورسی

تامین مالی در بازار سرمایه به‌نسبت بازار پول دشوارتر و گران‌تر شده است. به گزارش سنا مهدی طغیانی، سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس در همایش سالانه انجمن مالی ایران، اظهار کرد: انگیزه بنگاه‌های اقتصادی برای سرمایه‌گذاری منابع داخلی خود کاهش یافته و به‌نظر می‌رسد تمایل به صرف بخشی از این منابع در سرمایه‌گذاری غیرمولد داشته باشند. عضو کمیسیون اقتصادی تشریح کرد: تتمین مالی در بازار سرمایه به‌نسبت بازار پول دشوارتر و گران‌تر شده است؛ بنابراین برای بنگاه‌ها به‌صرفه‌تر است که بدهکار شوند. البته محدودیت منابع و چالش‌هایی همچون اعتبارسنجی و وثایق از محدودیت‌های بازار پول است. طغیانی با تاکید بر اینکه مجلس دو اقدام اساسی را در دستور کار دارد که کمک تمامی مسئولان را می‌طلبد، گفت: قانون مالیات بر عایدی سرمایه (مالیات بر سوداگری) با هدف محدود کردن بازارهای غیرمولد و پرهزینه شدن سرمایه‌گذاری‌های غیرمولد در ارز، طلا و ملک و همچنین رفع موانع سرمایه‌گذاری‌های مولد باید بجد در دستور کار قرار گیرد.

وی افزود: فقط ۳۲ کشور در جهان قانون مالیات بر عایدی سرمایه ندارند. طبق بررسی‌های مرکز پژوهش‌های مجلس یکی از موتورهای ایجاد تورم همین بازارهای سوداگرانه است، به‌طور نمونه در مقاطع خاصی میانگین تورم تجمیعی ملک بالغ بر ۲ برابر متوسط تورم عمومی بوده که بیانگر اخلال در این حوزه است. عضو کمیسیون اقتصادی با اشاره به اولویت دوم مجلس شورای اسلامی، بیان کرد: طرح تامین مالی تولید در اقتصاد ایران دومین اولویت در اقدامات مجلس است. درصددیم که هر آنچه از چالش‌ها و عوامل درونی بوده را رفع کنیم، به‌طوری که مشوق‌های زائد در شبکه بانکی، جایگزین مشوق‌ها در بازار سرمایه شود. در راستای حل این چالش، طرحی در آستانه مطرح‌شدن در صحن علنی است.

بورس، اسفند را با رشد خیره‌کننده آغاز کرد

شروع امیدبخش یا جبران عقب‌ماندگی؟

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

روز نخست آخرین ماه امسال برای فعالان بازار سرمایه امیدبخش بود. در این روز تالار شیشه‌ای نسبت به متغیرهای اقتصادی روی خوش نشان داد و به این ترتیب شاهد سبزپوشی بازار بوده‌ایم. راه‌اندازی مرکز مبادله ارزی که در آن منابع ارزی شرکت‌های بورسی براساس عرضه و تقاضا قیمت‌گذاری می‌شود، یکی از مهم‌ترین شاخص‌های اثرگذار بر عملکرد بورس تهران در ابتدای اسفند است، بدین ترتیب عرضه ارز ۲۸۵۰۰ تومانی متوقف خواهد شد. رئیس‌کل بانک مرکزی نیز اعلام کرد کلیه نیازهای ارزی واقعی کشور در مرکز مبادله ارز تامین خواهد شد. علاوه بر این نرخ ارز و طلا براساس واقعیت‌های اقتصادی کشور تعیین می‌شود؛ بنابراین روند رو به رشد بهای دلار در بازار آزاد و حذف ارز ترجیحی ۲۸۵۰۰ تومانی سیگنال قوی را برای رشد به بورس تهران روانه کرد. با این وجود نباید از ذکر این نکته غافل بود که همچنان بازار سرمایه در قیاس با سایر بازارهای موازی با عقب‌ماندگی قابل‌توجهی روبه‌رو است. فعالان بازار اعتقاد دارند بخشی از این عقب‌ماندگی تا پایان سال یا ماه‌های نخستین سال آتی جبران خواهد شد، اما نباید به صعود بورس همپای دلار، طلا، سکه و.... امید داشت، چراکه عملکرد این بازار همچنان متاثر از سیاست‌های دولت است و تجربه حکایت از آن دارد که این سیاست‌ها، اطمینان‌بخش و باثبات نیستند.

عکس: آیدا فریدی

نگاهی به عملکرد بورس

در نخستین روز از هفته جاری که مصادف با آخرین روز از بهمن بود، شاخص کل بورس اوراق بهادار به سطح یک‌میلیون و ۵۳۳ هزار واحد رسید و رشد ۰.۵۶ درصدی را ثبت کرد. در این روز هم جریان خروج پول از بازار سهام ادامه داشت. این جریان در ساعت اوج خود به خروج ۲۷۰ میلیارد پول از بازار سهام منتهی شد.

البته این روند تا انتهای بازار ادامه نیافت و در نهایت خروج پول ۱۷۰ میلیاردی از بازار به ثبت رسید.

شاخص کل بورس تهران در معاملات اول اسفند با رشد ۶۰ هزار واحدی به یک‌میلیون و ۵۹۴ هزار واحد رسید. جریان ورود پول به بازار سهام نیز با تغییر جهت نسبت به روزهای گذشته همراه بود. حقیقی‌ها در این روز ۱۱۹۲ میلیارد تومان پول به بازار سهام تزریق کردند.

شاخص کل بورس تهران در معاملات روز سه‌شنبه، ۲ اسفند با رشد خیره‌کننده ۶۵ هزار واحدی همراه بود. به این ترتیب شاخص کل به عدد یک میلیون و ۶۵۹ هزار واحد رسید.

بورس تهران از کما خارج شد؟

مجتبی دیبا، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با صمت در ارزیابی عملکرد بورس تهران در هفته‌ای که پشت سر گذاشتیم اظهار کرد: بازار در هفته‌ها و روزهای گذشته تحت تاثیر رفتار هیجانی معامله‌گران دلار و طلا بوده است؛ بنابراین می‌توان این‌طور ادعا کرد که بازار در کمای کوتاه‌مدت فرو رفته بود. با رغبت حداکثری برای حضور در بازارهای موازی و خرید طلا و دلار، اقبال عمومی برای حضور در بازار سرمایه کاهش یافت.

این کارشناس بازار سرمایه گفت: فاصله معنادار و بزرگی که میان دلار نیمایی به‌عنوان مرجع اصلی مبادلات صنایع با نرخ دلار در بازار آزاد به‌واسطه سیاست‌گذاری غلط دولت و بانک مرکزی به‌وجود آمده، تاثیر منفی قابل‌توجهی بر عملکرد بازار سرمایه داشته است. در واقع باتوجه به گپ قیمتی یادشده، فروش شرکت‌های بورسی صادرات‌محور از جذابیت خارج می‌شود. علاوه بر این شرکت‌های بورسی نیز رغبتی برای فعالیت و فروش محصولات‌شان با این نرخ دلار نداشتند.

وی افزود: در هفته‌های اخیر مصوبات ارزی بانک مرکزی در دست اصلاح قرار گرفت و مقرر شده نرخ ارز شرکت‌های صادراتی و بورسی براساس عرضه و تقاضا تعیین شود. چنانچه دلار نیمایی تعیین‌شده از سوی فرزین، رئیس‌کل جدید بانک مرکزی از مبنای معاملات حذف شود، بخش بزرگی از مشکلات صنایع بورسی مرتفع می‌شود. علاوه بر این می‌توان به بازگشت دوباره رشد به بازار سرمایه امید داشت؛ کما اینکه از روز نخست اسفند شاهد بازگشت دوباره رونق به معاملات بورس تهران بوده‌ایم.

دیبا گفت: چنانچه تصمیمات ارزی موردبحث به اجرا در آید، شاهد صعود شاخص در بازار سهام خواهیم بود. البته بی‌تردید این مسیر صعودی هیجانی و قابل‌توجه نخواهد بود. وی تاکید کرد: در حال حاضر شرایط سیاسی کشور به‌گونه‌ای است که امکان پیش‌بینی آینده وجود ندارد. با این وجود باید تاکید کرد اکنون بازار سرمایه، ارزنده‌ترین بازار مالی کشور است؛ هرچند این موضوع به‌منزله خروج سرمایه از سایر بازارها نیست. در شرایط بحرانی افراد به‌دنبال ذخیره سرمایه و فضای امن سرمایه‌گذاری هستند که بازار دلار و طلا این امنیت را به صاحبان سرمایه می‌دهد. در نتیجه جریان ورود پول به این بازارها ادامه‌دار خواهد بود؛ کما اینکه هرچه می‌گوییم سکه حباب قابل‌توجهی دارد، باز هم سرمایه قابل‌توجهی جذب این بازار می‌شود.

دیبا گفت: در موقعیت کنونی بهترین روش برای سرمایه‌گذاری چیدمانی از ریسک‌های مختلف در بازار طلا، دلار و بازار سرمایه است. سرمایه‌گذاری همزمان در حوزه‌های یادشده نتیجه‌بخش خواهد بود.

این کارشناس بورس گفت: روند رو به رشد نرخ دلار در بازار آزاد تا زمانی که ریتم خریدوفروش شرکت‌های بورسی تحت تاثیر آن قرار نگیرد، بر عملکرد بازار سرمایه، اثرگذاری قابل‌توجهی نخواهد داشت، اما در حال حاضر مصوبات خوبی در مراحل نهایی قرار دارند و چنانچه این مصوبات به مرحله اجرا برسند، تاثیر مثبتی بر سودآوری صنایع بورسی خواهند داشت، زیرا از فاصله نرخ میان دلار در بازار آزاد و دلار نیمایی کاسته خواهد شد؛ بنابراین می‌توان به تداوم این مسیر صعودی کم‌جان در کوتاه‌مدت امید داشت.

> بازار سرمایه در قیاس با سایر بازارهای موازی با عقب‌ماندگی قابل‌توجهی روبه‌رو است و فعالان بازار اعتقاد دارند بخشی از این عقب‌ماندگی تا پایان سال یا ماه‌های نخستین سال آتی جبران خواهد شد، اما نباید به صعود بورس همپای دلار، طلا، سکه و... امید داشت

دورنمای بازار شفاف نیست

سعید کرداری، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: بازار سرمایه ما در سال ۱۳۹۹ تحت تاثیر سیاست‌گذاری اشتباه مسئولان و با هدف برداشت از منابع این بازار، سقوط قابل‌توجهی را تجربه کرد. اتفاقات سال ۹۹ به از میان رفتن اعتماد حاکم بر بازار منتهی شد و در حال حاضر نیز با گذشت بیش از ۲ سال، هنوز اعتماد به بورس تهران بازنگشته است.

وی افزود: البته در دوره‌هایی شاهد صعود و بازگشت شاخص برای یک بازه زمانی نه‌چندان طولانی به مسیر رشد هستیم، اما صعود یادشده آنقدرها هم ادامه‌دار نبوده و نخواهد بود.

کرداری تاکید کرد: بازدهی بازار سرمایه از ابتدای امسال در مقایسه با سایر بازارهای موازی از جمله دلار، طلا، مسکن، سکه و... به‌مراتب پایین‌تر است؛ یعنی بورس تهران به‌شدت از رشد عقب مانده است. این عقب‌ماندگی قابل‌توجه که از سیاست‌های اشتباه دولتمردان و ریسک‌های سیاسی نشأت می‌گیرد، عملا مانع بازگشت دوباره اعتماد به بازار سرمایه است.

این کارشناس بازار سرمایه گفت: تبصره‌های مختلف و تغییرات مداوم در سیاست‌های دولت از مهم‌ترین شاخص‌های اثرگذار بر عملکرد بازار سرمایه ما به‌شمار می‌روند. در چنین شرایطی صنایع نیز امکان برنامه‌ریزی برای آینده خود را ندارند. به‌عنوان‌مثال هنوز تکلیف بهای خوراک صنایع پتروشیمی در بودجه سال آتی مشخص نیست و همین موضوع نیز ریسک سرمایه‌گذاری در این بازار را به‌شدت افزایش می‌دهد.

این فعال بازار سرمایه افزود: ریسک‌های سیاسی در ماه‌های اخیر به‌شدت بر عملکرد بورس ما اثرگذار بوده‌اند و انتظار می‌رود این ریسک‌ها و اثرگذاری آنها در ماه‌های آتی نیز ادامه داشته باشد. با این وجود باتوجه به عقب‌ماندگی بازار سرمایه از مسیر رشد در مقایسه با سایر بازارهای موازی و همچنین حضور در ماه‌های پایانی سال و فصل مجامع، می‌توان به رشد محدود در بازار تا روزهای آخر سال امید داشت؛ هرچند این رشد هم برای مدت زمان طولانی ادامه‌دار نخواهد بود.

کرداری در پایان تاکید کرد: با توجه به شرایط موجود بهترین روش سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه استفاده از صندوق‌های مختلط برای سرمایه‌گذاری است. این دست اقدامات ریسک سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه را برای علاقه‌مندان کاهش می‌دهد.

جبران عقب‌ماندگی در راه است

امید پورمحمود، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: نرخ دلار در بازار آزاد در هفته‌ها و روزهای گذشته جریان رو به رشد قابل‌توجهی را پشت سر گذاشته، اما بورس تهران حتی در روزهای سبزپوشی نیز از این روند رو به رشد، به‌شدت عقب مانده است. در واقع واگرایی قابل‌توجهی میان نرخ دلار و صعود بورس پدید آمده که حاصل بی‌اعتمادی سرمایه‌گذاران به بازار سرمایه است.

وی افزود: علاوه بر این تداوم مسیر صعودی دلار همچنان با ابهاماتی روبه‌رو است؛ بنابراین تا زمانی که نرخ دلار به کانال ۵۲۰۰۰ تومانی وارد نشود، نباید به اثرگذاری جدی آن بر عملکرد تالار شیشه‌ای امید بست. البته چنانچه شاهد اصلاح وضعیت در سایر بازارهای موازی باشیم، نباید از تاثیرگذاری منفی آن روی عملکرد بورس واهمه داشت.

این کارشناس بازار سرمایه گفت: با نگاه سطحی به بازدهی بازارهای مالی و سرمایه‌گذاری از ابتدای امسال می‌توان این‌طور ادعا کرد که بورس همچنان عقب‌مانده‌ترین بازار از رشد است و شرایط فعلی بازار نیز پایدار نیست و نمی‌توان به جبران این عقب‌ماندگی در کوتاه‌مدت امید داشت.

پورمحمود نبود ثبات در شرایط سیاسی و ریسک‌های تحمیلی ازسوی جوامع بین‌الملل برای اقتصاد ما را از دیگر دلایل تداوم عقب‌ماندگی بازار سرمایه دانست. در واقع دورنمای شرایط سیاسی کشور روشن و مشخص نیست. علاوه بر این نبود ثبات و وحدت در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی، بر تزلزل این بازار بیش‌ازپیش می‌افزاید.

وی گفت: باوجود تمام محدودیت‌های یادشده این عقب‌ماندگی باید جبران شود؛ در نتیجه می‌توان به صعود بورس در روزهای پایانی سال یا هفته‌های ابتدایی سال آتی امید داشت.

پورمحمود گفت: بازار سرمایه در سال‌های گذشته تحت تاثیر سیاست‌های اشتباه و تکراری قرار گرفته است؛ سیاست‌هایی که از همان مرحله نخست تصویب، آینده و تاثیرگذاری آن بر عملکرد بورس قابلیت پیش‌بینی داشت. با این وجود همچنان مسئولان بر تداوم این سیاست‌های اشتباه اصرار دارند. این سیاست‌های اشتباه در حوزه‌های مختلفی از جمله نرخ خوراک صنایع پتروشیمی، نرخ سود و بهره بانکی، بودجه‌نویسی، سیاست‌های قیمت‌گذاری دستوری و... به‌چشم می‌خورد و ادامه‌دار است.

سخن پایانی

نگاه کلی به عملکرد بورس تهران در بهمن حکایت از آن دارد که این بازار روزهای پرنوسانی را تجربه کرده که در نهایت به نفع فعالان بازار نبوده است. شاخص کل بورس طی یک ماه موردبحث، بازدهی منفی ۹.۲۲ درصدی را از آن خود کرد که این افت از دی سال ۱۳۹۹ تاکنون بی‌سابقه بوده است. در ادامه میزان خروج پول حقیقی از بازار سهام نیز رکورد ۲۵ ماهه را شکست و برابر ۹ هزار و ۱۱۹ میلیارد تومان گزارش شد.

ریسک‌های سیاسی که از روابط شکننده میان ایران و سایر کشورها نشأت می‌گیرد، مهم‌ترین منبع ارسال سیگنال منفی به بازار سرمایه است.

همزمان نبود ثبات و وحدت رویه در تصمیمات اقتصادی دولت و سایر نهادهای مستقل، عملکرد این بازار را با نااطمینانی روبه‌رو می‌کند. سیگنال‌های منفی یادشده به‌قدری شدید هستند که افزایش قابل‌توجه نرخ دلار در بازار آزاد و رکوردشکنی‌های متعدد آن نیز نمی‌تواند برای مدت‌زمان طولانی به کمک بورس بیاید. گویا انتظارات تورمی نیز حریف این سطح از بی‌اعتمادی در بازار نیستند.

البته در روزهای گذشته اخبار مثبتی از اصلاح سیاست‌های ارزی دولت و بانک مرکزی منتشر شده که به رشد و سبزپوشی بورس تهران منتهی شده، بااین‌وجود نبود ثبات و شفافیت در سایر حوزه‌ها به‌چشم می‌خورد. از جمله آنکه فرآیند اصلاح نرخ خوراک صنایع پتروشیمی در بودجه سال ۱۴۰۲، به‌هیچ‌عنوان شفاف نیست.

بی‌تردید صنایع خواستار اصلاح نرخ انرژی هستند، اما انتظار می‌رود این اصلاح در قالب برنامه‌ای شفاف باشد تا برنامه‌ریزی برای تولید ممکن باشد.

کاهش واردات فرآورده‌های طبیعی

براساس اعلام معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان با کمک اقدامات نظارتی و خدماتی میزان واردات فرآورده‌های طبیعی کاهش یافت.

به گزارش معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری، ایران زیستگاه بسیاری از گیاهان دارویی و محصولات طبیعی است که کشت آنها برای کشور توجیه اقتصادی دارد و می‌توانند به رونق اقتصادی ایران کمک کنند.

چند سالی است که با تغییر رویکردهای درمانی در دنیا؛ گیاهان دارویی دوباره به نظام سلامت بازگشته و در تامین بهداشت و سلامت جوامع و مردم به حلقه‌ای مهم و ویژه بدل شده‌اند. بر همین اساس، سازمان بهداشت جهانی نیز بر جایگزینی تدریجی داروها و مواد طبیعی به‌جای داروهای شیمیایی تاکید می‌کند. خوشبختانه ایران از نظر شرایط اقلیمی، دارای فرصت‌های ناب و خدادادی برای کشت گیاهان دارویی است. آمارها حاکی از این است که ایران خاستگاه ۸ هزار گونه گیاهان دارویی بومی است؛ فرصتی ناب برای ایجاد ارزش‌افزوده و کاهش وابستگی کشور به اقتصاد نفتی. در همین راستا نیز، شاهد کاهش تعداد واردات این محصولات از سال ۱۳۹۵ تاکنون هستیم که این تعداد از ۶۹ مورد محصول وارداتی به عدد ۱۰ رسیده است؛ اتفاقی که با کمک اقدامات نظارتی و خدمات تسهیلگری میسر شده است.

اقدامات نظارتی همچون «استفاده از آزمایشگاه‌های بخش خصوصی برای نظارت»، «بازرسی‌های برنامه‌ریزی‌شده مطابق با استانداردهای بین‌المللی» و «ایجاد واحد متناظر در معاونت‌های غذا و داروی دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور» و اقدامات خدماتی و تسهیلگرایانه‌ای مانند «صدور سیستمی، شفاف‌سازی فرآیندهای کاری، تهیه و بروزرسانی روش‌های اجرایی»، «تسهیل ثبت فرآورده‌ها»، «مستندسازی دستورالعمل‌ها به‌منظور پیشگیری از اعمال نظر شخصی» و «بروزرسانی و اصلاح آیین‌نامه‌ها، ضوابط و مقررات».

جدیدترین دستاوردهای دانش‌بنیان‌ها را بشناسید

از آسفالت خودترمیم‌کننده تا اسکنر هویت‌یاب

چند سالی می‌شود که در اقتصاد و تولید کشور سخن از دانش‌بنیان‌ها بسیار به‌گوش می‌خورد، از شعارهای پیاپی که در طول چند سال گذشته ابتدای هر سال گذاشته شد تا تصویب لایحه جهش دانش‌بنیان که تبدیل به قانون شد. با رشد چندبرابری شرکت‌های دانش‌بنیان در ۲ سال اخیر اکنون ۷ هزار شرکت مشغول فعالیت هستند که هرکدام دستاوردهای ویژه خود را دارند و کمابیش می‌توانیم هر روز شاهد تولید یک محصول فناورانه جدی باشیم. به‌همین‌دلیل صمت در راستای شناخت و ترویج این محصولات چهارشنبه‌های هر هفته به معرفی جدیدترین دستاوردهای شرکت‌های دانش‌بنیان می‌پردازد و ضمن گفت‌وگو با تولیدکنندگان چالش‌های موجود را بررسی می‌کند.

انحلال پودر لاستیک با قیر به روش پلیمریزاسیون، موجب کشسانی و چسبنده شدن قیر می‌شود که این فرآیند خاصیت خودترمیم‌شوندگی به قیر می‌دهد

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

هوشمندی، این بار در قیر کف خیابان

از آنجایی که مسئله خرابی جاده‌ها در کشور و آسیب‌های ناشی یکی از موضوعات پرچالش میان کارشناسان راهسازی است، نیاز به ورود فناوری در این زمینه به‌شدت احساس می‌شود. هزینه‌های سنگین برای ترمیم و ساخت، تصادفات و خسارت‌های جانی ناشی از خرابی راه تنها بخشی از معضلات راهسازی است. یکی از دستاوردهای اخیر اکوسیستم دانش‌بنیانی کشور، تولید آسفالت هوشمند ضمن ارتقای کیفیت جاده‌ها است که به کاهش سطح تصادفات کمک می‌کند. گفتنی است، نسل جدید قیرهای هوشمند به روش پلیمریزاسیون، بسیاری از مشکلات قیرهای پیشین را ندارد و از آن در تهیه آسفالت‌های جدید استفاده می‌شود. یکی از ویژگی‌های مهم این آسفالت‌ها، خاصیت خودترمیم‌شوندگی آنها است. این آسفالت از حافظه شکلی برخوردار است. به‌عبارت‌دیگر، پس از تغییر حالت و خرابی احتمالی، می‌تواند به حالت اولیه خود بازگردد.

مسعود علیزاده، مدیر آرندی این شرکت دانش‌بنیان که موفق به تولید این قیر هوشمند شده است، در گفت‌وگو با صمت گفت: یکی از معضلات کشور در زمینه راهسازی این است که با استفاده از قیرهای موجود نمی‌توان تمام نیازهای مربوط به ساخت یک راه با دوام و استاندارد را برطرف کرد. به‌طورمعمول قیرهایی که برای آسفالت مورداستفاده قرار می‌گیرند، در شرایط دمایی و ترافیکی ظرف مدت زمان ۵ سال متفاوت خراب می‌شوند. در شرایط استاندارد آنچه استفاده می‌شده است، قیرهای تولیدشده با پلیمرهای خارجی و استفاده از آنها جدا از اینکه در شرایط تحریم‌ها مشکل‌ساز بوده است، هزینه‌های زیادی را هم می‌طلبد.

وی افزود: تولید قیر به روش پلیمریزاسیون، نتیجه بیش از ۱۶ سال تحقیق و پژوهش بوده است که خوشبختانه به ثبت اختراع انجامید. برای تولید این کار پودرهایی تولید شد که مواد اولیه آن از لاستیک‌های فرسوده تهیه می‌شود. گفتنی است، استفاده از پودر لاستیک از چند دهه قبل در دنیا مرسوم بوده است، اما تفاوتی که این شرکت دانش‌بنیان در تولید قیر ایجاد کرد، این بود که توانستیم پودر لاستیک را در قیر حل کنیم. چنین روندی تاکنون در دنیا رخ نداده است، بیشتر شرکت‌ها از این پودر به‌عنوان پرکننده روی قیر استفاده می‌کنند و به‌عبارتی آن را اضافه می‌کنند، نه آنکه آن را حل کنند.

علیزاده گفت: انحلال پودر لاستیک با قیر به روش پلیمریزاسیون، موجب کشسانی و چسبنده شدن قیر می‌شود که این فرآیند خاصیت خودترمیم شوندگی به قیر می‌دهد. در واقع این ویژگی مربوط به ساختار شیمیایی لاستیک است که نسبت به حلال‌های شیمیایی و نفتی کاملا مقاوم است و منجر به تولید یک آسفالت منسجم می‌شود.

یک فایده زیست‌محیطی

به‌گفته علیزاده در ایران بالغ بر ۳۰ میلیون لاستیک غیرمستعمل تولید می‌شود که در بهترین شرایط یک‌چهارم آنها دوباره به چرخه مصرف بر می‌گردد و سه‌چهارم آن در طبیعت می‌ماند یا سوزانده می‌شود که یک معضل زیست‌محیطی به‌وجود می‌آورد.

وی ادامه داد: همان‌گونه که گفته شد، وجود پلاستیک‌های فرسوده که به‌عنوان یک معضل زیست‌محیطی شناخته می‌شود، مزیتی بود که توانستیم با استفاده از آنها مواد اولیه محصول خود را تامین کنیم. گفتنی است، دوره بازگشت پلاستیک‌های فرسوده به طبیعت ۶۰۰ سال است که توانستیم با این پلاستیک‌ها آسفالتی حتی باکیفیت‌تر از آسفالت‌های پلیمری خارجی ایجاد کنیم. خوشبختانه توانستیم بیش از صد هزار تن از این آسفالت را تولید کنیم و امسال هفتمین سالی است که در راه‌ها و جاده‌های شهر مشهد از این نوع آسفالت استفاده می‌شود و شاهد بازدهی مثبت آن هستیم. یکی دیگر از خصوصیات این محصول دانش‌بنیان، عمق و دوام بیشتر آنها است، همچنین در برابر یخ‌زدگی مقاومت بیشتری دارد و از لغزندگی کمتری برخوردار است. این ویژگی‌های مختلف باعث شده است که سطح تصادفات در این نوع آسفالت‌ها کاهش یابد.

به‌گفته این فعال دانش‌بنیان، این آسفالت‌ها ضخامت کمی دارد. معمولا ضخامت آسفالت‌ها ۷ یا ۸ سانتیمتر است که با مقاومت و حفاظت لایه بالاتر امکان تولید آسفالت ۲.۵ سانتیمتری فراهم شد، مزیت آسفالت لایه نازک این است که علاوه بر دوام بالا ماندگاری زیادی هم دارد.

وی افزود: معمولا عمر آسفالت‌های فعلی ۵ساله است که هزینه ترمیم‌های بعدی افزایش می‌یابد. استفاده از قیر هوشمند به روش پلیمریزاسیون هزینه آسفالت را می‌کاهد و در کل، موجب کاهش هزینه راهسازی می‌شود. تاکنون شهرداری مشهد بیشترین همکاری را داشته است و خوشبختانه توانستیم گواهینامه مرکز تحقیقات شهرسازی را دریافت کنیم و موردتایید این مرکز قرار بگیریم و به‌عنوان تنها شرکت دانش‌بنیان تولیدکننده تولید قیر پلیمری شناخته شویم.

به‌گفته وی، این محصول در حدود ۱۰۰هزار تن در شهر مشهد و دیگر شهرهای خراسان، اجرا شده است. همچنین، آسفالت‌هایی که با استفاده از پلیمر خارجی تولید شده‌اند، معمولا ۲۵۰درصد از نمونه مشابه آسفالت‌های معمولی گران‌تر هستند، در حالی که نرخ آسفالت هوشمند و پلیمری این شرکت تنها ۱۵ درصد از آسفالت معمولی بالاتر است.

در دستگاه اسکنر هوشمند مدارک، تمامی اطلاعات هویتی به‌صورت کاملا هوشمند و بدون دخالت اپراتور یا کاربر استخراج می‌شود

تشخیص مدارک جعلی در کمترین زمان ممکن

امروزه فناوری هوش‌مصنوعی بسیاری از صنایع را متحول کرده و باعث تغییرات و بهبود خدمات الکترونیکی شده است. بهبود فناوری‌های پردازش تصویر با هوش مصنوعی خطای انسانی را نیز کاهش داده است و سرعت و کیفیت خدمت‌رسانی را بالا می‌برد. یک شرکت دانش‌بنیان توانست ایران را در بین ۶ کشور تولیدکننده اسکنر هوشمند قرار دهد. این دستگاه با قابلیت‌های نوآورانه می‌تواند در بسیاری از ارگان‌ها و بخش‌های دولتی مورداستفاده قرار گیرد.

مهدی هاشمی، مدیرعامل این شرکت دانش‌بنیان درباره این اسکنر هوشمند به صمت گفت: اسکنر هوشمند، دستگاهی است که به خوانش اطلاعات مدارکی نظیر پاسپورت و شناسنامه می‌پردازد و پردازش آن توسط هوش‌مصنوعی انجام می‌شود. ایده طراحی دستگاه از زمانی شروع شد که با چالش جعلی بودن اطلاعات در هتل‌ها و مکان‌هایی که جعلی بودن مدارک ارزیابی نمی‌شدند، مشکلاتی را به‌وجود می‌آورد. حال وقتی اطلاعات و تصویر مدارک از سوی اشعه این اسکنر بازخوانی شود، جعلی بودن یا نبودن مدارک صرف مدت زمان کوتاهی مشخص می‌شود.

هاشمی گفت: تاکنون دستگاه‌های مشابهی وجود داشته است، اما پردازش اطلاعات آنها امری زمانبر و بیشتر فاقد استفاده از فناوری‌های هوش مصنوعی بودند. فرآیند تشخیص مدارک جعلی به ۲ موضوع برمی‌گردد؛ یکی استفاده از سامانه‌ها که به‌صورت آنلاین با ارتباط مراکز مربوطه انجام می‌گیرد؛ یک فرآیند هم به‌شکل آفلاین است که در مراکز هویتی وجود دارد و سازکار خاص خودش را دارد که هردو زمانبر بودند. همان‌گونه که گفته شد، این اسکنر هوشمند می‌تواند در کمترین زمان ممکن جعلی بودن شناسنامه یا گذرنامه را تایید کند.

وی افزود: فرآیند تبدیل تصویر به متن که یکی از چالش‌های این حوزه بوده، اسکنر هوشمند فرآیند را راحت‌تر کرده است و اطلاعات تصویر در این سیستم تبدیل به متن می‌شود تا کاربر مجبور به تایپ یا ثبت اطلاعات نباشد. در عمل، در پس‌زمینه این سیستم پیچیده از فرآیندهای هوش‌مصنوعی استفاده می‌کنیم که در نهایت منجر به خروجی متن می‌شود.

وی ادامه داد: چالش اصلی تا پیش از تولید این دستگاه پردازش پس‌زمینه پیچیده بود که توانستیم این چالش را برطرف کنیم، علاوه بر آن، تکنولوژی خوانش چیپ (تراشه الکتریکی) هم یکی دیگر از مزیت‌های این دستگاه است که در حال حاضر تنها ۱۰ کشور دنیا از آن برخوردارند.

در ادامه با بیان اینکه این دستگاه قابلیت تشخیص جعلی بودن مدارک را نیز دارد و می‌تواند جعل مدارک را با سطوح امنیتی بالا شناسایی کند.

وی بااشاره به مشتریان و متقاضیان این کالا گفت: این دستگاه در ۳ نسخه با قابلیت‌های مختلف تولید می‌شود و با حمایت و تسهیلگری صندوق نوآوری و شکوفایی به‌ویژه در زمینه ساخت قالب دستگاه توانسته‌ایم، تولید آن را در مقیاس صنعتی دنبال کنیم. اسکنر تولیدی این شرکت به برخی کشورهای همسایه نیز صادر می‌شود و ۸۰ درصد مشتری ما را بخش خصوصی تشکیل می‌دهد. این اسکنر می‌تواند در بخش‌های مختلفی مثل هتل‌ها، اورژانس‌ها، دفاتر پلیس +۱۰ و ارگان‌های انتظامی مورداستفاده قرار گیرد.

وی بااشاره به واردات بودن این دستگاه گفت: تا پیش از سال ۹۷، دستگاه اسکنر مدارک از کشورهای چین یا کشورهای اروپایی وارد می‌شد و مشکلات خاصی داشت. از جمله، اینکه پشتیبانی و ارائه خدمات پس از فروش انجام نمی‌شد. در دستگاه تولیدی این شرکت، امکانات جدید و منحصربه‌فردی هم به دستگاه اضافه شده است.

هاشمی درباره ویژگی‌های دستگاه عنوان کرد: در دستگاه اسکنر هوشمند مدارک، تمامی اطلاعات هویتی به‌صورت کاملا هوشمند و بدون دخالت اپراتور یا کاربر استخراج می‌شود و همان‌گونه که پیش‌تر هم اشاره شد، نیازی به تایپ کردن یا ورود اطلاعات توسط کاربر نیست. این اطلاعات تراشه مدارک خوانده می‌شود. در کل، مجموعه‌ای از این مولفه که خوانش چیپ و تبدیل تصویر به متن فرآیندی را ایجاد کرده که منجر به منحصر که فرد بودن این دستگاه شده است.

سخن پایانی

امروزه علم و فناوری در رشد و توسعه اقتصاد کشورها، تولید دانش و استفاده از دانش به یک باور عمومی تبدیل شده است. باتوجه به نقش کلیدی شرکت‌های دانش‌بنیان در عرصه پیشرفت فناوری، در اقتصاد دانایی‌محور نیز رویکرد ویژه‌ای نسبت به این شرکت‌ها شکل گرفته است. به‌گفته کارشناسان، مهم‌ترین ویژگی جهان امروز، تغییرات گسترده، افزایش پیچیدگی و رقابت‌ها است، بنابراین شرکت‌های جدید با محصولات جدید و با فناوری بالا که بتوانند محصولات و خدمات بهتری را برای عرضه به جهانیان تولید کنند، از مهم‌ترین دغدغه‌های مدیران و مسئولان هستند. در این میان، شرکت‌های دانش‌بنیان به‌عنوان شرکت‌های کوچک و متوسط که با استفاده از دانش و فن، محصولات نوین وارد بازار می‌کنند، از اهمیت بسزایی برخوردار هستند. در شرکت‌های دانش‌بنیان، رشد اقتصادی و ایجاد اشتغال، متناسب با ظرفیت نوآوری تحقق می‌یابد. بدین‌معنی که دستاوردهای تحقیق و توسعه به‌طورپیوسته از طریق سرمایه‌گذاری به محصول، فرآیند یا سیستم‌های نوین تبدیل می‌شود و دسترسی به ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری برای کارآفرینان و پژوهشگران عامل مهمی در ایجاد نوآوری و بهره‌برداری از توان فناوری در اقتصاد ملی است. بنابراین، توجه به دستاوردهای جدید دانش‌بنیانی برای ورود انبوه به بازار، امری ضروری است.

یادداشت

نظارت بر ترافیک با سامانه‌های هوشمند

عادل برکم
فعال دانش‌بنیان

تصادفات رانندگی، آب‌وهوای نامساعد و شرایط اضطراری تاثیرات قابل توجهی بر عملکرد رانندگان دارند و در نهایت میزان تراکم تصادفات را افزایش می‌دهند. داده‌های به‌دست‌آمده از خودروهای متصل، به پیش‌بینی تصادفات رانندگی و کاهش تلفات ناشی از آن کمک شایانی می‌کند. اجرا کردن محدودیت‌های متفاوت سرعت و ارسال هشدار به رانندگان می‌تواند میزان شرایط خطرناک را کاهش دهد و مانع بروز تصادفات شود. شرکت Waycare بستری متمرکز برای استفاده از داده‌های ترافیکی زمان واقعی در شرایط اضطراری ارائه کرده که شناسایی تصادفات و زمان واکنش را بهبود می‌بخشد. رفع معضلات شهری و بسترسازی برای توسعه ترافیک هوشمند، جزو اهدافی است که همواره به‌دنبال تحقق آن بودیم، برهمین مبنا توانستیم خدمات گوناگونی در این زمینه ارائه کنیم، در واقع دوربین‌های نظارتی متعدد ترافیک شهری با اتصال به سامانه‌های هوشمند، خدمات متنوعی در بحث ترافیک هوشمند ارائه می‌دهند، اعم از سامانه ترافیک هوشمند که شامل سامانه‌های ثبت تخلف، کنترل ترافیک و مدیریت آن است. با بهره‌گیری از سیستم‌های هوشمند می‌توان به‌صورت آنلاین و شبانه‌روزی و در لحظه، تمامی رخدادها و رویدادهای ترافیکی را تشخیص دهیم و محاسبه کنیم.

به‌عبارت دقیق‌تر، می‌توانیم با سامانه‌های موجود، به مدیریت و ارزیابی یکپارچه رویدادهای ترافیکی بپردازیم؛ رخدادهایی نظیر تصادف، آتش‌سوزی، افتادن شیء ثابت در خیابان، وجود خودروهای ایستا یا خودروهای کند و حرکت در خلاف جهت. حال هوشمندسازی با استفاده از دوربین‌های ترافیک به کاربر این امکان را می‌دهد که برای هر رخداد یا واقعه ترافیکی، زودتر از شرایط فعلی و به‌صورت مستقیم به مراکز امدادی متصل شود، برای مثال اگر آتش‌سوزی در ناحیه دید دوربین رخ دهد، هشدار آنلاین به مراکز مربوطه داده می‌شود تا رسیدگی با سرعت بیشتری اتفاق بیفتد.

امروز بیشتر دولت‌ها به ایجاد و توسعه شهر هوشمند توجه ویژه نشان داده‌اند. شهر هوشمند، شهری است که ارکان آن هوشمندانه مدیریت شود و تاثیر جدی بر کیفیت زندگی شهروندان بگذارد. عمر زیادی از روش‌های سنتی باقی نمانده است، در واقع شهر هوشمند با خلاقیت و ابزارهای نوآورانه، چالش‌ها را به‌صورت نظام‌مند مرتفع می‌کند. به‌اعتقاد من، چالش‌های شهری نباید شهر را به بن‌بست بکشاند و یک تهدید به‌حساب بیاید. فناوری‌های زیادی از جمله هوش‌مصنوعی، داده‌کاوی، اینترنت اشیا، پردازش تصویر و حتی بلاک‌چین می‌تواند در بهبود خدمات شهر کمک شایانی کند. امروزه عموم مردم از ابتدای روز تا پایان آن با خدمات شهری سروکار دارند و هیچ‌گاه این رابطه قطع نمی‌شود، چرا که همیشه در تعامل با شهر قرار دارند. حال اگر این خدمات بهینه باشد، منجر به تعامل مثبت و سازنده با شهر می‌شود و کیفیت زندگی شهروندان بالاتر می‌رود.

۲عامل موجب شکاف عمیق میان فناوری و خدمات شهری می‌شوند؛ ابتدا باید به ترس سیاست‌گذاران از راه‌اندازی ساختارهای فناورانه اشاره کرد که در بیشتر شهرهای دنیا چنین روندی وجود دارد و دوم اینکه سیستم مدیریت یکپارچه در شهر و شهرداری‌ها وجود ندارد، چرا که بیشترشان جزیره‌ای عمل می‌کنند و رویکرد خلاقانه در رفع مشکلات را در پیش نمی‌گیرند. اگر شهرداری‌ها اختیار عمل بیشتری داشتند، می‌توانستیم شاهد ایجاد شهرهای هوشمند به‌معنای واقعی باشیم. اگر می‌خواهیم شهر هوشمند را در کشور ایجاد کنیم، باید آخرین نسل فناوری‌ها در حوزه بهره‌برداری از امکانات شهری فراهم شود. از آنجایی که رفتن به آینده تصمیم ما نیست و اجبار ما است، برهمین اساس، ۲ مسیر پیش‌روی خود داریم؛ یک راه این است که تنها آینده را تجربه کنیم و راه دیگر مدیریت آینده است. اگر بخواهیم با داده‌کاوی تنها به تجربه آینده بپردازیم، می‌توانیم با کمک آن و دیگر ابزارهای فناورانه آن را پیش‌بینی و مدیریت کنیم. با دوربین‌های موجود در سطح شهر و سنسورهایی که می‌توان گذاشت، توانایی تشخیص صدا و آلودگی هوا هم پیدا خواهیم کرد، در واقع داده‌های بیشتری از ترافیک شهری را می‌توانیم برای کنترل آن دریافت و می‌توانیم داده‌ها را با سنسورها جمع‌آوری کنیم و داده‌کاوی را انجام و رفتارهای ترافیکی را تشخیص دهیم. وقتی مدیریت یکپارچه شهری اتفاق بیفتد، شهر هوشمند به‌معنای کامل ایجاد می‌شود، چرا که چندپارگی وجود ندارد، در حقیقت با مدیریت یکپارچه، شهر هوشمند عملیاتی‌تر است و باوجود فناوری‌های موجود، می‌تواند اتفاقات خوبی در بحث ترافیک شهری رخ دهد. یکی از زیرساخت‌های موردنیاز فیبر نوری است، همچنین مکان‌یابی مناسب از دیگر زیرساخت‌های مهم است.

یادداشت

ساماندهی به اقتصاد یا سامانه‌سازی در اقتصاد

عباس سلیمیان
اقتصاددان

در تئوری‌های پولی مکاتب اقتصادی، اگر بخش تولید اقتصاد در حالت انعطاف قرار داشته باشد و ساختارهای اجرایی و ارتباطی داخلی و خارجی کارآ عمل کنند، شاخص تورم اوج‌گیری نخواهد کرد. همچنین اگر دولتمردان دانش کافی و وافی در امور نظری و عملی ادبیات اقتصادی داشته باشند و این دانش را در شرایط خاص تورم‌زده کشور به‌کار گیرند، مانع افت ارزش پول ملی خواهند شد و با حفظ ارزش پول ملی درآمد خانوارهای کشور روند کاهشی به خود نخواهد گرفت؛ بنابراین سفره معیشت آب نمی‌رود.

دولت‌ها با سیاست‌هایی که اتخاذ می‌کنند هزینه‌های جاری را بالا برده و برای تامین این هزینه‌ها نیز به ناچار دست به دامان بانک مرکزی می‌شوند و به چاپ پول روی می‌آورند. نرخ دلار هم در غیاب نظارت و عملکرد صحیح بانک مرکزی افسار پاره کرده و بانک مرکزی فقط سعی کرده با افزودن به سامانه‌های نظارتی قیمت‌ها را مهار کند. همچنین رئیس کل بانک مرکزی گفته نرخ فعلی دلار را قبول نداریم؛ اتفاقا آقای فرزین بازار هم سال‌هاست که ثابت کرده که امثال شماها را قبول ندارد. شماها با اتوبوس می‌آیید و می‌روید و آنکه می‌ماند همین نرخ بازار آزاد دلار است.

حرکت انفجاری نرخ ارز را با راه‌اندازی سامانه اندر سامانه الکترونیک نمی‌توان کنترل کرد.

متاسفانه در ایران انتخاب غلط مسیر استراتژیک توسعه اقتصادی، اتخاذ سیاست‌های غلط اقتصادی و نبود تعاملات بین‌المللی مناسب وهمچنین تصمیمات غلط مقطعی دولت‌ها و از سوی دیگر وجود فساد و رانت‌خواری خودی‌ها و بالاتر از همه بکارگیری خودی‌های بی‌سواد و بله‌قربان‌گو، نرخ ارز را فراتر از نتیجه یک فرآیند اقتصادی عرضه و تقاضا بالا برده است.

بنابراین نرخ ارز را ۳ بعد روانی و هیجانی در اقتصاد کل تعیین می‌کند. بخش‌های روانشناسی تاثیرگذار در تعیین نرخ ارز عبارتند از عدم اعتماد به آینده اقتصاد و زندگی در پناه آن، عدم اعتماد به تامین حقوق اجتماعی و برخورداری از یک فضای آزاد، عدم اعتماد به دولت و مسئولان و...

بنابراین جناب آقای رئیس کل از شما انتظار می‌رود به‌عنوان یک اقتصاددان به رهبری و دولت مشاوره درست بدهید و از هزینه بودجه کشور در سایت‌سازی اینترنتی بی‌خاصیت دوری کنید و با کشور و اقتصاد آن بازی نکنید.

برای چرخش امور و جبران مافات بهتر است حاکمیت ابتدا روی تغییر اساسی مسیر استراتژیک حرکت توسعه‌ای و ایجاد ظرفیت مناسب تعاملات بین‌المللی متمرکز شود و از طریق طرح یک معماری جدید اقتصادی و سیاسی که به همه ایرانیان فارغ از دخالت نهادهای نظامی یا نظامیان فرصت همکاری و بهره‌برداری از امکانات کشور را می‌دهد، نخستین بارقه‌های امید را برای مردم این کشور روشن کند.

در راستای این چرخش و اصلاح امور اقتصادی کشور اگر این استراتژی در نهادهای دانشگاهی و دانشگاهیان آزاد و غیربله‌قربان‌گو تایید شد، قدم بعدی این استراتژی به‌راحتی قابل‌تنظیم است.

جناب فرزین تاکنون برای کنترل کاهش محسوس ارزش پول ملی و افزایش بی‌محابای نرخ دلار کاری نکردید؛ بنابراین شایسته‌تر است اگر بلد نیستید تورم را مهار کنید، لااقل اجازه بدهید افراد بلد فقط به‌عنوان مشاور بدون ادعای داشتن حکم و دستمزد در جمع‌تان قرار بگیرند و کشور و به نظام بدون چشمداشت پست و مقام و ریال کمک کنند.

باید بپذیریم در سایه تداوم سیاست‌های نادرست دولتمردان، چشم‌انداز مثبتی برای بهبود وضعیت اقتصادی کشور وجود ندارد. تورم و حفظ ارزش ریال در برابر دلار از کنترل مسئولان خارج و رسیدن اقتصاد ایران به مرحله بحرانی اجتناب‌ناپذیر شده است؛ بنابراین شایسته است که دولتمردان به‌جای ساختن سامانه‌ها بر ساماندهی اقتصاد متمرکز شوند.

۹۳ درصد چک‌ها وصول شد

براساس گزارش بانک مرکزی در دی امسال حدود ۶ میلیون و ۶۰۰ هزار فقره چک مبادله شد که ۹۳.۲ درصد این چک‌ها وصول شده است.

به گزارش ایرنا، در دی امسال در سامانه چکاوک حدود ۶ میلیون و ۶۰۰ هزار فقره چک به ارزش حدود ۴۲۱۴ هزار میلیارد ریال مبادله شد که نسبت به ماه قبل از نظر تعداد ۸.۶ درصد کاهش و از نظر مبلغ ۵.۹ درصد افزایش نشان می‌دهد.

براساس گزارش بانک مرکزی درباره آمار چک‌های مبادله‌ای، از کل تعداد و مبلغ چک‌های مبادله‌شده در دی به ترتیب ۹۳.۲ درصد و ۹۱.۵ درصد وصول شده است.

درصد تعداد و مبلغ چک‌های وصول‌شده در ماه قبل از آن به ترتیب ۹۳.۱ و ۹۱.۵ درصد بوده است. همچنین این نسبت در ماه مشابه سال قبل به ترتیب ۹۱.۶ و ۸۸.۷ درصد بوده است.

شاخص نسبت چک‌های برگشتی به چک‌های مبادله‌ای در دی امسال به لحاظ تعدادی، ۶.۸ درصد بوده که این شاخص در ماه قبل عدد ۶.۹ درصد را نمایش می‌دهد. همچنین این شاخص به لحاظ مبلغی نسبت به ماه قبل تغییری نداشته است. لازم به ذکر است که شاخص نسبت تعداد چک‌های برگشتی به مبادله‌ای از اردیبهشت امسال به‌صورت متوالی نزولی بوده و از ۹.۸ درصد به ۶.۸ درصد در دی رسیده است؛ بنابراین با ورود چک‌های صیادی به بازار مبادلات و برخط بودن سامانه چکاوک برای پیگیری موجودی حساب از خرداد گذشته چک‌های برگشتی سیر نزولی به خود گرفته است.

کارشناسان نسبت به وقوع تورم سه‌رقمی هشدار می‌دهند

ابرتورم در کمین اقتصاد ایران

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

دلار از مرز روانی ۵۰ هزار تومان عبور کرد و باتوجه به تاثیر مستقیم افزایش نرخ دلار بر روند تامین مواد اولیه و همچنین بازارهای موازی از جمله طلا، مسکن و خودرو باید منتظر تشدید تورم در آستانه سال نو بود. نوسانات شدید قیمتی دلار در روزهای اخیر به بی‌ارزش‌تر شدن پول ملی انجامیده است. به‌باور برخی کارشناسان منتقد اگر بازارساز با همین فرمان بازار را هدایت کند؛ یعنی همچنان منفعلانه با تورم فزاینده برخورد کند، دیری نخواهد پایید که اقتصاد کشور آنقدر متورم می‌شود که ممکن است «اقتصاد کل» را به مرز فروپاشی برساند. فعالان بازار طی روزهای اخیر خواستار اقدام فوری بانک مرکزی برای کنترل قیمت‌ها هستند، اما این نهاد بی‌توجه به رشد افسارگسیخته قیمت‌ها که نتیجه عدم مهار تورم بوده، تنها به راه‌اندازی سامانه‌های مختلف بسنده کرده است. کارشناسان منتقد سیاست‌های اقتصادی دولت، در سال‌های اخیر بارها نسبت به عواقب بی‌اعتنایی دولت‌ها به کنترل تورم و خطر بروز ابرتورم در اقتصاد ایران هشدار داده‌اند. به‌گفته کارشناسان اقتصاد ایران در حالی هر روز بیش از روز گذشته در باتلاق تورم فرو می‌رود که بانک مرکزی به‌جای تلاش برای بیرون آمدن از این باتلاق، به تعریف واهی از عملکرد خود در زمینه کنترل تورم و سرزنش دولت پیشین می‌پردازد. صمت در این گزارش پیامدهای بی‌اعتنایی دولت به معضل تورم را بررسی کرده است.

عکس: صمت

با حذف یکباره ارز ترجیحی تورمی بیش از ۵۰ درصد به مردم تحمیل شد و آحاد جامعه مجبور شدند جور تصمیم خلق‌الساعه دولت را بکشند

ابرتورم یعنی چه؟

ابرتورم (Hyperinflation) زمانی رخ می‌دهد که در یک بازه زمانی مشخص، قیمت‌ها بیش از ۵۰ درصد در ماه افزایش یابند.

مثلا به‌استناد گزارش اداره آمار کار امریکا (Bureau of Labor Statistics)، براساس شاخص نرخ مصرف‌کننده (CPI)، نرخ تورم ایالات متحده معمولا کمتر از ۲ درصد در سال است. CPI صرفا شاخصی از قیمت‌ها برای سبدی از محصولات و خدمات است. ابرتورم باعث می‌شود مصرف‌کنندگان و کسب‌وکارها به‌دلیل قیمت‌های بالاتر، برای خرید محصولات به پول بیشتری نیاز داشته باشند. با اینکه تورم عادی براساس افزایش قیمت‌های ماهانه اندازه‌گیری می‌شود، ابرتورم را براساس افزایش‌های نمایی روزانه که می‌تواند به ۵ تا ۱۰ درصد برسد، اندازه‌گیری می‌کنند.

فرض کنید هزینه خرید محصولات غذایی از ۵۰۰ هزار تومان در هفته، در ماه بعد به ۷۵۰ هزار تومان در هفته و در ماه بعد به ۱۱۲۵۰۰۰ تومان در هفته و به همین ترتیب به‌صورت تصاعدی به مبلغ بیشتری برسد.

اگر میزان افزایش حقوق دریافتی افراد با سرعت رشد تورم در یک اقتصاد برابر نباشد، استاندارد زندگی مردم به‌خاطر عدم توانایی پرداخت هزینه نیازهای اولیه و مخارج زندگی کمتر خواهد شد. به‌گفته کارشناسان ابرتورم می‌تواند عواقب متعددی برای یک اقتصاد داشته باشد. مثلا ممکن است مردم به‌خاطر افزایش قیمت‌ها، به احتکار محصولات از جمله کالاهای خراب‌شدنی مانند مواد غذایی بپردازند که در نتیجه، منجر به کمبود عرضه محصولات غذایی خواهد شد.

زمانی که قیمت‌ها شدیدا بیشتر شود، پول نقد یا سپرده‌های پس‌انداز بانکی به‌دلیل کاهش قدرت خرید، ارزش کمتر داشته یا بی‌ارزش می‌شوند. در این حالت، وضعیت مالی مصرف‌کنندگان رو به وخامت می‌رود و در نهایت به ورشکستگی منجر خواهد شد.

تورم ایران از میانگین جهانی بالاتر است

علی سعدوندی، اقتصاددان و استاد دانشگاه درباره عواقب کنترل نشدن تورم ازسوی دولت و تاثیر آن بر اقتصاد به صمت گفت: آمارهای رسمی مرکز آمار نشان می‌دهد متوسط تورم اقتصاد ایران در ۴۰ سال گذشته حدود ۱۸ تا ۲۰ درصد بوده که رقم بالایی در مقایسه با میانگین جهانی محسوب می‌شود. با این حال، وضعیت تورم در سال‌های اخیر وخیم‌تر شده و سرعت رشد آن نیز افزایش یافته، زیرا با حذف یکباره ارز ترجیحی تورمی بیش از ۵۰ درصد به مردم تحمیل شد و آحاد جامعه مجبور شدند جور تصمیم خلق‌الساعه دولت را بکشند. علاوه بر این، در ماه‌های اخیر تورم نقطه به نقطه با ثبت ارقام بالای ۵۰ درصد، رکوردهای جدیدی را در تاریخ اقتصاد ایران به ثبت رسانده است.

وی افزود: زمانی که نسبت‌های نقدینگی در وضعیت مناسبی باشد، سیاست انبساطی پولی می‌تواند اجرایی شود، اما برای کشور ما که حجم نقدینگی در اقتصاد آن زیاد است، اعمال این سیاست، شرایط را بدتر و نااطمینانی را بیشتر می‌کند و در نهایت به افزایش نرخ تورم منجر خواهد شد.

اگر اکنون که تورم مرز ۵۰ درصد را گذرانده به فکر مهار آن نباشیم، باید طغیان تورم در اقتصاد را در آینده نزدیک تحمل کنیم

▣ معضل بزرگ اقتصاد

این اقتصاددان درباره وضعیت اقتصاد کشور و تورم اظهار کرد: درباره تورم باید گفت تورم بزرگ‌ترین معضل اقتصادی است. در هر اقتصادی اگر تورم وجود داشته باشد، نمی‌توان به رشد اقتصادی توجه کرد، نمی‌توان فقر را کاهش داد، نابرابری‌ها افزایش خواهد یافت و متاسفانه پدیده‌های اجتماعی نامطلوب رشد خواهد کرد. برای اینکه در اقتصاد و اجتماع موفق باشیم راهی جز کنترل تورم نداریم، زیرا اگر اکنون که تورم مرز ۵۰ درصد را گذرانده به فکر مهار آن نباشیم، باید طغیان تورم در اقتصاد را در آینده نزدیک تحمل کنیم.

این استاد دانشگاه پیشنهاد کرد: برای خروج از رکود باید یک بسته ضد رکود تورمی برپایه سیاست‌های انبساطی مالی تنظیم شود. در کشور ما نیز توصیه علم اقتصاد این است که برای رهایی از رکود، سیاست‌های مالی انبساطی طراحی شود و همزمان برای کنترل تورم سیاست‌های خنثی پولی و حتی شاید انقباضی پولی در دستور کار قرار گیرد؛ بنابراین شاید نخستین راه برای خروج از رکود تورمی اعمال سیاست‌های درست انقباضی پولی در بودجه باشد.

▣ خطر شکل‌گیری اقتصاد ونزوئلایی

سعدوندی با تاکید بر اینکه اقتصاد کشور در وضعیت اضطرار به‌سر می‌برد توضیح داد: اگر حساسیت دولت نسبت به مهار تورم کم شود، این مسئله آغاز شرایطی است که ممکن است به ابرتورم یا ونزوئلایی شدن اقتصاد ایران منتهی شود. البته اقتصاد ما نکته مثبتی در مقابل اقتصاد آرژانتین و ونزوئلا دارد و آن این است که در اقتصاد ونزوئلا و آرژانتین نسبت بدهی به‌ویژه بدهی خارجی بسیار بالا است، اما در ایران نسبت بدهی به‌ویژه بدهی خارجی بسیار پایین است که این نقطه قوت اقتصاد ایران به‌شمار می‌رود.

وی خاطرنشان کرد: ممکن است به‌ظاهر از طریق سرکوب نرخ ارز و پرداخت سوبسید به واردات کالای خارجی به‌صورت ظاهری و صوری تورم کنترل شود، در حالی که این سیاست، نتیجه‌ای جز تعویق تورم نخواهد داشت و در آینده نیز مثل گذشته تورم مجدد جهش خواهد کرد و با رها شدن فنر تورم مواجه خواهیم بود؛ بنابراین بهتر است دولتمردان علاج واقعه را پیش وقوع انجام دهند و تا کشور به مرز بحران ابر ورم نرسیده با ابزارهای کنترلی آن را مهار کنند.

تورمی خطرناک‌تر از ونزوئلا

این اقتصاددان در ادامه یادآور شد: تورم در ونزوئلا ابتدا برای مدت‌های زیادی مزمن بود، اما سرانجام به‌دلیل تصمیم‌گیری‌های غلط و حجم بالای بدهی‌های خارجی یک‌شبه تورم مزمن شده در اقتصاد این کشور به ابرتورم تبدیل شد؛ بنابراین اگر ایران بخواهد همان مسیر ونزوئلا را طی کند، تورم به‌وجود آمده در ایران به‌مراتب آثار زیان‌بارتری نسبت به ونزوئلا خواهد داشت، زیرا در برخی شاخص‌های رفاهی مردم ونزوئلا از مردم ایران جلوتر هستند.

به‌طور مثال وضعیت ونزوئلا از نظر شاخص‌هایی مثل شادی، کیفیت محیط‌زیست یا آزادی فردی بسیار بالاست که این موارد تحمل تورم بالا را برای مردم این کشور میسر کرده است؛ اما در همین شاخص‌های جزئی ایران جزو ضعیف‌ترین کشورهای جهان محسوب می‌شود و همین موضوع، تورم بالا را برای مردم غیرقابل‌تحمل کرده است.

اقتصاد ایران در خطر فروپاشی

مسعود ریاحی، اقتصاددان و استاد دانشگاه در تشریح عواقب کنترل نشدن تورم ازسوی دولت و تاثیر آن بر اقتصاد به صمت گفت: افزایش قابل‌توجه سطح عمومی قیمت‌ها، رشد نقدینگی، افزایش پایه پولی، افت قابل‌توجه ارزش ریال و بسیاری از پارامترهای دیگر زنگ خطر نزدیک شدن به ابرتورم را به صدا در آورده است؛ بنابراین اصلا بعید نیست اقتصاد ایران هم در آینده مسیری همچون ونزوئلا را در پیش داشته باشد و مسئولان دولتی باید این زنگ خطر را جدی بگیرند.

وی افزود: در حال حاضر تورم به‌طور روزانه در حال افزایش است. در غیاب نظارت بانک مرکزی اقتصاد کشور بیشتر از قبل به پرتگاه فروپاشی نزدیک می‌شود. همچنین افزایش افسارگسیخته نرخ دلار در یک ماه اخیر و نگرانی از مسائل سیاسی و اقتصادی منجر به افزایش انتظارات تورمی شده است. با در نظر گرفتن تمامی این موارد و بررسی روند اقتصاد کشورهایی که دچار ابرتورم شده‌اند به این نتیجه می‌رسیم که بروز ابرتورم در اقتصاد ایران دور از ذهن نیست.

▣ تورم نامتداول

این استاد دانشگاه با تاکید بر اینکه ابرتورم به‌راحتی ایجاد نخواهد شد، توضیح داد: در شرایطی که کشورها تحت تحریم‌های شدید باشند و درآمدهای ارزی آنها کم شده و حتی قدرت تولید وجود نداشته باشد و هیچ راه‌حلی نیز برای برون‌رفت از چنین شرایطی موجود نباشد ابرتورم به‌وجود خواهد آمد. ابرتورم یک مسئله متداول نیست که با افزایش تورم در هر کشوری انتظار وقوع آن را داشت؛ بنابراین بانک مرکزی باید تا وضعیت تورم در ایران از مرز بحران عبور نکرده چاره‌اندیشی کند.

▣ در آستانه تورم سه‌رقمی

این اقتصاددان در پاسخ به این پرسش که آیا در کشور تورم‌های سه‌رقمی و موج‌های تورمی قوی‌تری از تورم فعلی رخ می‌دهد، گفت: بله، در صورتی که خروج پول از بانک‌ها رقم بخورد، ممکن است ما به تورم‌های سه‌رقمی نیز برسیم؛ اما ابرتورم به‌معنای آن چیزی که در کشورهایی چون ونزوئلا و زیمبابوه تجربه شده، نمی‌تواند در کشور ما رخ دهد.

▣ مسیر هموار ابرتورم

این استاد دانشگاه در ادامه افزود: اگر بانک مرکزی نسبت به رشد نقدینگی، افزایش پایه پولی و کاهش ارزش پول ملی واکنش نشان ندهد و این شاخص‌های کلان را به حال خود رها کند، دولت در شرایط تحریم مجبور به استقراض بین‌المللی خواهد شد که این موضوع راه را برای ورود ابرتورم به اقتصاد هموار خواهد کرد.

این استاد دانشگاه اظهار کرد: در شرایط ابرتورمی، تورم ماهانه معمولا بالای ۵۰ درصد است، اما فعلا در ایران بیشترین میزان تورم ماهانه مربوط به خرداد بوده که رکورد ۱۳ درصد را ثبت کرده است.

وی با اشاره به اینکه اقتصاد ایران هنوز به قلمرو ابرتورم نزدیک نشده، هشدار داد: متولیان اقتصاد و دیپلماسی کشور باید از هر ابزاری بهره بگیرند تا زمینه وقوع ابرتورم در اقتصاد ایران فراهم نشود. به‌دلیل صعودی شدن شاخص کلان اقتصادی که بر تورم موثر است، امروز اقتصاد ایران بیش از هر زمان دیگری با خطر ابرتورم روبه‌روست.

سخن پایانی

ابرتورم (Hyperinflation) پدیده‌ای است که باعث فروپاشی اقتصاد یک کشور می‌شود، اما تعریف ابرتورم چیست و کدام شرایط عامل ایجاد آن است؟

ابرتورم اصطلاحی است که برای توصیف افزایش قیمت‌های سریع، بیش از حد و غیرقابل‌کنترل در یک اقتصاد به‌کار می‌رود. با اینکه خود تورم معیار سرعت افزایش نرخ محصولات و خدمات است، ابرتورم نوعی تورم با سرعت رشد بالا و دارای مقدار بیش از ۵۰ درصد در ماه است. ابرتورم اتفاقی نادر برای اقتصادهای پیشرفته محسوب می‌شود، اما به‌دفعات در کل تاریخ در کشورهایی مانند چین، آلمان، روسیه، مجارستان و آرژانتین رخ داده است. بنا به گفته کارشناسان ابرتورم قلمرویی دارد که ورود به آن اقتصاد را دچار مشکلات عدیده‌ای می‌کند. همچنین ممکن است خروج از آن به این سادگی‌ها نباشد. بسیاری از کشورها که دچار این چالش شده‌اند، برای خروج از آن و رسیدن به نقطه تعادل با دشواری‌های فراوانی مواجه شده‌اند. نمونه برجسته کشورهایی که با ابرتورم مواجه شدند، ونزوئلا است؛ کشوری که درگیر ابرتورم شده و هنوز تبعات آن را تجربه می‌کند؛ بنابراین شایسته است که دولت به‌شکل عملگرایانه برای مهار تورم و نقدینگی گام بردارد تا آسیب زیانبار این موج‌های تورمی سفره معیشت آحاد جامعه را کوچک‌تر نسازد.

تکمیل زیرساخت‌های بین‌المللی مناطق آزاد

مشاور رئیس‌جمهوری و دبیر شورای‌عالی مناطق آزاد با تاکید بر لزوم استفاده از ظرفیت مناطق آزاد در راستای منافع مردم، گفت: استفاده کامل از ظرفیت مناطق آزاد، رونق اقتصادی و رضایت‌مندی مردم را به دنبال دارد.

حجت‌الله عبدالملکی در نشست با مدیران مناطق ویژه اقتصادی کشور که در محل سالن جلسات منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج‌فارس برگزار شد، افزود: مردم باید از منافع مناطق آزاد بهره‌مند شوند و دولت سیزدهم و شخص رئیس‌جمهوری براستفاده بهینه از این فرصت و ظرفیت برای توسعه کشور تاکید دارد. وی با بیان اینکه بخش بزرگی از قدرت اقتصادی چین به دلیل رونق مناطق آزاد آن است، افزود: اگر امروز نارضایتی در حوزه مناطق آزاد وجود دارد به دلیل آنست که از این ظرفیت‌ها به طور کامل استفاده نشده است. دبیر شورای‌عالی مناطق آزاد، مردمی و جهانی کردن مناطق آزاد و ویژه اقتصادی را رویکرد جدید این سازمان خواند و تشریح کرد: فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران، مردم بومی و همچنین مردم کل کشور باید از منافع این مناطق منتفع شوند و این انتفاع را حس کنند. وی عنوان کرد: تکمیل زیرساخت‌های نرم و سخت بین‌المللی، جذب سرمایه‌گذار خارجی، ایجاد الگوهایی برای عرضه در سطح بین‌الملل و ایجاد مناطق ویژه و آزاد مشترک با سایر کشورها را در بُعد جهانی کردن دنبال می‌کنیم. عبدالملکی اظهار کرد: مناطق ویژه اقتصادی در اشتغال، تولید و صادرات نقش بی‌بدیلی دارند و باید از عملکرد این مناطق قدردانی کنیم.

مراکز پرورش ماهیان خاویاری در گلستان توسعه می‌یابند

ارزآوری با پرورش مروارید سیاه

تغییرات اقلیمی و بروز برخی محدودیت‌ها سبب شد تا در چشم‌اندازهای ترسیمی برای توسعه کشور توجه ویژه‌ای به فعالیت‌های مبتنی به اقتصاد دریا و فرصت‌های موجود در این بخش شود.

دسترسی به منابع مختلف آب مانند رودخانه‌های گرگانرود، قره‌سو و اترک و همچنین هزاران چشمه و صدها آب‌بندان روستایی و البته نزدیک به ۳۰ هزار چاه آب، زمینه مناسبی برای توسعه فعالیت‌های شیلاتی در گلستان است.

هرچند در سال‌های اخیر بخش میگو در گلستان موردحمایت چشمگیر دولت قرارگرفته اما برخی مباحث شیلاتی مانند پرورش ماهیان خاویاری مغفول مانده است، درحالی‌که ارزش‌افزوده ایجادشده در این بخش نسبت به بسیاری از بخش‌های اقتصادی و تولیدی بیشتر است و علاوه بر ایجاد اشتغال پایدار و هم سو با طبیعت می‌تواند زمینه‌ساز افزایش درآمدهای ارزی کشور باشد.

باوجودآنکه درگذشته‌های دور دریای خزر و حتی خلیج گرگان به‌عنوان قطب استحصال بهترین خاویار جهان محسوب می‌شد اما این ویژگی منحصربه‌فرد گلستان همانند صنعت پنبه رو به افول گرایید و دیگر خبری از صید ماهیان خاویاری دریای خزر و فرآوری خاویار نیست و صرفاً بر اساس ملاحظات بین‌المللی صید تکثیری و مولد این گونه‌های انجام می‌شود.

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

پنج گونه از ماهیان خاویاری ممتاز جهان شامل فیل‌ماهی یا بلوگا، تاس ماهی روسی یا چالباش، تاس ماهی ایرانی یا قره برون، ماهی شیپ و ماهی ازون برون یا سوروگا در دریای خزر هستند

توسعه مراکز پرورش ماهیان خاویاری در گلستان علاوه بر اینکه می‌تواند مانع هجمه صیادان به اندک ماهیان خاویاری و فسیل‌های زنده خزر شود، توسعه اشتغال و ارزآوری را به دنبال دارد. این درحالی است که در چند سال گذشته دیگر استان‌های ایران حتی استان‌های کویری با سرمایه‌گذاری در بخش پرورش ماهیان خاویاری و خاویار به موفقیت‌های چشمگیری دست‌یافته و بخش زیادی از صادرات گوشت و خاویار پرورشی ایران را به خود اختصاص داده‌اند. هرچند که بخش زیادی از این تولیدکنندگان برای تولید و تهیه بچه ماهی خاویاری و دیگر ملزومات این صنعت نیازمند مراکز تکثیر ماهیان خاویاری گلستان هستند.

▣ بهره برداری از ۸ مرکز پرورش ماهیان خاویاری

در یک سال اخیر تلاش‌های زیادی برای توسعه این مراکز در گلستان انجام‌شده و فقط در یک ماه اخیر و در دهه فجر ۸ مرکز پرورش ماهیان خاویاری با ظرفیت تولید ۳۰۰ تن در بندرگز و کلاله کلنگ زنی یا به بهره‌برداری رسید.

به عقیده کارشناسان تولید کافی گوشت ماهیان خاویاری و خاویار در مراکز پرورشی می‌تواند بخشی زیادی از نیاز بازار را تامین کند. با این روش نرخ گوشت و خاویار ماهیان خاویاری خزر کنترل‌شده و انگیزه بومیان برای صید و غارت این گونه‌های ارزشمند دریای خزر کاهش خواهد یافت و امکان بقا نسل ماهیان خاویاری خزر بیشتر خواهد شد.

مدیرکل شیلات گلستان در این خصوص به مهر گفت: سال گذشته ۸۵ تن گوشت ماهیان پرورشی در گلستان تولیدشده که این عدد در امسال به ۱۲۰ تن خواهد رسید و بر اساس برنامه مقرر است این رقم در سال ۱۴۰۴ به ۲۵۰ تن برسد.

اسماعیل جباری ادامه داد: سال گذشته ۸۵ کیلوگرم گوشت ماهی خاویاری و ۱۷۹ کیلوگرم خاویار به کشور روسیه صادرشده که نرخ هر کیلو گوشت حدود سه میلیون ریال و خاویاری حدود ۳۰۰ میلیون ریال است.

وی ادامه داد: مرکز تکثیر و پرورش ماهیان خاویاری شهید مرجانی گلستان به سبب برخورداری از مولدهای مناسب و اعتبار مکفی در زمینه تولید بچه ماهی خاویاری یکی از مراکز بازسازی ذخایر ماهیان خاویاری است که با تکثیر ماهیان خاویاری، وظیفه بخشی از بازسازی و ترمیم بچه ماهیان خاویاری را بر عهده دارد و همچنین با تولید بچه ماهی، نیاز بچه ماهی بخش‌های خصوصی پرورش دهندگان ماهیان خاویاری را تأمین می‌کند.

جباری در تشریح فعالیت واحدهای پرورشی ماهیان خاویاری گفت: بچه ماهیان خاویاری معمولا پس از چهار سال قابلیت صید با هدف فروش گوشت را دارا می‌شوند و می‌توان پس از هشت سال از آنها خاویار استحصال کرد.

وی ادامه داد: با توجه با نیاز و تقاضای مردم به استفاده از گوشت ماهی خاویاری به صورت تازه و همچنین وجود مرکز فرآوری گوشت و خاویار در آشوراده بندرترکمن، امکان استفاده بخش خصوصی از خدمات این مرکز برای عمل آوری و فرآوری گوشت و خاویار وجود دارد.

مدیرکل شیلات گلستان گفت: ۷۰ تا ۸۰ درصد گوشت تولیدی و ۸۰ تا ۹۰ درصد خاویاری تولید برای بازارهای خارجی صاد ر می‌شود و می‌تواند منشأ ارزآوری و اشتغال مناسبی برای کشور باشد.

▣ صید نامناسب ماهی شیت و اوزون برون

مدیر امور ماهیان خاویاری گلستان هم به مهر گفت: صید تجاری ماهیان خاویاری از سال ۲۰۱۰ در سراسر زیستگاه‌های آبی جهان از جمله دریای خزر ممنوع شده است.

سید مصطفی عقیلی نژاد افزود: دریای خزر بهترین زیستگاه ماهیان خاویاری در جهان محسوب می‌شود و به سبب شرایط اقلیمی و کیفیت آب لقب کیفی‌ترین گوشت و خاویاری جهان به تولیدات این منطقه تعلق دارد و خاویاری استحصالی از این منطقه رقیبی در سایر مناطق جهان نداشته و همه مشتریان و مصرف‌کنندگان به این امر اذعان دارند.

وی ادامه داد: در مجموع ۲۷ گونه ماهی خاویاری در جهان ثبت شده است همگی در لیست گونه‌های مشمول IUCN قرار دارند و طی سالیان اخیر چهار گونه آن منقرض شده است و سایر گونه‌های موجود هم از سال ۱۹۹۷ در زمره گونه‌های مشمول کنوانسیون سایتس قرار گرفته و تجارت و آنها با رصد کامل تیم‌های نظارتی کنوانسیون سایتس انجام می‌شود.

عقیلی نژاد گفت: پنج گونه از ماهیان خاویاری ممتاز جهان شامل فیل ماهی یا بلوگا، تاس ماهی روسی یا چالباش، تاس ماهی ایرانی یا قره برون، ماهی شیپ و ماهی ازون برون یا سوروگا در دریای خزر هستند که جمعیت ماهی شیت و اوزون برون در وضعیت نامناسبی قرار دارد و احتمال انقراض آنها به همراه گونه فیل ماهی در سال‌های نزدیک پیش رو بسیار محتمل است.

مدیر امور ماهیان خاویاری گلستان ادامه داد: مباحث مرتبط با صید و فرآوری ماهیان خاویاری و خاویار در حیطه وظایف امور سه مرکز ماهیان خاویاری ایران قرار دارد که زیر نظر شرکت مادر تخصصی خدمات کشاورزی مشغول فعالیت هستند.

▣ ۳ مرکز فرآوری ماهیان خاویاری

عقیلی نژاد افزود: سه مرکز آشوراده گلستان، بابلسر مازندران و انزلی گیلان با برخورداری از تیم‌های مجرب و باتجربه وظیفه فرآوری ماهیان خاویاری و خاویار را بر عهده‌دارند و به سبب چند دهه فعالیت در این حوزه دارای کد اتحادیه اروپا بوده و همه استانداردهای لازم برای صادرات تولید را دارا هستند.

وی گفت: با توجه به اینکه درحال‌حاضر مقوله صید تجاری ممنوع است، فعالیت‌های فرآوری این مرکز منحصر به ماهیان خاویاری پرورشی می‌شود که غالباً در استان‌های گیلان، مازندران و فارس مستقر هستند.

▣ ۹۰ درصد محصول صادر می‌شود

عقیلی نژاد بیان کرد: درحال‌حاضر سالانه دو تن خاویاری در این مراکز تولید می‌شود که ۹۰ درصد این محصول به کشورهای شرق آسیا، امریکا و اتحادیه اروپا صادر می‌شود. وی درباره نحوه صید ماهیان مولد خاویاری هم گفت: بر اساس زمان بندی تعیین شده و در مناطق ساحلی مشخص مجوز صید ماهیان خاویاری به صیادان آموزش دیده صادر می‌شود، خاویار گونه‌های بالغ و البته صید شده بر اساس استانداردهای لازم استحصال و تولید بچه ماهی در مراکز شیلات اجرایی می‌شود. عقیلی نژاد در خصوص دلایل افت محسوس جمعیتی ماهیان خاویاری و انقراض برخی از گونه‌های آن گفت: صید بی‌رویه و قاچاق در کنار تخریب زیستگاه مهم‌ترین دلایل وقوع این تراژدی است که برای نجات این ماهیان خاویاری باید علاوه بر تکثیر مصنوعی به فکر تقویت راهکارهای بازدارنده صید قاچاق باشیم. وی افزود: برای صیانت از جمعیت زیستمندان خاویاری خزر باید همه کشورهای پیرامونی این زیستگاه در اقدامی منسجم و هماهنگ عملیات اجرایی مشترک را ترسیم کنند، ناهماهنگی بین کشورها فرآیند حمایت و تکثیر این گونه‌های ارزشمند را با خطر جدی روبه‌رو می‌کند.

وی ادامه داد: ماهیان خاویاری از جمله زیستمندان دیر بالغ هستند، به طوری که برای بلوغ یک بچه ماهی خاویاری حداقل ۲۰ سال زمان نیاز است، اقدامات پرورشی و تکثیر مصنوعی سالیان اخیر در دهه‌های آینده نمایان خواهد شد.

سال گذشته ۸۵ تن گوشت ماهیان پرورشی در گلستان تولیدشده که این عدد امسال به ۱۲۰ تن خواهد رسید و بر اساس برنامه مقرر است این رقم در سال ۱۴۰۴ به ۲۵۰ تن برسد

سخن پایانی

با توجه به قدمت فعالیت‌های مرتبط با ماهیان خاویاری در گلستان، کیفیت آب و نزدیکی به بازارهای هدف مانند روسیه ضرورت دارد تا اعتبارات دولتی برای حمایت از این بخش بیش از گذشته در دستور کار قرار بگیرد تا علاوه بر تلاش برای صیانت از ماهیان خاویاری به عنوان فسیل‌های زنده خزر بتوانیم با ایجاد مشاغل پایدار برای ساحل‌نشینان دست‌اندازی و غارت این مواهب الهی را پایان دهیم.

روی خط خبر

کشف سکه‌های دوره صفویه در فرودگاه بندرعباس

مدیرکل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی هرمزگان از کشف و ضبط ۴۹ قطعه سکه تاریخی در فرودگاه بندرعباس خبر داد. به گزارش موج هرمزگان، محمد محسنی مدیرکل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی هرمزگان اظهار کرد: سکه‌های تاریخی توسط پلیس فرودگاه از مسافری که قصد خروج این سکه‌ها را داشت، کشف و ضبط شده است. وی گفت: در کارشناسی‌های فنی اولیه از سوی کارشناسان اداره کل میراث‌فرهنگی استان، قدمت سکه‌ها طیفی از دوره‌های صفویه و زندیه را در برمی‌گیرد. محسنی بیان کرد: کارشناسی تکمیلی سکه‌های کشف‌شده توسط کارشناسان این اداره کل در حال بررسی است و پس از تکمیل بررسی‌ها، نتایج اطلاع‌رسانی می‌شود. وی ضمن تشکر از عوامل انتظامی و امنیتی مستقر در فرودگاه بندرعباس افزود: پرونده فرد مذکور برای بررسی‌های بیشتر در اختیار مقام قضایی قرار گرفته است.

خسارت برف به کشاورزی کهگیلویه و بویراحمد

کهگیلویه و بویراحمد رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان کهگیلویه و بویراحمد گفت: در پی بارش‌های برف و باران سامانه اخیر، کل خسارات وارده به بخش کشاورزی این استان بیش از ۱۲۵میلیارد تومان برآورد شده است. سید علی معتمدی پور در گفت‌وگو با ایسنا بابیان اینکه بارش‌های اخیر برف و باران سنگین در استان کهگیلویه و بویراحمد به بخش کشاورزی خسارت‌هایی را وارد کرده است، افزود: در پی این بارش‌ها بیش از ۱۰ مزرعه پرورش ماهی خسارت‌دیده‌اند که ۲۲۰ تن ماهی تلف شد و به تأسیسات این مزارع نیز خسارت وارد شد. حجم ریالی خسارات وارده ۴۰ میلیارد تومان برآورد شده است. وی اظهار کرد: ۸۰ کیلومتر جاده بین مناطق روستایی و عشایری ۱۲ میلیارد تومان، ۱۰ کیلومتر کانال‌های انتقال آب ۱۲ میلیارد تومان، ۱۰ کیلومتر لوله انتقال آب کشاورزی نیز ۱۰ میلیارد تومان و سرآبندی کانال‌های کشاورزی ۱۵ میلیارد تومان خسارت و آسیب واردشده است. رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان کهگیلویه و بویراحمد خاطرنشان کرد: طی این سامانه بارشی ۵۰ هکتار صیفی و سبزی به مبلغ چهار میلیارد تومان، ۷۵ ایستگاه پمپاژ به مبلغ ۲۰ میلیارد تومان و دو رشته قنات به مبلغ ۵۰۰ میلیون تومان نیز تخریب شدند. معتمدی پور بابیان اینکه ۵ گلخانه استان به دلیل بارش سنگین برف ۱۲ میلیارد تومان خسارت‌دیده‌اند، بیان کرد: در پی بارش‌های برف و باران سامانه اخیر، کل خسارات وارده به بخش کشاورزی این استان بیش از ۱۲۵میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان برآورد شده است.

سفر ارزیابان یونسکو به گیلان

مدیرکل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی گیلان، گفت: شهر رشت به‌عنوان شهر صنایع‌دستی معرفی‌شده و در همین راستا ارزیابان یونسکو در نیمه اول اسفندماه برای ارزیابی این شهر، وارد گیلان می‌شوند. به گزارش ایلنا از رشت، ولی جهانی در جمع خبرنگاران اظهار کرد: در راستای حمایت از صنعتگران و فعالان صنایع‌دستی و با همکاری شهرداری و شورای اسلامی شهر رشت، بنای تاریخی استانداری قدیم که در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیده به مرکز صنایع‌دستی گیلان تبدیل می‌شود. وی افزود: سابقه تاریخی صنایع‌دستی به بیش از ۵۰۰ سال می‌رسد. بر اساس کاوش‌های باستان‌شناسی مکشوفه در مناطق مختلف گیلان و بررسی‌های باستان‌شناسی صورت گرفته، آثار سفالین به‌دست‌آمده نشان می‌دهد که صنایع‌دستی از قدمت بسیار بالایی برخوردار بوده است. جهانی بیان کرد: اگرچه این بنا نیاز به مرمت اساسی دارد، ولی تبدیل آن به مرکز صنایع‌دستی گیلان، گامی مهم در پیشبرد و توسعه صنایع‌دستی گیلان محسوب می‌شود. وی ضمن قدردانی از شهردار و ریاست شورا و اعضاء شورای اسلامی شهر رشت به خاطر حمایت از هنرمندان صنایع‌دستی گیلان گفت: همکاری و تعامل با شهردار و شورا در احیاء و باززنده‌سازی شهر رشت، در دستور کار اداره‌کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان با شهرداری قرارگرفته است.مدیرکل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی گیلان در پایان گفت: شهر رشت به‌عنوان شهر صنایع‌دستی معرفی‌شده و در همین راستا ارزیابان یونسکو در نیمه اول اسفندماه برای ارزیابی این شهر، وارد گیلان می‌شوند.

معاون وزیر جهاد کشاورزی خبر داد

انتقال کشت سبزی و صیفی کشور به محیط گلخانه‌ای

معاون امور باغبانی وزیر جهاد کشاورزی گفت: یکی از برنامه‌های تحولی وزارت جهاد کشاورزی مورد تاکید رئیس‌جمهوری در راستای برنامه اقتصاد مقاومتی انتقال کشت سبزی و صیفی کشور به محیط‌های گلخانه‌ای است.

به گزارش ایرنا، محمد مهدی برومندی در هفتمین نشست ستاد توسعه گلخانه‌های استان البرز که در کرج برگزار شد، افزود: با توجه به شرایط اقلیمی کشور و با در نظر گرفتن مزایا و محاسن توسعه گلخانه‌ای یکی از مهم‌ترین برنامه‌های ما بر اساس اسناد بالادستی نظام، برنامه اقتصاد مقاومتی مورد تاکید رهبر معظم انقلاب است. وی با بیان اینکه برای تولید سبزی و صیفی در کشور سالانه ۲۵ میلیارد مترمکعب آب مصرف می‌شود، اظهار کرد: با انتقال این کشت به محیط گلخانه‌ای مصرف آب حدود سه میلیارد مترمکعب کاهش خواهد یافت.

معاون وزیر جهاد کشاورزی گفت: از آنجا که کشور ما جزو مناطق خشک و نیمه خشک جهان است براین اساس تغییر روش کشت در اقتصاد و تولید کشور تاثیر زیادی خواهد داشت. برومندی اظهار کرد: طرحی در قالب برنامه توسعه هفتم تقدیم دولت شده که در آن ۱۵۰ هزار هکتار توسعه گلخانه، محیط‌های کنترل شده و سایه بان دیده شده است که بایستی با این برنامه به یک تولید و توسعه خوب دست پیدا کنیم. وی اضافه کرد: آنچه تاکنون به عنوان قانون به ما تکلیف شده بایستی تا سال ۱۴۰۴ به ۴۸ هزار هکتار گلخانه دست پیدا کنیم که در زمان حاضر ۲۵ هزار هکتار انجام شده که باید بر اساس تاکید وزیر جهاد کشاورزی و رئیس‌جمهوری به عدد تکلیفی برسیم. معاون وزیر جهاد کشاورزی با بیان اینکه با قدرت برنامه ابلاغی را دنبال می‌کنیم، گفت: امروزه کشور ترکیه با تغییر کشت توانسته در تولید برخی محصولات کشاورزی به صادرکننده تبدیل شده است.

▣ ایران در تولید تمام میوه‌ها خودکفا است

برومندی با بیان اینکه ایران در تولید تمام میوه‌ها به جز چهار میوه گرمسیری موز، آناناس، انبه و نارگیل خودکفا است، اظهار کرد: با برنامه‌ای که در دولت سیزدهم پایه ریزی شده است امید است بتوانیم در تولید موز و برخی میوه‌ها مشکل این حوزه را حل کنیم. وی تنوع بخشی در محیط‌های گلخانه‌ای را یکی از برنامه‌ها و سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی دانست و گفت: تنوع بخشی درتولیدات گلخانه‌ای اشتغال و توسعه در استان‌ها و روستاها را به دنبال دارد. برومندی با تاکید بر ایجاد پروژه‌های بزرگ در توسعه گلخانه ای، افزود: ضمن توجه به سند توسعه و آمایش استان و همچنین هدایت وضعیت کشاورزی استان بایستی واحدهای کوچک را به داخل شهرک‌های کشاورزی در قالب تعاونی‌ها منتقل کنیم تا بتوانند با هم یک ساز و کار و زنجیره در قالب شهرک‌های کشاورزی ایجاد کنند. وی به جذب سرمایه‌گذاران در این حوزه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی تاکید کرد و گفت: استان البرز با وجود مراکز تحقیقاتی آموزشی و ترویجی فاخر در استان به عنوان قطب دانش در بخش کشاورزی بوده و تاکید رهبر معظم انقلاب بر دانش‌بنیان شدن، این استان در حوزه دانش و پیشرفت علوم و فنون سرمشق می‌دهد.

▣ بخش عمده بذرهای محصولات گلخانه‌ای وارداتی است

معاون وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به اینکه برای گلخانه‌های موجود در کشور سالانه حدود ۷۰۰ تا ۸۰۰ میلیون عدد بذر نیاز داریم، افزود: از این میزان ۳۰ میلیون عدد در کشور تولید می‌شود و مابقی وارداتی است که با وجود دارا بودن مزیت نسبی در تولید بذر کشور باید از ظرفیت هایی که در استان وجود دارد استفاده کرد. برومندی به وجود اراضی مناسب برای تولید بذر و همچنین شرکت‌های پیشگام در این عرصه اشاره کرد، گفت: استان البرز در زمینه دانش و تحقیقات قطب بوده که می‌تواند پیشرو در تولید بذر نیز باشد. وی یادآور شد: نقشه راه سند توسعه گلخانه و باغ باید با همکاری وزارت جهاد کشاورزی در استان البرز تدوین شود ضمن آنکه برنامه سند آمایش و وضعیت کشاورزی البرز نیازمند بازنگری است زیرا یک هکتار گلخانه معادل ۱۰ هکتار زمین فضای باز می‌تواند برای ما تولید به ارمغان بیاورد.

چهارشنبه
۳ اسفند ۱۴۰۱- اول شعبان ۱۴۴۴ - ۲۲ فوریه ۲۰۲۳- شماره ۲۲۷۲- پیاپی ۳۵۹۰

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: عاطفه خسروی

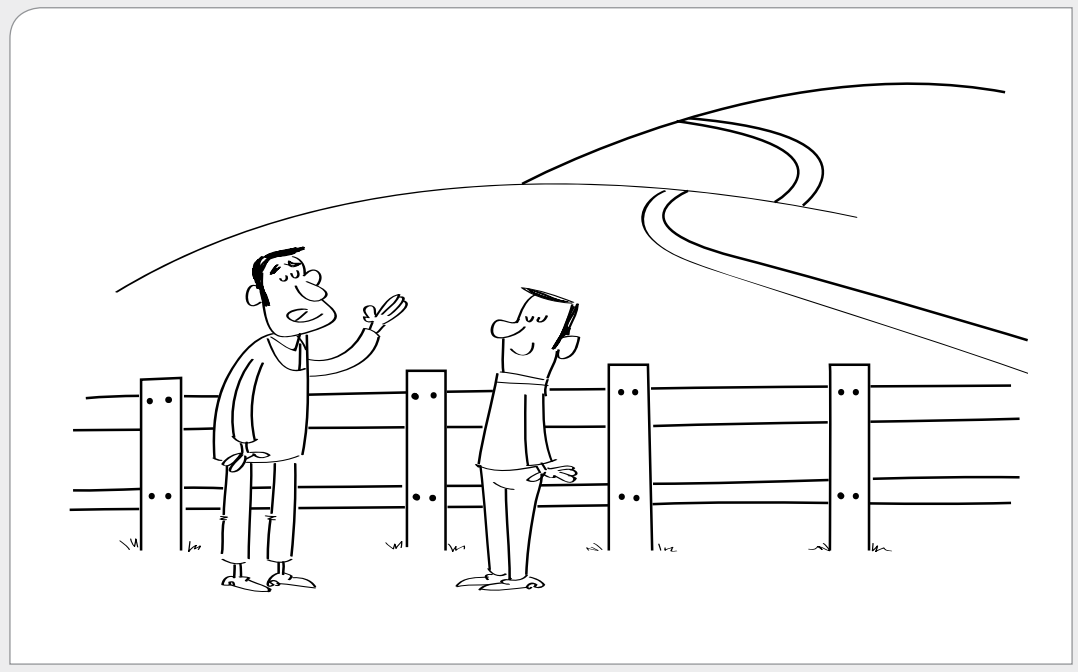
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: (داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

نظرگاه

خداحافظی با «عقلانیت توسعه»

محسن رنانی- کارشناس اقتصاد: ما برای ورود به عصر توسعه، راهی جز این نداریم که با همه موانع سنتی شکل‌گیری «عقلانیت توسعه» خداحافظی کنیم.

بنیادی‌ترین شرط توسعه هر کشور که عقلانیت توسعه بر بستر آن شکل می‌گیرد، وجود مهارت گفت‌وگو یا هم‌شنوی ابتدا در بین نخبگان و سپس در بین عامه مردم است. پذیرش و پیروی از یک مسیر از جنس مراجعه به یک متخصص مثل پزشک نیست. پزشک نمی‌گوید اکنون که مرا به‌عنوان پزشک انتخاب کردی، تو مرا اَعلَم بر دیگران می‌دانی؛ بنابراین از این پس در همه بیماری‌هایت باید به من مراجعه کنی و حق نداری سراغ پزشکان دیگر بروی.

پزشک نمی‌گوید حالا که آمدی سراغ من، از این پس هرگونه پول و وجوهاتی که می‌خواهی در امور پزشکی صرف کنی را یا باید به من بدهی یا با نظر من خرج کنی و حتی وقتی بیمار نیستی باید بخشی از درآمدت را به من بپردازی.

پزشک با بیمار گفت‌وگو می‌کند، به او اجازه پرسشگری و توضیح می‌دهد که بیماری او دقیقا چیست و چرا این نسخه را برای او پیچیده است.

اگر پزشک در تشخیص و تجویز خود خطایی بکند، بعد از مدت کوتاهی آن خطا آشکار می‌شود؛ آنگاه بیمار می‌تواند برنامه درمانی یا پزشک خود را عوض کند و مجبور نیست تا آخر عمر یک نسخه را دنبال کند و آسیب‌های احتمالی آن را متحمل شود.

پزشک با آمدن داروها و فناوری‌های جدید برای تشخیص و درمان، از آنها استفاده می‌کند و پیوسته ابزارها و روش‌های خود را بهبود می‌بخشد و به تجهیزات یا داروها و روش‌های درمانی گذشته خود دلبستگی و تعهدی ندارد و برایش مقدس نیستند. پزشک همواره در زمینه اقدامات خود پاسخگو است. اگر در درمانش خطایی انجام داد و به بیمار آسیبی زد، بیمار حق شکایت و گرفتن خسارت دارد.

در پزشکی چیزی به‌نام «مشهور علما» وجود ندارد؛ یعنی این طور نیست که اگر تاکنون همه پزشکان قبلی، برای درمان یک بیماری نظر واحدی داشته‌اند، دیگر هیچ پزشکی جرأت نکند یک راه‌حل یا روش درمانی متفاوت را معرفی کند و به‌کار گیرد.

هر پزشک یا متخصص علم جدید برای حل هر مسئله، فقط «احتمال می‌دهد» که راهکارش درست باشد و همواره دنبال پیدا کردن راهکار بهتر است و از قضا هر کس راهکار بهتری بیاورد او می‌پذیرد و راهکار خودش را پس می‌گیرد.

همواره یک مرجع بالاتر علمی و پزشکی (مثل سازمان نظام پزشکی) بر فعالیت‌های پزشک نظارت می‌کند و در صورت تکرار اشتباهات، ممکن است اجازه فعالیت او لغو شود.

پس از رنسانسِ اروپا و ورود جهان غرب به دوران علم جدید، کلیسا نیز برای ۵۰۰ سال در برابر واقعیت‌های تمدن جدید مقاومت کرد تا سرانجام در سال ۱۹۶۲ به دستور پاپ وقت در واتیکان تشکیل شد و با دنیای نو آشتی کرد. اگر این بازنگری‌ها نبود احتمالا مسیحیت کاتولیک تا امروز با سرعت زیادی رو به افول گذاشته بود. وقت آن رسیده که بسیاری از ما هم همان جمله‌ای را شعار خود کنیم که پاپ شعار خود ساخته بود: «زمان باز کردن پنجره‌های کلیسا برای ورود هوای تازه فرا رسیده است».

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

از فضای مجازی

اقتصاد جهانی دیگر به روسیه نیاز ندارد؟

ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهوری روسیه در بخش عمده سال گذشته و از زمان تهاجم آن کشور به اوکراین بر قدرت مطلق خود در حوزه انرژی سوار شده و اقتصاد جهانی را گروگان هوا و هوس خود کرده بود.

پوتین از تابستان گذشته عرضه گاز طبیعی به اروپا را متوقف کرده است به این امید که اروپایی‌ها در زمستان لرزان و بدون گرما رهبران خود را برانگیزند و ادامه حمایت از اوکراین را از نظر سیاسی غیرممکن سازند. به گفته بسیاری از کارشناسان این موضوع نیز به نوبه خود تهدیدی قوی بود؛ چرا که در سال ۲۰۲۱ میلادی ۸۳ درصد گاز روسیه به اروپا صادر شد.

در نقطه مقابل نیز مجموع صادرات جهانی روسیه به ۷ میلیون بشکه نفت در روز و ۲۰۰ میلیارد متر مکعب گاز در سال بود که حدود نیمی از درآمد فدرال روسیه را تشکیل می‌داد.

حتی مهم‌تر از آن صادرات کالاهای روسیه نقش مهمی در زنجیره تامین جهانی داشت به‌طوری که اروپا برای ۴۶ درصد از کل عرضه گاز خود به روسیه متکی بود.

اکنون با نزدیک شدن به یک سالگی حمله پوتین علیه اوکراین، به نظر می‌رسد روسیه برای همیشه قدرت اقتصادی پیشین خود را در بازار جهانی از دست داده است. زمستان وحشتناک برای اروپا فرا نرسید و استفاده حداکثری پوتین از اهرم انرژی بدون هیچ‌گونه اتفاق خاصی سپری شد.

به همین دلیل بسیاری از کارشناسان بین‌الملل تاکید دارند بزرگ‌ترین قربانی بازی پوتین در زمینه گاز کشور روسیه بوده و بس. چنانکه اهرم گاز طبیعی پوتین دیگر جوابگو نیست، زیرا جهان و مهم‌تر از همه اروپا دیگر به گاز روسیه نیازی ندارند.

اروپا نیز امسال به دور از انجماد تا سرحد مرگ به سرعت منابع گاز جایگزین را با چرخش به سوی گاز طبیعی مایع جهانی «ال ان جی» تامین کرد. این شامل صادرات حدود ۵۵ میلیارد متر مکعب گاز از ایالات متحده است که ۲.۵ برابر بیش از صادرات گاز طبیعی مایع ایالات متحده به اروپا در دوره پیش از جنگ اوکراین را تشکیل می‌دهد.

همچنین افزایش عرضه انرژی از طریق منابع تجدیدپذیر، انرژی هسته‌ای و در مقطعی زغال‌سنگ وابستگی اروپا به گاز روسیه را به ۹ درصد از کل واردات گاز کاهش داد.

در واقع، امروز اروپا بیش از هر زمان دیگری که از روسیه گاز خریداری می‌کرد در حال خرید گاز طبیعی مایع از منابع دیگر است. علاوه بر این، زمستان گرم اروپا نه تنها بدان معناست که بدترین سناریو در مورد اروپا تحقق نیافت بلکه مخازن ذخیره کامل اروپا می‌تواند تا زمستان آینده نیز ظرفیت خود را حفظ کند.

چنانچه براساس اخبار منتشر شده، در ماه ژانویه، مخازن ذخیره‌سازی آلمان به میزان ۹۱ درصد پر بود که این میزان در سال گذشته ۵۴ درصد بوده است.

این بدان معناست که اروپا در سال ۲۰۲۳ میلادی به میزان قابل توجهی به گاز کمتری نسبت به سال ۲۰۲۲ میلادی نیاز خواهد داشت.

به گفته کارشناسان بین‌الملل، پیامدهای این وضعیت نیز فوق‌العاده خواهد بود. چراکه با توجه به شرایط فعلی قادر به تامین انرژی کافی تا سال ۲۰۲۴ میلادی خواهد بود و به این ترتیب زمان کافی برای تامین انرژی جایگزین ارزان‌تر از جمله انرژی‌های تجدید پذیر را در اختیار خواهد داشت.

علاوه بر این، روزهای گرانی انرژی در سطح جهانی در میان «فشارهای عرضه تحت تاثیر روسیه» برای همیشه به پایان رسیده است. علاوه بر تقاضای کمتر مورد انتظار اروپا برای گاز طبیعی مایع، چین در حال دور شدن از گاز طبیعی مایع جهانی و حرکت به سوی منابع داخلی است.

همراه با عرضه سریع گاز طبیعی مایع جای تعجبی ندارد که بازار آتی گاز درحال‌حاضر نرخ گاز را ارزان‌تر از سطح قبل از جنگ برای سال‌های آینده قیمت‌گذاری کند.

از سوی دیگر، پوتین هیچ اهرم باقی مانده دیگری در اختیار ندارد و راهی برای جایگزینی مشتریان اصلی سابق خود نیز در پیش رو نمی‌بیند.

او به سختی متوجه می‌شود که جایگزینی تامین‌کنندگان کالاهای غیرقابل اعتماد برای مصرف‌کنندگان بسیار آسان‌تر از یافتن بازارهای جدید برای تامین‌کنندگان است.

پوتین درحال‌حاضر عملا هیچ سودی از فروش گاز عایدش نمی‌شود، زیرا فروش قبلی ۱۵۰ میلیارد مترمکعبی گاز لوله‌کشی به اروپا با ۱۶ میلیارد متر مکعب به چین جایگزین شده و تغییری در فروش جهانی گاز طبیعی مایع ایجاد کرده که به سختی برای پوشش هزینه‌ها کافی است.

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

بین الملل

دولت نظامی با اقتصاد مصر چه کرد؟

به فهرست خرابه‌های دیدنی در سراسر مصر اکنون می‌توانید اقتصاد را نیز اضافه کنید. پوند مصر (واحد پول ملی آن کشور) در سال گذشته نیمی از ارزش خود را از دست داد و بدترین عملکرد ارز در جهان در سال ۲۰۲۳ میلادی را به نام خود ثبت کرده است. در تاریخ ۵ ژانویه دولت مصر برای سومین بار در کم‌تر از یک سال ارزش ارز را کاهش داد. نزدیک به نیمی از درآمد دولت صرف پرداخت بدهی‌های آن می‌شود که بالغ بر ۹۰ درصد تولید ناخالص داخلی مصر است.

این وضعیت باعث بدبختی مردم مصر شده است. حدود یک سوم از آنان با درآمدی کم‌تر از ۲ دلار در روز زندگی می‌کنند. یک سوم دیگر آنان در آستانه پیوستن به چنین وضعیتی هستند. آنان توسط مقام‌های مصری شکست خورده‌اند مقام‌هایی که منافع خود مقدم بر منافع شهروندان شان قرار داده‌اند. بحران اقتصادی مصر مدت‌ها در حال شکل‌گیری بوده است و تا حدودی ناشی از عوامل خارج از کنترل دولت آن کشور می‌باشد. حمله روسیه به اوکراین به مصر آسیب جدی وارد ساخته است، زیرا آن کشور بزرگ‌ترین واردکننده گندم در جهان است و دو تامین‌کننده بزرگ آن معمولا روسیه و اوکراین بوده‌اند. قیمت‌های بالاتر گندم باعث شده تا برای دولت مصر فراهم ساختن نان فوق العاده ارزان و یارانه‌ای که مصری‌ها انتظار داشتند بسیار پرهزینه تمام شود. اگر چنین نانی در دسترس مصری‌ها قرار نگیرد امکان شورش افزایش خواهد یافت. هم چنین، جنگ اوکراین وضعیت گردشگری مصر را که پیش از پاندمی کووید حدود ۵ درصد از تولید ناخالص داخلی مصر را تشکیل می‌داد تحت تاثیر قرار داده است. غلات گران نرخ و کاهش سفر گردشگران روس به مصر بر ذخایر ارزی مصر و پوند آن کشور فشار وارد ساخته است. سرمایه‌گذاران خارجی سرمایه‌های خود را از مصر خارج کرده‌اند. مصری‌ها درحال‌حاضر برای به‌دست آوردن ارز سخت تقلا می‌کنند.

با این وجود، مشکل اساسی مصر خفقان حاکم شده بر اقتصاد توسط دولت و به طور خاص از سوی ارتش آن کشور است. مسئولان آمار دولتی مصر به طرز عجیبی تمایلی به ارائه آمار و ارقام در این باره ندارند. دولت اعلام کرده که ارتش مصر تنها ۱.۵ تا ۲ درصد از تولید آن کشور را کنترل می‌کند. با این وجود، واقعیت آن است که میزان واقعی نفوذ ارتش مصر چه به طور مستقیم و چه غیر مستقیم به مراتب بیش از این میزان است و تحت حکومت «عبدالفتاح السیسی» رئیس‌جمهوری مصر که سمت پیشین او فرماندهی کل نیروهای مسلح بود گسترش یافته است. امپراتوری ارتش مصر اکنون همه چیز را شامل می‌شود از پمپ بنزین گرفته تا آب معدنی و زیتون. ارتش مصر بازار پرورش ماهی و خودروسازی را کنترل می‌کند. سرویس‌های امنیتی بخش بزرگی از رسانه‌های مصر را خریداری کرده‌اند. ارتش یک کارخانه بزرگ سیمان جدید ساخته که باعث مازاد عرضه شد و شرکت‌های خصوصی را در هم شکست و امکان رقابت را از آنان سلب کرد. هیچ شرکت معمولی‌ای نمی‌تواند با ارتش رقابت کند که هیچ مالیات یا هزینه گمرکی‌ای نمی‌پردازد و می‌تواند رقبای خود را به زندان بیندازد. مصر پس از آرژانتین بزرگ‌ترین بدهکار صندوق بین‌المللی پول محسوب می‌شود. براساس تازه‌ترین قرارداد مصر با صندوق بین‌المللی پول که در ماه دسامبر منعقد شد دولت آن کشور بار دیگر متعهد شده که نهادهای دولتی و نیروهای مسلح را از بخش‌های «غیر استراتژیک» خارج کند. با این وجود، مردان یونیفورم پوش (و یا اخیرا خارج شده از آن لباس) که بر اقتصاد تسلط دارند انگیزه کمی برای انجام این تعهد داشته‌اند. بسیاری از آنان از رانت خواری‌های کلان سود برده‌اند. در هر صورت در کشوری با سابقه کودتا کم‌تر کسی جرات به چالش کشیدن امتیازات ارتش را دارد. مصر پرجمعیت‌ترین کشور خاورمیانه متحد اصلی غرب است. وقوع یک انفجار ناگهانی در آن کشور می‌تواند سیلی از پناهجویان مصری را روانه سراسر دریای مدیترانه سازد. این نگرانی‌ها غیر منطقی نیستند. با این وجود، حمایت از رئیس‌جمهوری در مصر که به طور مداوم از انجام اصلاحات سرباز می‌زند و مصر را به طور پیوسته فقیرتر و مردم آن کشور را به طور مدائم عصبانی‌تر می‌سازد دستورالعملی کارآمد برای حفظ ثبات در بلند مدت نیست. متحدان ناامید مصر در خلیج‌فارس سخاوتمندی کمتری از خود در مقایسه با گذشته نشان می‌دهند. اکنون صندوق بین‌المللی پول باید دولت مصر را به انجام تعهدات‌اش متعهد سازد. مصر باید غیر نظامی کردن اقتصاد را آغاز کند یا در غیر این صورت انتظار کمک‌های کمتری داشته باشددولت‌های نظامی اقتصاد مصر را به خاک سیاه نشاندند

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

نظرگاه

حل مشکلات اقتصادی با جیب مردم

وحید شقاقی- کارشناس اقتصاد: برخی تصمیم‌سازی‌های اقتصادی و راهبردی دولت در حوزه مالیات‌ستانی که در بودجه بازتاب پیدا کرده در آینده‌ای نزدیک، بی‌تردید تبعات اجتماعی، سیاسی، طبقاتی و... دامنه‌داری را ایجاد خواهد کرد. دولت با این تصور که قرار است از ثروت، مالیات دریافت کند، گزاره‌هایی در بودجه قرار داده که هیچ تناسبی با اصول اقتصادی و ضرورت‌های رفاهی جامعه ندارد. لطفا به این گزاره توجه کنید؛ فردی حدود ۳ سال قبل خودرویی را با نرخ ۳۰۰ یا ۴۰۰ میلیون تومان خریداری کرده است. نرخ این خودرو به‌دلیل نوسانات پی در پی تورمی که مردم هیچ نقشی در بروز و ظهور آن نداشته‌اند، ناگهان به بالای یک میلیارد تومان رسیده است.

این فرد که امروز حتی برای تعمیر خودرو خود با مشکل مالی روبه‌روست، از سال ۱۴۰۱ باید مالیاتی ذیل عنوان مالیات «خودروی لوکس» را به دولت بپردازد. در واقع ما در کشور با طبقه‌ای روبه‌رو هستیم که می‌توان آنها را تحت عنوان «میلیاردرهای بی‌پول» طبقه‌بندی کرد؛ اقشاری که ظاهرا خودرو و مسکن چند میلیاردی دارند، اما برای پرداخت هزینه تعمیرات خودرو و پرداخت شارژ ماهانه واحدهای مسکونی خود نیز با مشکل مواجهند. اینجاست که معتقدم تصمیم‌سازان دچار فهم غلط از مفاهیم و ضرورت‌های اقتصادی شده‌اند و به‌گونه‌ای رفتار می‌کنند که تبعات زیانباری در آینده کشور خواهد داشت.

در ادامه باید توجه داشت در همه جای جهان در زمان محاسبه مالیات بر ثروت، میزان خالص ثروت فرد (تورم دررفته)، مورد محاسبه قرار می‌گیرد؛ نه داشته‌هایی که در اثر تورم و نوسانات پولی و مالی ایجاد شده است. تورم، خطای سیاست‌گذار است و مردم نباید پاسخگوی خطای سیاست‌گذار باشند. ضمن اینکه شما هیچ قلمرویی را در پهنه خاکی پیدا نمی‌کنید که بیش از ۴ دهه با تورم‌های بالا مواجه باشد.

در زمان محاسبه مالیات بر عایدی سرمایه ضرورت‌های تورمی نیز باید محاسبه و بعد مالیات افراد تعیین شود. در واقع دولت قصد دارد مردم را یک بار با «مالیات» و یک بار دیگر با «مالیات تورمی»، تنبیه کند؛ در حالی که ریشه اصلی بروز تورم، سیاست‌های اشتباه و سوءمدیریت‌های اجرایی و تقنینی است و مردم در بروز تورم نقش چندانی ندارند. بلافاصله پس از اجرای چنین مصوباتی، مردم از خود می‌پرسند «مگر من عامل تورم هستم که دولت قصد دارد از من هزینه مالیات تورمی بگیرد؟» این پرسش‌ها نه‌تنها در زمینه مالیات خودرو لوکس، بلکه درباره مالیات بر خانه‌های لوکس، مالیات بر ارث و... نیز تکرار می‌شود. وقتی پاسخ مناسبی به این پرسش‌ها وجود نداشته باشد، ابهامات ذهنی فراوانی ایجاد خواهد شد.

برای جلوگیری از این شرایط باید ابتدا خالص ثروت افراد برای دریافت مالیات مورد محاسبه قرار گیرد. این درست است که مهم‌ترین پایه مالیاتی، مالیات بر ثروت است، اما باید توجه داشت که اجرای این طرح مالیاتی نیازمند شفافیت است.

برای شفاف‌سازی ساختارهای اقتصادی، قبل از هر تصمیمی باید تمام ارکان و نهادهای کشور، اتمسفر اقتصادی شفافی داشته باشند و آن را در معرض دید افکار عمومی قرار دهند.

زمانی که بخش قابل‌توجهی از بودجه کشور، بودجه شرکت‌های دولتی است، اما مجلس در زمان بررسی بودجه، نوری به ابعاد پنهان بودجه شرکت‌های زیانده دولتی نمی‌تاباند، طبیعی است که اقتصاد به سمت شفافیت حرکت نمی‌کند.

دولت نیز که زورش به نهادهای بانفوذ و دارای روابط خاص نمی‌رسد، جهت‌گیری‌های مالیاتی را به سمت مردمی سوق می‌دهد که پیش از این زیر بار تکانه‌های تورمی کمر خم کرده‌اند.

در حال حاضر ثروتمندان ایران و سوداگران، نه‌تنها اساسا مالیاتی پرداخت نمی‌کنند، بلکه از شرایط تورمی نهایت بهره‌برداری را به نفع خود صورت می‌دهند.

ماهانه ۲۳۰ هزار میلیارد تومان یارانه انرژی پرداخت می‌شود که بخش قابل‌توجهی از این یارانه انرژی، به جیب طبقات برخوردار جامعه می‌رود. این یارانه جدا از تمام تبعات منفی که برای اقتصاد ایجاد می‌کند، بنگاه‌های تولیدی و اقتصادی کشور را از ایستادن روی پاهای خود و رقابتی شدن در اتمسفر بین‌المللی محروم می‌کند.

دهه‌ها است که به دو خودروساز بزرگ کشور، یارانه‌های هنگفت، انرژی، بانکی و مالیاتی داده شده، اما نه‌تنها صنعت خودروسازی در کشورمان در مسیر رشد و ارتقا قرار نگرفته، بلکه در مسیر معکوس توانایی رقابت خود در فضای بین‌المللی را نیز از دست داده است. کافی است امکان واردات خودرو خارجی فراهم شود تا خودروسازان کشور متوجه شوند تا چه اندازه از اقبال عمومی دور هستند. از این منظر معتقدم هم سیاست‌های حمایتی و هم سیاست‌های مرتبط با توزیع ثروت (نظام‌های مالیاتی، بانکی و یارانه‌ای) در ایران فاقد کارآیی لازم است، زیرا این ۳ نظام کلیدی (یارانه‌ای، مالیاتی و بانکی) در اقتصاد ایران به‌درستی کار نمی‌کنند، فساد در اقتصاد ایران افزایش پیدا کرده، نابرابری، شکاف طبقاتی، نارضایتی عمومی، کسری بودجه، هدررفت منابع مالی و... بیشتر شده و مهم‌تر از همه بهره‌وری از میان رفته است.

سه نظام یادشده مانند قلب است که ثروت را مانند خون در سراسر پیکره اقتصاد ایران به گردش در می‌آورد. تا زمانی که این گزاره‌ها در مسیر اصلاح و به‌روزآوری قرار نگیرند، برنامه‌ریزی‌های اقتصادی دولت نیز به سرانجام موردنظر نخواهد رسید.

گفتنی است طرح مالیات بر ثروت که ۲۰ سال است مطرح شده، هنوز روی میز نمایندگان مجلس خاک می‌خورد و در مسیر تصویب قرار نمی‌گیرد.

ممکن است این پرسش در اذهان عمومی شکل بگیرد که چرا چنین طرح‌های مهمی تصویب نمی‌شوند؟ اجرای چنین طرح‌هایی، نیازمند ایجاد شفافیت است و از آنجا که برخی نهادهای بانفوذ در کشورمان، با اصل شفافیت مخالفند و با آن مشکل دارند، این طرح نیز امکان تصویب پیدا نمی‌کند.

در چنین وضعیتی باید به مردم حق داد که دردمندانه گلایه کنند که مسئولان برای حل مشکلاتی چون کسری بودجه و... قصد دارند دست در جیب آنها کنند. برای جلوگیری از چنین تصوراتی، باید اصل شفافیت را در اقتصاد افزایش داد و زمینه‌های لازم برای توسعه پایدار را فراهم ساخت.